

РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ФРАЗЕОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

Уложили В.Підмогильний – Є.Плужник

1927

А

А— а; але; (межд.) - а; га; (выраж. нетерп., досады) — а; от; ет. **а не то** — а то; коли ж ні, то; **а ни-ни** — аніже; ані-ні; **а ну-ка** — ось ну; ану-бо; **а по сему** — а тому; а через те; **а то ведь и...** — а то й...; **а именно** — а саме; **а впрочем** — а втім; а проте.

А почему же — чому ні; а чом же.

А почему нет — а чом не так.

А как же — аякже; атож.

АБСОЛЮТНО — абсолютно.

Абсолютно все — геть (чисто) все, всі.

Абсолютно черный, новый и т. п. — чорнісінький, новісінький і т. ін.; абсолютно чорний, новий і т. ін.

Абсолютно не — абсолютно не; ніяк у світі не.

АБСУРД — абсурд безглуздя; нісенітниця; дурниця.

Казаться абсурдом — скидатися на дурницю; відгонити абсурдом.

АВАНС - аванс.

В виде аванса — як аванс.

АВОСЬ — може; може чи не.

На авось — на щастя; навмання; на відчай; на пропале.

Авось либо — може таки.

АВТОРИТЕТ — авторитет.

Ссылаются на авторитет — здаватися на авторитет, на пошану чю.

АДРЕС — адреса.

Сопроводительный адрес — супровідна адреса

По адресу — на адресу.

Не по адресу — не на ту адресу.

АДРЕСАТ — адресат.

Нахождение адресата — відшукання адресата.

За ненахождением адресата, прошу возвратить письмо — коли не знайдено буде адресата, прошу повернути листа.

Возвращается за ненахождением адресата — повертається, бо не знайдено адресата.

АЗАРТ — газард, запал.

Войти в азарт — розпалитися; розогніти.

АККОМПАНеМЕНТ — акомпанемент; супровід,

Под аккомпанемент — в супроводі.

АККУРАТНО (опрятно, чисто) — акуратно; охайно; чепурно; (точно, исполнительно) — справно; дбало; ретельно.

АКТ — акт.

Акт о недостатке и порче товаров — акт про недостачу та попсування товарів.

Акт об утрате накладной — акт про загублену накладну.

Акт об исключении груза из очереди — акт про вилучення вантажу з черги.

Нотариальный акт — нотаріяльний акт.

Обвинительный акт — акт обвинувачення.

АЛФАВИТ — абетка.

По алфавиту — за абеткою.

АНАЛИЗ — аналіз.

По анализу — після аналізу.

Подвергнуть анализу — взяти на аналіз.

АРГУМЕНТ — аргумент; резон; довід; доказ.

Приводить аргументи — подавати аргументи; ставити резони.

АРЕНДА — оренда; посесія.

Брать в аренду — орендувати; брати на оренду; держати на

Б

БАЛАНС — баланс.

Баланс выходной, заключительный — баланс вихідний, кінцевий.

Баланс вступной, начальный — баланс вступний, початковий.

Баланс генеральный — баланс генеральний.

Баланс ликвидационный — баланс ліквідаційний.

БАНКРОТСТВО — банкрутство.

Злостное банкротство — зловмисне банкрутство.

БАРЫШ (прибыль при продаже) — бариш; зиск; прибуток; користь; надбійка.

Получить барыш — убаришувати; заробити; зискати.

БЕГ — біг; гін.

На бегу — на бігу.

Отправиться в бега — змандрувати; піти в мандри.

Находиться в бегах — бути в мандрах; на втіках; бути втікачем.

БЕГСТВО (действие) — утікання; (результат) — утеча.

Обратить в бегство — повернути на втіки.

Обратиться в бегство — кинути втікати; пуститись на втіки; накивати п'ятами.

БЕДА — лихо; біда; недоля; лиха година; пригода; причина.

На беду — на лихо.

Беда да й только — лихо та й годі.

оренді; наймати.

Сдавать в аренду — здавати на оренду; наймати кому.

Отдавать в аренду — пускати в оренду.

АРЕСТ — арешт; ув'язнення.

Взять, посадить под арест — заарештувати; узяти за (під) сторожу, до арешту, під арешт.

Домашний арест — домове ув'язнення.

АХИНЕЮ НЕСТИ — теревені правити; нісенітницю, дурницю плести, верзти.

Не беда — дарма; байдуже.

Придет беда — до лиха прийдеться.

Попасть в беду — доскочити лиха, біди; ускочити в халепу, в лихо.

Наскочить на беду — нахопитися на лихо.

Избавить, -ся, спасти, -сь, -ся от беды — вирятувати, -ся; вимотати, -ся, вигорнутися з біди.

Набраться беды — зазнати лиха.

Переживать (испытывать) беду — біду бідувати; біду приймати.

Пережить беду — перебідувати.

Причинить беду кому — напастувати кого.

Взвести беду на кого — накинути, прикинути пеню кому.

Наделать себе беды — напастати собі лиха, біди.

Разразилась беда — окошилося лихо.

Навлечь беду — накликати лихо.

Натворить (наделать) бед — наробити шкоди, клопоту.

В том-то и беда — то-то бо й лихо.

Помочь беде — зарадити лихові.

Помочь кому в беде — порятувати, підрятувати кого.

Предотвратить беду — запобігти лихові.

Как на беду — як на лихо; як на те.

Будет вам беда — набіжте лиха.

Беда стряслась — лихо спіткало, скоїлося; спіткала напасть, лиха

година.

Мне грозит беда — на мене біда кладеться.

Нажить беду — набігти лиха.

БЕДНО — убого; бідно; мізерно; нужденно; злиденно.

Бедно на что — тонко на що.

БЕДНОСТЬ — убогство; убогість; бідність; нестатки; злидні.

Впасть в бедность — дійти до вбогства.

Бедность одолела — злидні обсіли.

Довести до бедности — зубожити; збіднити.

БЕДНЫЙ — убогий; бідний; незаможний; нужденний; злиденний.

Бедный чем — бідний на що.

Прикидываться бедным — збіднюватися.

Стать бедным — збідніти; (более бедным) — збіднішати.

БЕДСТВО — лихо; біда; лиха година; знегіддя; недоля; злигодні.

Испытать бедствия — набратися, зазнати біди, лиха, горя.

БЕЖАТЬ — бігти; бігати; (убегать) — тікати.

Не в силах бежать — не підбіжу.

Бежать врасыпную (о многих) — пороснути розтіч.

Бежать без памяти — бігти не своїми ногами.

Бежать из тюрьмы со взломом — виламатися з в'язниці.

Бежать со всех ног — щодуху бігти.

Бежать, чтоб перенять — бігти навперейми.

БЕЗ — без.

Без всякого — без ніякого.

Без удержу — без упину.

Без умолку — не вгаваючи.

Без устали — без втоми.

БЕЗДЕЛЬЕ — неробство; гульки.

От безделья — знічев'я; знічевля.

БЕЗОПАСНОСТЬ — безпека; безпечність.

Быть в безопасности — бути убезпеченим.

Основывать безопасность на чем — безпечитися на чому.

БЕЗРАЗЛИЧНО — байдужно; байдужливо.

Это (мне) безразлично — байдуже; дарма; однаково мені до того; про

мене.

Совершенно безразлично — байдужісінько; однаковісінько.

БЕЛЫЙ — білий.

Белой масти — білий на масть.

Белым как полотно делаться (страшно бледнеть) — полотніти.

Беречь — берегти; стерегти; глядіти; доглядати.

Беречь одежду, вещи — жалувати одягу, речі.

БЕСЕДА — розмова, балачка.

Вести беседу — провадити мову; справляти балачку.

Вступить в беседу с кем — зайти в розмову з ким; розмовитися з ким; розбалакатися з ким.

БЕСПОКОЙСТВО — неспокій; турбота; клопіт.

Причинять кому беспокойство — завдавати клопоту кому; клопотати кого; заклопочувати кого.

Избавиться от беспокойства — збутися турбот.

Извините за беспокойство — вибачайте за клопіт.

БЕСПОКОИТЬ,-СЯ — турбувати, -ся; непокоїти, -ся; клопотати, -ся.

Не беспокойтесь — не турбуйтеся.

Это его мало беспокоит — це його не дуже болить.

Об этом не беспокойтесь — цим не клопочіться.

Он совсем не беспокоится — він і гадки не має.

Одно меня беспокоит — одна річ мене непокоїть, турбує.

БЕСПОРЯДОК — безлад; безладдя.

Производит беспорядок — робити безлад.

БЕССИЛЬНЫЙ — безсилий.

Бессильный что-либо сделать — нездольний.

БЕССТЫДНЫЙ — безсоромний; соромицький; без сорому.

Бесстыдно врать в глаза — у живі очі брехати.

БИЛЕТ — білет.

Обратный билет — поворотний білет.

Банковый билет — банкнота.

БИТЬ — бити.

Бить баклуши — бити байдикки; байдикувати.

Бить в ладоши — плескати.

БИТЬСЯ — битися.

Биться об заклад — заставлятися; закладатися.

БЛАГО — добро; щастя.

Общее благо — загальне добро.

БЛАГОВОЛЕНИЕ — ласка; добрість; прихильність.

Снискивать чье-либо благоволение — запобігати ласки в кого; добуватися кому до ласки; підходити кому до ласи; заслужуватися на ласку.

Потерять благоволение — відпасти ласки; втратити ласку.

БЛАГОДАРНОСТЬ — дяка; подяка; (чувство благодарности) — вдячність.

Приносить благодарность — віддавати подяку, складати подяку.

Не стоит благодарности — нема за що дякувати.

Рассыпаться в благодарностях — см. **Рассыпаться**.

БЛАГОДАРИТЬ КОГО — дякувати кому.

Покорно благодарю — щиро, уклінно, красно дякую.

Благодаря кому, чему — завдяки кому, чому, (при отсутствии элемента благодарности — вследствие чего) — бо, тому що; через те, що; тим-то.

БЛАГОНАДЕЖНЫЙ — благонадійний; певний.

Будьте благонадежны — будьте певні.

БЛАГОПОЛУЧНО — гаразд; добре; щасливо.

Окончиться неблагополучно, благополучно — вийти на зле, добре.

БЛАГОРАЗУМНЫЙ — розважливий; розважний; розсудливий.

Быть благоразумным — мати розум; держати розум (добрий) у голові.

Благоразумный совет — розумна, добра порада.

БЛАГОСКЛОННО — прихильно; ласкаво; доброзичливо.

Благосклонно смотреть — поглядати прихильним оком.

БЛАГОСКЛОННОСТЬ — доброзичливість.

Снискивать благосклонность, добиваться благосклонности — см.

Снискивать благоволение.

БЛАГОСОСТОЯНИЕ — добро, добробут.

По благосостоянию — добробутом.

По своему благосостоянию (пожертвовать) — на свою спроможність

(пожертвувати).

БЛИЗОСТЬ — близькість; близина; близ.

Поблизости — поблизу.

БОГАТСТВО — багатство; багатирство; добро.

Жить в богатстве — багатирювати; гараздувати.

Пожить в богатстве — розкоши (розкошів) зазнати.

БОГАТЫЙ — багатий; (состоятельный) — заможний; (великолепный) — пишний, розкішний.

Богатый чем (углем, рудой) — багатий на що (на вугілля, на руду).

Чрезвычайно богатый — багатющий; багатенний.

Богатая фантазия — буйна уява.

Стать богатым — забагатіти.

БОЙКИЙ — меткий; жвавий; моторний.

Бойкий на язык — язикатий.

Бойкое место — людне місце.

БОК — бік.

Бок о бок с кем, обок — попліч кого, чого; побіч кого, чого; обік кого, чого; з ким, чим.

Обок расположенный — узбічний.

Побоку — геть; набік.

Отдуться боками — платити своїми боками.

Помять бока — обламати боки.

Лежать на боку — байдикувати; байдики бити.

Сбоку припека — п'яте колесо до воза.

БОЛЕЕ — більше.

Более нужный, добрый, новый и т. п. — потрібніший, добріший, новіший і т. ін.

Более чем достаточно — задосить.

Более или менее — більш-менш.

Тем более — надто; то більше; тим більше; (в конце предложения) — і зовсім; і поготів.

БОЛЕЗНЬ — слабість; хвороба; хорість; недуга; неміч.

Болезнь повальная (эпидемия) — пошесть.

По болезни, за болезнью — через хорість; недугу; нездужаючи.

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

БОЛЕТЬ — боліти; недужати; нездужати; хорувати; хоріти; слабувати.
Болець чем — слабувати на що.
У меня болит что — мені болить що.
БОЛЬ — біль.
С болью — болізно; з болем.
От боли — з болю.
Крик боли — болізний крик.
Полный боли — болючий.
Причинять боль кому — завдавати болю кому; вражати кого.
БОЛЬНОЙ — слабий; хорий; немічний; кволий.
Тяжело больной — трудний.
Смертельно больной — смертний.
Быть больным чем — слабувати, нездужати на що.
Сказаться больным — об'явитися хорим.
БОЛЬШИЙ — більший.
Становиться большим — більшати.
Все больший и больший — щораз більший.
Столь, настолько большой — такий великий; отакий; отакенний.
Самое большее — щонайбільше.
Самое большее можно заплатить три рубля — від сили три карбованці ціна.
БОЛЬШИНСТВО — більшість.
Значительное большинство — чимала більшість.
Подавляющее большинство — переважна більшість.
Большинством голосов — більшістю, перевагою голосів.
БОРЬБА — боротьба.
Вступить в борьбу — стати до боротьби; розпочати боротьбу.
Достичь борьбой — вибороти собі що.
Вести борьбу — точити, провадити боротьбу.
Меры борьбы — заходи до боротьби.
БОЯЗНЬ — острах перед чим; до чого; страх.
Из боязни — з страху; ради страху.
БРАК — шлюб; (порченное) — брак; вибірки.
Вступать в брак — брати шлюб; братися; дружитися; одружитися з ким.

Расторгнуть брак — розірвати, розв'язати шлюб.
Гражданский брак — цивільний шлюб.
БРАНИТЬ — лаяти; сварити.
Бранить на чем свет стоит — на всі заставки лаяти.
БРАТЬ — брати.
Брать в счет работы — брати на відробіток.
Брать начало — зачинатися.
БРОСАТЬ — кидати; (оставлять) — кидати; лишати; залишати; відкидатися від кого.
Бросать в жар, в холод — брати жаром, холодом, морозом; обсипати жаром, снігом.
Бросать на произвол судьбы — кидати напризволяще.
БРОСАТЬСЯ — кидатися наперед; вихвачатися.
Бросаться в глаза — набігати, впадати на очі; брати очі; вбирати в себе очі.
Бросаться из одной крайности в другую — кидатися з (одного) краю до (другого) краю.
Бросаться бежать — кидатися бігти; тікати; пускатись навітки.
БРОШЕННЫЙ — кинутий.
Брошенный без внимания — занехаяний.
Брошенный на произвол — кинутий напризволяще.
БУДУЩЕЕ — майбутнє; будучина; прийдешність.
В будущем — надалі.
В недалеком будущем — незабаром; невдовзі.
БУМАГА (писчая, книжная) — папір; (канц.) — лист; папір.
Составить бумагу — скласти листа.
Бумага входящая — папір вступний.
Бумага исходящая — папір вихідний.
Бумага препроводительная — супровідний лист.
Ценные бумаги — цінні папери.
Бумага гербовая — гербовий папір.
Актовая бумага — актовий папір.
Бумага государственная — папір державний.
Деловые бумаги — ділові листи; папери.

Бумага копировальная — папір копіювальний.
Бумага папиросная — цигарковий папір.
Бумага оберточная — бібула.
Бумага официальная — лист офіційний.
Бумага писчая — писальний папір.
Бумага почтовая — папір листовий, поштовий.
Бумага пропускная — папір промокальний; промокальниця.
На бумаге — листовно; на письмі.
Бумага к делу — папери до діла; папери до справи.
Бумаги к исполнению — папери до виконання.
Направляют бумагу — надсилати папери, листи.
Откуда бумага и ее краткое содержание — звідки лист та короткий зміст його.
За каким номером бумага — яке число листа; під яким числом лист.
Подшивать бумаги — підшивати листи, папери.
БУХГАЛТЕРИЯ — бухгалтерія.
Бухгалтерия двойная — бухгалтерія подвійна.
Бухгалтерия итальянская — бухгалтерія італійська.
БЫВАТЬ — бувати; (случать ся) — траплятися.
Как не бывало — як лиз злизав.
Как ни в чем не бывало — наче й не було нічого; любенько; любісінько.
Ничуть не бывало — зовсім ні.
Этому не бывать — цього не буде.
Бывают часто у кого — учащати до кого.
БЫВШИЙ — колишній; (прошедший) — минулий.
Бывший давно когда-то — давнокколишній; давновідбутий.
Бывший очень давно — позаколишній.
Бывший перед этим — дотеперішній.
Бывший вот тогда-то — отодішній.
Бывший ранее — попередній; передніший.
БЫСТРО — швидко; хутко; прудко; жваво.
Быстро-быстро — швидко-прудко.

Как можно быстрее — якнайшвидче; притьмом.
Быстро гнать — гнати гоном.
БЫТНОСТЬ — перебування.
В бытность мою там — коли я був там; за перебування мого там.
БЫТЬ — бути; (быть чем) — бути за кого.
Быть тактичным — знатися на речах.
Быть секретарем и т. п. — секретарювати і т. ін.; бути за секретаря і т. ін.
Быть сведущим в чем — знатися на чому.
Быть расположенным к кому — бути прихильним до кого.
Быть осведомленным — мати відома; бути поінформованим, обізнаним.
Быть начеку, быть осторожным — матися на бачності.
Быть похожим на кого — бути схожим з ким; скидатися на кого.
Быть по сему — хай так буде.
Полезным быть кому — у пригоді стати кому.
Быть позади всех — пасти задніх.
Быть нужным — бути в знадобі.
Быть вынужденным — мусити; бути приневоленим.
Быть непричастным — бути, лишатися в боці.
Не может быть удовлетворено — не можна задовольнити.
Быть кому неприятным собеседником — не до мови бути кому.
Быть считанным — під рахунком, на обліку бути.
Быть угрожающим — погрожувати.
Быть напечатанным — вийти друком.
Быть злым на кого — лихим оком дивитися на кого; важко дихати на кого.
Быть на виду, на глазах — перед очима бути.
Быть на примете — бути на боці.
Должно быть — мабуть; певно.
Быть довольным чем — бути задоволеним із чого.
Быть годным к чему — надатися, надаватися до чого.
Был таков — зник.
Так и быть — гаразд; добре; хай так.

Как быть? — що робити; що почати.
Как бы там ни было — хоч що було; хоч що буде.
Быть в ладах с кем — добре тривати з ким.
Быть в компании с кем — спілкувати з ким.
Быть забытым — піти в непам'ять.
Быть может — може бути; бува; часом.
Будьте так любезны — якщо, коли ласка ваша.
Будет вам — знатимете.
Будет и на нашей улице праздник — буде и на нашому тижні свято.
Было да сплыло — було та загуло.
Будет по (нашему) — вийде на (наше).

В

В, ВО — у (в); до; за; з; на; по.
В Харькове, в Киеве, в учреждении и т. п. (где?) — в Харкові, в Києві, в установі і т. ін.
В Харьков, в Киев, в учреждение и т. п. (куда?) — до Харкова, до Києва, до установи і т. ін.
В учреждениях, в заведениях, в городах и т. п. — по установах, по закладах, по містах і т. ін.
Во внимание к, в уважение к и т. п. — з уваги до, з пошани до і т. ін.
В розницу, в рассрочку и т. п. — на роздріб, на виплат і т. ін.
В заседании, в собрании, в совещании и т. п. — на засіданні, на зборах, на нараді і т. ін.
Во изменение, в исполнение, в ответ и т. п. — змінюючи (на зміну), виконуючи, відповідаючи і т. ін.
В деньгах, в векселях, в валюте и т. п. — грошми (грошима), векселями, валютою і т. ін.
В (тот) год, день, месяц и т. п. — (того) року, дня, місяця і т. ін.
В (двадцати) километрах, метрах и т. п. — за (двадцять) кілометрів, метрів і т. ін.
В заведование кого, в правление кого и т. д. (время) — за чийого

И не было никогда — нема й заводу.
Одно и то же будет — на одно вийде.
БЮДЖЕТ — бюджет.
Бюджет городской — бюджет міський.
бюджет местный — бюджет місцевий.
БЮРО — бюро.
Бюро справочное, информационное — бюро довідок, інформаційне.
Упаковочное бюро — бюро пакунків.
Бюро адресное — бюро адресове.
Бюро фабрично-заводских предприятий — бюро фабрично-заводських підприємств.

завідування; за чийого управління і т. ін.
ВАЖНО — важно, важливо; (с достоинством) — поважно, величаво, пишно.
Это не важно — це маловажно; це пусте; байдуже.
Важно само по себе — важливо само з себе.
ВАЖНОСТЬ — вага; важливість; значність; (спесь) — пишність, пиха.
Велика важность — велике диво, діло.
Иметь (большую) важность — важити (дуже).
Придавать важность — надавати ваги, вагу чому.
ВАЖНЫЙ — важливий; важний; значний.
Быть важным (иметь значение) — важити.
Оказаться важным (возыметь значение) — заважити.
ВАЛ — вал; (насыпь) — окіп.
Валом валить — плавом плисти; хмарою йти.
ВАЛИТЬ — валити; (на землю) — валяти; звалювати; (в одно место) — накидати; (итти массой) — сунути; валити.
Валить вину на кого — звертати на кого.
ВАЛЮТА — валюта.
Устойчивая валюта — станівка валюта.
Неустойчивая валюта — хистка валюта.
Обесценивающаяся валюта — знецінна валюта.

Падающая валюта — падуша валюта.
В (твердой) валюте — (сталою) валютою.
ВБИВАТЬСЯ — вбиватися.
Вбиваться в милость кому-либо — підходити під чию ласку.
ВБЛИЗИ — поблизу; близько чого; недалеко чого.
Вблизи находящийся — поблизький.
ВВЕДЕНИЕ — запровадження; впровадження; заведення;
 (предисловие) — вступ; передмова; переднє, вступне слово.
Введение в действие какого-либо закона — надання чинности,
 сили якому законіві.
Введение кого-либо в ошибку — призведення кого до помилки.
Введение во владение — увід у посідання, володіння; уводини.
ВВЕРНУТЬ — ввернути.
Ввернуть словцо — вкинути, прикинути слівце.
ВВЕРХ — вгору; догори; нагору.
Вверх идти — нагору йти.
Вверх ногами, дном — догори ногами; шкереберть.
Вверх лицом — горілиць.
Вверх по реке (против течения) — проти води.
Вверх на гору (к вершине горы) — під гору.
ВДОВОЛЬ — досхочу; всмак.
Вдоволь насмотреться — напасти очі.
ВДРУГ (внезапно) — враз; раптом; зненацька; нагло; вмить; (сразу, разом) — разом; відразу; враз.
Как вдруг — аж; аж ось; як ось; коли раптом.
ВЕДАТЬ — відати; знати що; (чем) — завідувати; орудувати чим;
 доглядати що.
Ведать не ведаю — сном і духом не знаю.
ВЕДЕНИЕ — ведіння; провадження.
Ведение бухгалтерских книг — книжкування.
Ведение дела — провадження справи.
ВЕДЕНИЕ — відання.
Находиться, быть в ведений — перебувати у віданні, під орудою
 чиею; підлягати кому.

ВЕДОМО — звісно; сказано.
Без ведома — без відома.
С ведома — з відому, за відомом.
Ведомо (тебе) что... — звісний (ти), що.
ВЕДОМОСТЬ — відомість.
Требовательная ведомость — відомість на платню; вимогова
 відомість.
Сводная ведомость — зведена відомість.
Отчетная ведомость — звітна відомість.
Оборотная ведомость — оборотна відомість.
Товарная ведомость — товарова відомість.
Денежная ведомость — грошова відомість; відомість на гроші.
Ведомость на выплату жалованья, денег — відомість на
 виплату платні, грошей.
Вкладная ведомость — вкладна відомість.
ВЕДОМСТВО — урядництво; офіція.
Состоять в ведомстве, под ведомством — бути в урядництві;
 (подчиняться кому) — бути під віданням, під урядом чийм;
 підлягати кому.
ВЕЖЛИВОСТЬ — увічливість; звичайність; чемність.
Из вежливости — з увічливости; для звичайности; для годиться.
ВЕЗДЕ — скрізь; усюди; повсюди.
Решительно везде — геть скрізь; геть усюди; по всіх усюдах.
ВЕЗТИ — везти.
Везти кому — щастити; таланити; добре вестися; фортунити кому.
Ему везде везло — йому скрізь таланило.
ВЕК — вік; століття; (эпоха) — вік; доба.
Сообразно с воззрением века — по (своєму) вікові.
Вовек, навеки — довіку; навік; поки віку.
В кои-то веки — коли-не-коли; вряди-годи.
ВЕКСЕЛЬ — вексель.
Произвести уплату по векселю — сплатити вексель.
Простой вексель — звичайний вексель.
Бланковый вексель — бланковий вексель.

Переводной вексель — переказний вексель.
Обратный вексель — зворотний вексель.
Предъявить вексель ко взысканию — подати вексель до суду на кого.
Предъявить вексель к платежу — подати векселя до оплати.
Вексель на предъявителя — вексель на подавця.
Учитывать вексель — дисконтувати вексель.
Переучитывать вексель — передисконтовувати вексель.
Учет векселей — дисконт векселів.
Погасить вексель — оплатити вексель.
Держатель векселя — власник векселя.
Получатель векселя — векселеодбірник.
Отстрочить вексель — відкласти (термін) векселя.
Просроченный вексель — перетриманий, за давнини вексель.
Опротестовать вексель — протестувати векселя.
Опротестованный вексель — протестований вексель.
Вексель на предъявление — вексель на подання.
Приобретатель векселя — набувач векселя.
По векселю — за векселем; на вексель.
Валюта векселя — вексельна валюта, вартість.
По предъявлении векселя — на подання векселя.
Дружеский вексель — дружній вексель.
ВЕЛЕТЬ — веліти; казати; загадувати.
Не велено делать — заказано робити.
ВЕЛИЧИНА — величина; величність; розмір; міра.
Одной величины — однієї міри; однаковий завбільшки.
По (своей) величине — (своїм) розміром; завбільшки.
Величиною — завбільшки; більшиною з кого, з що; як хто, як що.
Какой величины — який завбільшки.
Постоянная величина — стала величина.
ВЕРА — віра.
Обратить в свою веру — повернути на свою віру.
Изменить веру — зламати віру.
Потерять веру в кого, что — зневіритися в кому, чому.

Потерявший веру — зневірений.
Обращенный в новую веру — ново навернений.
ВЕРИТЬ — вірити; няти (йняти), давати віру, віри кому, чому.
Не верит своим ушам — на свої вуха не віряти.
Поверите ли — чи поймете віри.
Не верится — не йметься віри.
ВЕРНО — вірно; (несомненно) — певно; напевно; дійсно.
Вернее всего — певніше за все; найпевніш.
ВЕРНЫЙ — вірний; певний; незрадливий; (точный, правильный) — справедливий; правдивий.
Верным оставаться чему — держатися чого; (кому) — додержувати вірності кому.
ВЕРОЯТНОСТЬ — правдоподібність; імовірність; можливість.
Допустит вероятность — дати віру чому.
По всей вероятности — десь; найпевніш.
ВЕРХ — верх; гора.
С верхом — з наспою.
Брат, одерживать верх — гору брати; подужати.
Доверху — доверху; вщерть.
ВЕС — вага; (значение) — вага; повага.
Весом (на вес) — на вагу; вагою.
Отпускать, принимать на вес — давати, брати вагою.
На вес отпускаемый — важений.
Весом (в смысле количеств. наречия) — завважки.
Иметь вес (переносно — значение) — мати вагу, важити.
Полный вес — ціла вага.
Действительный вес — дійсна вага.
Терять вес, в весе — втрачати на вазі.
Человек с весом — значна людина.
ВЕСТИ — вести; (направлять) — провадити.
Вести себя — поводитися.
Вести себя по отношению к кому-либо — триматися проти кого.
Вести себя достойным образом — шануватися.
Плохо вести себя — не шануватися; зле поводитися.

И ухом не ведет — і гадки не має.

ВЕСТЬ — вість; вістка; звістка.

Без вести — безвісти.

Плохая весть — недобра звістка.

Дать весть о себе — подати звістку; датися чути про себе.

Подавать весть — давати звістку.

Без вести пропавший — безвісний.

ВЕСЬ, ВСЯ, ВСЕ — увесь (весь), уся, усе; усенький, -а, -е; цілий, -а, -е.

Весь без исключения, совершенно весь, решительно весь — геть увесь; чисто весь.

Вовсю — щосіли; щодуху; на всі заставки.

После всего — по всьому.

В добавок ко всему — до всього (того).

При всем том — з усім тим; попри все те; а проте.

Только всего, всего навсего — разом тільки; усього разом; раптом; раптом тільки.

Все равно — однаково; байдуже; про мене.

Более всего — найбільш; над усе; перед усім.

Всего лучше, дороже и т. п. — найкраще, найдорожче; над усе краще, дорожче і т. ін.

Все на все — усе чисто; геть усе.

Все более и более, все дальше и дальше и т. п. — щораз більше; щораз далі; дедалі більше і т. ін.

Всего (итог) — разом.

Больше всего — над усе; більш за все.

Вот и все, да и все тут — та й годі; та й край.

Без всего — без нічого.

Все-таки, а все-таки, а все же — а таки; проте; а проте; втім; а втім; все ж; а все ж.

Только и всего (и конец) — та й по всьому.

Все обстоит благополучно — все гаразд.

Все вместе (взятое) — все разом.

Все нипочем — все дарма.

Всего доброго, лучшего — всього найкращого.

Во всю ивановскую — на всі заставки; з усієї сили.

ВЕЧЕР — вечір.

Под вечер, к вечеру — над вечір; проти вечора.

Каждый вечер — щовечора; щовечір.

В тот вечер — того вечора.

Однажды вечером — одного вечора.

Добрый вечер! — добривечір!

ВЕЩЬ — річ.

Обычная вещь — звичайна, світова річ.

Осуществимая вещь — річ здійсненна.

ВЗАД — назад.

Ни взад, ни вперед — ні туди, ні сюди.

ВЗАЕМ, ВЗАЙМЫ — у позику; в позичку.

Брать займы — позичати в кого; брати в позику, в позичку.

Давать займы — позичати кому; давати в позику, в позичку.

Набрать займы — напозичати; напозичатися.

Раздать займы — порозпозичати.

Взятый займы — позичений.

ВЗВОДИТЬ — зводити.

Взводит напраслину — прикидати пеню, напасть; натягати напасть на кого.

ВЗГЛЯД — погляд; (зрение) — зір.

На взгляд — на око; на погляд; як глянути.

Ошибочный взгляд — хибний погляд.

На взгляд хороший — на огляд добрий.

Охватить, окинуть взглядом — скинути, зглянути оком що; зирнути по чому.

Метать взгляды — скидати оком.

Привлекать взгляд — брати очі; вбирати в себе очі.

Проникать взглядом — проймати поглядом.

Смерить взглядом — обмірити поглядом, очима.
С первого взгляда — на перший погляд.
Устремить взгляд — уп'ястися очима в що; втопити очі в що.
Потупить взгляд — спустити очі.
Бросить взгляд — скинути оком, очима, поглядом.
Вырабатывать взгляды — доходити до поглядів.
Предвзятый взгляд — упереджений погляд.
Высказывать свой взгляд — висловлювати свою думку, погляд.
На мой взгляд — на мій погляд; з погляду мого; на мою думку, як на мене; по-моєму.
Как на чей взгляд — як на чію думку.
ВЗГЛЯДЫВАТЬ — поглядати; споглядати; позирати.
Взглядывать быстро — зиркати; зводити очі; скидати очима на кого.
Взглядывать искоса (недовольно) — поглядати скрива.
Взглядывать исподлобья — поглядати з-під лоба.
Взглядывать друг на друга — скидатися очима; поглядати між собою;
 ззиратися.
ВЗДОХНУТЬ — зітхнути.
Вздохнуть полной грудью — дихнути на повні груди.
ВЗДУМАТЬ — здумати; задумати; надумати, -ся; намислити; в думку
 взяти; загадати собі.
Вздумалось — на думку спало; заманулося.
ВЗИРАТЬ — споглядати; позирати.
Не взирая на то, что... — дарма (даром), що...; не вважаючи на те, що...;
 без огляду на те, що.
Не взирая ни на что (слепо) — безвіч; безоглядно.
ВЗМАХ — замах; помах; мах.
Одним взмахом — з маху; з одного маху; за один мах.
ВЗНОС — внесок; (вклад) — вкладка.
Взнос вступительный — вступне; вписове.

Членский взнос — членський внесок; членське.
Ежемесячный взнос — щомісячний внесок; щомісячна вкладка.
Взнос гербовой пошлины — подача гербової оплати.
Взнос (в банк) в погашение, покрытие долгов — вкладка на оплату боргів.
Взнос на текущий счет — вкладка на біжучий рахунок.
Страховой взнос — страхова виплата.
ВЗРОСЛЫЙ — дорослий.
Взрослым стать — увійти в літа; дорости; дійти літ, дійти до зросту.
ВЗЫСКАНИЕ — справляння; правіжка.
Подать ко взысканию — позов скласти, заложити на кого.
Денежное взыскание — грошова кара, пеня.
Взыскание административное — адміністративне стягання (денег); (наказание) — адміністративна кара.
Подвергнуть (денежному) взысканию — накласти (грошову) кару на кого.
Судебное взыскание — судове стягання (грошей, податків з кого).
Подлежит взысканию — належить до стягання.
ВЗЫСКИВАТЬ (долг) — правити; (подать недоимку) — стягати; (за вину) — карати.
Не взыщите — не осудіть, вибачте.
ВЗЬЕТЬСЯ НА КОГО — завзятися, заповзятися на кого.
ВЗЯТКА — хабар.
Дать взятку кому — дати хабара кому; підплатити кого; (ирон.) — дати куку в руку.
Брать взятки — брати хабарі; хабарювати.
Падкий на взятки — хабарний.
ВЗЯТЬ — узяти; забрати; дістати.
Взять на себя (от кого) — переняти на себе.
Все взял — хоч куди; на все здатний.
Ни дать, ни взять — стеменно, стеменнісінько.

Взять в ежовые рукавицы — взяти в лабети, в тісні руки.
Взять на поруки — взяти на поруки.
Взять под стражу — взяти за ґрати; заарештувати.
С чего вы взяли? — звідки вам прийшло?
Что, взял? — а що, піймав?
ВЗЯТЬСЯ — узятися.
Взяться за что (за к.-либо дело) — заходитися, стати, взятися до чого, коло чого.
Взяться энергично, упорно — завзятися на що; прихопитися до чого.
Откуда ни возьмись — де (не) взявся.
Откуда ни возьмется — де не вирветься, візьметься.
ВИД (образ, наружность) — вигляд образ, подоба; (ландшафт) — крайовид, вид; (разновидность) — відміна.
В таком виде — в такому вигляді.
В наилучшем виде — якнайкраще; в найкращому вигляді.
По внешнему виду — зовні; з зовнішнього вигляду.
На вид, с виду — на вигляд; на погляд; на око; на взір; з вигляду; з погляду.
При виде — бачачи; побачивши.
Под видом кого, чего — начебто хто, що; нібито хто; у вигляді кого, чого.
Ввиду изложенного — через те; тому; з огляду на зазначене.
Иметь вид кого, чего — мати подобу, вигляд кого, чого; виглядати як, немов хто, що, ким, чим.
Делать, показывать вид — удавати що; виставляти себе як що.
Принимать какой-либо вид — прибирати якого вигляду.
Не показывать и вида, что... — і навзнаки не даватися, що...
Не показывать вида кому — не даючися на знак кому.
На виду — на оці; на видноті.
На виду быть у кого — бути перед очима в кого.
Иметь в виду кого, что — мати на увазі кого, що; (рассчитывать на кого, что) — важити на кого, що; (принимать во внимание кого, что) — уважати на кого, що; мати кого, що на думці.

Имелось в виду — була думка
Имея в виду, что — маючи на увазі, що; уважаючи на те, що.
Ввиду того, что — через те, що; з огляду на те, що.
Ввиду чего — через це; уважаючи на це; з огляду на це.
Ввиду (изложенного) — зважаючи на (це), на (казане).
Ввиду (издания постановления) — в зв'язку з (виданою постановою).
Ставить кому на вид — класти на увагу кому; подавати кому на увагу що; зауважувати.
Выпустить, потерять из виду — забути; занехати; занедбати що; з голови викинути що; спустити з уваги, з очей.
Для виду — про (людське) око; для ради годиться.
Ни под каким видом — жадним способом; ні в якому разі.
В виду чего — задля чого; маючи на увазі що.
В (служебных) видах — з причин (службових).
Иметь виды на кого, что — важити, бити на кого, на що; накидати оком на кого, на що.
Виды на урожай, на будущее — сподіванки на врожай, на майбутнє.
Ввиду многочисленности чего — зважаючи на велике число чого.
Ввиду наличия (чего) — зважаючи на те, що є (що).
В нетронutom виде — незайманий.
В жидком, твердом виде — рідкий, твердий.
В виде прогонных и суточных — як прогони та добові.
Вид на жительство — паспорт; свідоцтво на проживання.
Все виды (налогов) — всі, які є (податки).
Всех видов (помощь) — всяка (допомога); яка тільки є (допомога).
Видать виды — надивитися; бувати в бувальцях.
Дерзкий вид — зухвалий вигляд.
В таком виде представлять дело — так уявляти справу.
Растерянный вид — спантеличений вигляд.
Величественный вид — величний вигляд.

В нетрезвом виде — нетверезий.
ВИДЕТЬ — бачити; (усматривать, замечать) — добачати.
Собственными глазами видеть — на власні очі бачити.
Видеть что в ком, в чем — вбачати що в кому, в чому.
Плохо видеть — недобачати.
Не видеть (не хотеть видеть) чего — не мати очей на що.
Видишь ли, видите ли — бач, бачте.
Я вижу его насквозь — знаю його як облупленого.
Видеть не могу — ані на очі!
ВИДИМОСТЬ (явность) — видимість; (кажущийся вид) — подоба.
Для видимости — про людське око: про славу.
По видимости — з огляду; мабуть; напевно.
ВИДНО — видко; видно; знати; видати.
Из этого видно — звідси розумно; звідси бачити.
Как видно — видко; знати; мабуть; либонь; десь.
ВИНА — провина; провинність.
Взводить, взваливать вину на кого — звертати на кого.
Вменять, ставить кому в вину — привинювати кому що; ставити за провину кому що.
Искупать вину — покутувати, спокутувати провину.
Сознаться в вине — повинитися; признатися до вини.
Чувствовать за собою вину перед кем — почуватися до вини проти кого.
Без вины — безвинно; безневинно.
По (чьей) вине — з (чиєї) вини, причини.
По своей вине — самохіть.
Быть, послужить виною чего — спричинитися, спричинитися чому і до чого; привинитися до чого.
ВИНОВАТЫЙ — винний.
Виноватый перед кем — винний проти кого.
Быть виноватым — бути винним; бути в вині; завинити кому чим.

Чем (я) перед (вами) виноват? — що (я вам) винен? Що, чим (я вам) завинив?
Я же не виноват, что... — я ж не причиною, що...
Виноват — вибачайте; вибачте; пробачте.
ВИНОВНЫЙ — винний.
Признать себя виновным — визнати свою провину; визнати себе за винного; признатися до вини.
ВКУС — смак.
На вкус — на смак.
Со вкусом (одеваться) — до смаку (одягатися).
По вкусу — до смаку; у смак; до вподоби; до сподоби.
По своему вкусу — собі до смаку; на свій смак; до свого смаку; собі до вподоби; до своєї вподоби.
Находить вкус в чем — смакувати в чому.
Иметь вкус в чем — смак знати в чому.
Во вкусе чего — на смак; на манір; на стиль.
Войти во вкус — розласитись; добрати смаку.
Мне по вкусу было... — мені до вподоби було...
По вкусу подходящий — уподібний; сподібний.
Мне более по вкусу было бы... — мені уподібніше було б...
ВЛАДЕНИЕ — володіння чим і над чим, посідання, держання чого? (то, чем владеют) — володіння, посілість.
Быть во владении кого — бути, перебувати під чиїм володінням; у посіданні (в) кого; бути під ким.
Вводить во владение чем — вводити до володіння над чим; ув'язувати в що (в маєтність).
Вводится, вступать во владение — вступати до володіння.
Взять, получить во владение — обняти що; отримати під владу що; (от кого-либо) — перейняти що під володіння.
Принять во владение — взяти під владу; володіння; посісти що.
ВЛАДЕТЬ — володіти ким, чим; держати, посідати що; (действовать чем) — орудувати чим.
Владеть собой — керувати собою; панувати над собою.

Владеть языком, оружием и т. п. — орудувати мовою, зброєю і т. ин.

Не владеющий собою — від себе незалежний; над собою не пан.

ВЛАСТЬ — влада; (начальство) — влада, уряд.

Иметь власть что-либо делать — мати силу що робити.

Это не в (моей) власти — не (моя) на це сила; це не від мене залежить.

Приобрести власть над кем, чем — силу, гору взяти над ким, над чим; забрати владу над ким, над чим.

Находиться, быть под чьею властью — бути під ким, під чиєю владою, володінням, зверхністю.

Иметь под своею властью что — мати що в своїй руці; мати, держати що під собою; бути владним над чим.

Подчинить своей власти — підгорнути під себе, під свою руку, волю, владу.

Переходить во власть — переходити під кого, під чию руку, владу.

Облекать властью — надати сили, права кому.

Отдавать под власть, во власть — піддавати під кого, під чию руку.

Освободить,-ся из-под власти — визволити,-ся з-під чиєї влади, з-під кого.

Власть военная, гражданская — влада військова, цивільна.

Власть местная, центральная — влада місцева, центральна.

Высшая власть — найвища, зверхня влада.

Подчинять (своей) власти — скоряти, підбивати під (свою) владу;

підгортати під (себе).

ВЛИЯНИЕ — вплив.

Иметь влияние на кого — мати вплив на кого; мати силу, вагу над ким.

Оказывать (большое) влияние на кого, что — (дуже) впливати на кого, що; справляти (великий) вплив на кого, що; являти (велику) силу над ким, чим.

Подвергаться влиянию — підпадати впливові, під вплив; зазнавати на собі впливу.

Приобретать влияние — забирати силу; здобувати вплив; набирати впливу.

Под влиянием — під впливом.

Покорить влиянию — см. Покорить.

По своему влиянию — своїм впливом.

По чьему влиянию — під, за чий впливом.

ВЛОЖЕНИЕ (в письмо) — долучення; вкладка.

Со вложением денег — з долучанням грошей; з грошовою вкладкою (лист).

При вложении — вкладаючи.

ВМЕСТЕ — укупі; разом; заразом.

Соединять вместе — гуртувати.

Вместе с тем — разом з тим; заразом.

ВМЕСТО — замість; замісто: намість.

Вместо того, этого — натомість.

Вместо того, чтобы ехать, делать и т. п. — намість (щоб) їхати, робити і т. ин.; де б, що б їхати, робити і т. ин.

ВМЕШИВАТЬСЯ — втручатися; (ирон.) — встрявати.

И он туда вмешался — і він туди встряв.

ВНЕ (чего) — поза (чим).

Вне себя — нестямно; у нестямі; не тямлячи себе.

Быть вне себя — нетямитися.

Вне досягаемости — недосяжний.

ВНЕШНИЙ — зовнішній; (наружный) — знадвірний; надвірний.

По внешнему виду — см. Вид.

ВНЕШНОСТЬ — зовнішність; вигляд.

По внешности — на погляд; на огляд; на око; з погляду; зокола; на взір. **Внешностью** (о людях) — на вроду; на обличчя; на вигляд.

Подозрительная внешность — непевний вигляд.

ВНИЗ — вниз; наниз; донизу; (к земле, на землю, на пол) — додолу; на діл; долі; (под гору) — з гори.

Вниз под что-либо, под низ — наспід.

ВНИЗУ — внизу; нанизу; сподом; (в долине, на полу) — долі; долом; долиною; на долині.

Внизу под чем-либо (на дне) — сподом; на споді

Внизу лежащий (нижний) — спідній; долішній.

ВНИМАНИЕ — увага.

Обращать внимание на что-либо — звертати увагу на що; уважати на що; зважати на що; класти увагу на що; брати до уваги; (находить привлекательным) — накидати кого, що оком; (сжалиться) — зглянутися на кого.

Обращать внимание на себя (быть принятым во внимание) — спадати кому на увагу; притягати, привертати до себе чію увагу.

Обрати, -те внимание — уваж, уважте; вважай, уважайте.

Сосредоточивать внимание — збирати, зосереджувати увагу на кому, чому.

Оставляют без внимания — залишати, полишати без уваги; не звертати уваги на що; легковажити що; занехаяти; занедбати.

Принимать во внимание (в соображение) — брати, взяти що на увагу; зважати на що; уважати на що; мати що на увазі.

Направляют внимание — скеровувати увагу.

Принимая во внимание — беручи до уваги що; зважаючи, уважаючи на що; маючи на увазі що; з уваги на що; з огляду на що.

Отвлечь внимание — відвернути, відтягти увагу від чого.

Представляют чьему-либо вниманию — подавати кому до уваги що; ставити що перед очі, на очі.

Отвратить, отвлечь внимание — відвернути увагу.

Оказать внимание — дати увагу кому; показати увагу; зробити ласку.

Относится со вниманием к кому, чему — віддавати увагу кому, чому; ставитися уважно, з увагою до кого, чого.

Внимание наше было занято тем — ми турбувались про те.

Усиленное, строгое внимание — пильна увага.

Во внимание к... — з уваги на, до...

Достойный, заслуживающий внимания — вартий уваги; (справедливый) — слухний.

Вниманию (сотрудников) — на увагу, до уваги (співробітників).

Привлекать внимание — звертати увагу; брати очі на себе.

ВНИМАТЕЛЬНО — уважно; пильно.

Внимательно следит за кем, чем — пильнувати кого, чого.

ВНОВЬ — знову; знов.

Вновь (образованный) — ново (утворений).

ВНУШЕНИЕ — навіювання, навіяння кому чого; (уговаривание, убеждение) — намовляння; умовляння; намова; (выговор) — нагана; застереження.

Делать внушение (выговор) — вчитувати кому; робити застереження; (сильнее) — висловлювати нагану.

Следовать чьим-либо внушениям — іти за чийми намовами.

ВОДИТЬ — водити.

Водить знакомство — знатися з ким.

ВОЗДУШНЫЙ — повітряний.

Воздушный флот — повітряний флот.

Воздушные замки — химери.

Строить воздушные замки — думками багатіти; химери ганяти.

ВОЗЗРЕНИЕ (созерцание) — споглядання; (взгляд) — погляд.

Вырабатывать свои воззрения — доходити (до) своїх поглядів; виробляти собі погляди.

ВОЗЛЕ — біля; коло; край; близько кого, чого; (рядом) — обік (обіч, побік, побіч); попліч; поруч кого, чого; сумежно з чим.

Возле дверей — одвір.

Возле кого, чего проходит — іти проз кого, що.

ВОЗМЕЩАТЬ (пополнять) — надолжувати, надолжити; (убытки, расходы) — (по)вертати, (по)вернути; покривати, покрити; відшкодовувати, відшкодувати.

ВОЗМОЖНО — може бути; можлива річ; можливо.

Насколько возможно — яко(як) мога; як спромога.

Насколько возможно шире, лучше и т. д. — якнайширше,

якнайкраще і т. ін.

Возможно ли? — чи може бути?

Возможно что... — мабуть чи не...

ВОЗМОЖНОСТЬ — змога; спромога; спроможність; можливість; (средство) — спосіб.

Беспрепятственная возможность — добра змога.

По возможности, по мере возможности, в меру возможности — по змозі; по спроможі; по можливості.

Как только возможно — якомога.

Нет возможности — незмога; неспромога; несила; ані способу.

Не было возможности — не було змоги, спромоги; можливості; не було як; несила була.

Иметь возможность — мати спромогу; здужати; спромагатися.

Получить возможность чего — спромогтися, спомогтися на що; мати змогу; дістати змогу.

Давать возможность — давати змогу; спомагати на що.

Предвидится, возникает возможность чего-либо — заноситься на що.

Имеющий возможность — спроможний.

Не имеющий возможности — неспроможний.

Неограниченные возможности — необмежені можливості.

ВОЗМОЖНЫЙ — можливий; можний.

Всеми возможными средствами — усіма можливими засобами.

Делать возможным, невозможным — уможливлювати; унеможливлювати.

ВОЗНАГРАЖДАТЬ — винагороджувати.

Вознаграждать за убытки — відшкодовувати.

ВОЗНАГРАЖДЕНИЕ — винагорода; відплата; віддяка.

Вознаграждение кого — винагорода кому.

ВОЗНАМЕРИТЬСЯ — наміритися; наважитися; узяти думку, намір.

Твердо вознамериться — напосістися.

Вознамериваться сделать что-либо — наважуватись зробити що.

ВОЗРАЖАТЬ — заперечувати; (отвечать) — відповідати.

Возражать на что — перечити чому; заперечувати кому.

На все это можно бы возразить так — у всьому цьому можна б заперечити так.

ВОЗРАЖЕНИЕ — заперечення; (ответ) — відповідь.

Без возражений — не сперечаючись; не заперечуючи.

Без возражений! — не сперечатись!

Не допускающий возражения — безсуперечний.

ВОЗРАСТ — вік; пора; літа; доба.

Возрастом — завстаршкй; літами.

Детский возраст — дитячий вік; дитячі літа.

Выходит из детского возраста — з дітей виходити.

Юный возраст — юнацький вік.

Зрелый возраст — мужні літа; дійшлий вік.

В зрелом возрасте — в літах.

Достичь зрелого возраста — увійти в літа.

Среднего возраста — середнього віку; середніх літ.

Пожилрой возраст — літній вік.

Предельный возраст — крайній вік.

Преклонный возраст — старечий, похилий вік.

ВОКРУГ — навколо; навкруги.

Вокруг да около — коло та навколо.

ВОЛЯ — воля.

Давать волю — давати попуск; попускати кому.

По своей воле — по волі; по своїй (власній) волі; із (власної) волі; своєю волею; з доброї волі; самохіть; охотою.

Не по своей воле — несамохіть; не своєю волею; не з власної волі.

Против воли — неволею; наперекір собі.

Волей-неволей — рад-не-рад; хоч-не-хоч.

Действовать наперекор чьей воле — іти проти чиєї волі.

Исполнять (чью) волю — вволювати, вволити чию волю.

ВОН (отсюда) — геть, гетьте; (наречие) — геть.

Вон там — он; ген; онде; ген там; аж он.

Из рук вон — казна що.

Вон куда — он куди.
Вон туда — он туди; геть туди.
Вон где — онде; он-оно.
Вон тот — отой; онтой.
ВООБРАЖАТЬ — уявляти.
Мне вообразилось — мені здалося.
ВООБЩЕ — взагалі.
Вообще говоря — загалом кажучи, беручи.
Вообще и в частности — взагалі й зокрема.
ВО-ПЕРВЫХ — по-перше; раз.
Во-вторых — по-друге; удруге.
Во-первых, вы обязаны, а во-вторых — раз, що ви зобов'язані, а друге (по-друге).
ВОПРОС — питання; запитання; запит; (положение дела) — справа; річ.
Вопрос выяснен — справу з'ясовано.
Вопрос задается кем — питання йде від кого.
Не предreshая этого вопроса — не розв'язуючи наперед цієї справи.
Обсуждать вопрос — обговорювати питання.
Вопрос подвергнется детальному обсуждению — справу буде докладно обмірковано.
Предлагать вопрос — ставити питання; запитувати; питати.
Подымают вопрос — знімати, підносити питання.
Снимают вопрос (с повестки) — знімати питання (з порядку денного).
Возникает вопрос — повстає, виникає питання.
Возбуждают вопрос — порушувати питання, справу.
Сложный вопрос — складна справа; складне питання.
Разрешать вопрос — розв'язувати питання, справу.
По вопросу о чем — в справі чого.
Рабочий вопрос — робітниче питання, робітнича справа.
Больной вопрос — пекуча справа.
Очередной вопрос — чергова справа.

Денежный вопрос — грошова справа.
Освещать вопрос — висвітлювати справу, питання.
Ставить вопрос на очередь — см. Очередь.
Продовольственный вопрос — харчова справа.
Ставить вопрос ребром — ставити питання руба.
ВОСКРЕСЕНЬЕ (день) — неділя.
В воскресенье — в неділю; неділею.
В одно воскресенье — котроїсь (одної) неділі.
Каждое воскресенье — щонеділі.
Каждое воскресенье бывающий — щонедільний.
ВОСПОЛЬЗОВАТЬСЯ — покористуватися; скористуватися чим, (з) чого; (использовать) — використати що.
Воспользоваться (удобным) случаем — використати нагоду.
ВОСПЫЛАТЬ — запалати; загорітися; розгорітися.
Воспылать жаждою работы, деятельности — загорітися до праці, до діяльності.
ВОСТОРГ — порив; захват перед чим; захоплення чим.
Какой восторг — яка розкіш; сама розкіш.
Приводит в восторг — поривати; (увлекать) — захоплювати.
Не помнить себя от восторга — нетямитися з радощів.
Замирать от восторга перед чем — умлівати над чим.
ВОСТОРЖЕСТВОВАТЬ — взяти гору, верх.
Восторжествовать над препятствиями, врагами, трудностями и т. п. — подолати, перебороти перепони, ворогів, труднощі.
Я (он и т. д.) восторжествовал — я (він і т. ін.) переміг; мій (його і т. ін.) верх. **ВОСТРЕБОВАНИЕ** — домагання; зажадання.
Писать до востребования — писати до запитання.
ВОТ — от; он; ось; ото; оце.
Вот же — отож.
А вот же! — ба!
Вот что — ось що.
Как вот — аж; аж ось; аж от.
Вот еще! — ото; ат; ет!
Вот как! — он як! ось як! овва!

Вот и все — та і вже; та й по всьому.
Вот то-то и есть — атож-то; отож-то й воно.
Вот потому, поэтому — отож; тим-то.
Вот-вот — ось-ось; от-от.
И вот — так от.
Вот именно — атож.
ВПАДАТЬ — западати; впадати; (о реках) — вливатися.
Впасть в несчастье — на біду зійти; дістатися в біду.
Впасть в тоску, в меланхолию — занудьгувати; вкинутися в тугу.
Впасть в уныние — дійти до зневіри; вдатися в (тяжку) тугу; (тяжко) засумувати.
Впасть в многословность — вдатися (вкинутися) в багатомовність.
Впасть в бессознательное состояние — знепритомніти; втратити свідомість.
Впасть в обморочное состояние — зомліти; умліти.
Впасть в нищету — збідніти; зубожити.
ВПЕРЕД (наречие места) — вперед, наперед; (нар. времени) — попереду; наперед; надалі; (междометие) — вперед! рушай!
Вперед выдаваться — виставлятися.
Вперед высказывать — вириватися.
Ходит взад и вперед — ходити туди й сюди; снувати.
Вперед, впредь так не делай — надалі так не роби.
Ни вперед ни назад — ні туди, ні сюди.
ВПЕЧАТЛЕНИЕ — враження.
Производит впечатление — справляти, робити враження на кого.
Производит сильное впечатление — вражати кого.
Производит неприятное впечатление — прикро вражати кого.
По первому впечатлению — з найпершого враження.
ВПИСЫВАТЬ — вписувати.
Вписывать в список, книгу — заводити до списку, до книги.
ВПЛОТЬ ДО ЧЕГО-ЛИБО — аж до; до самого, самої.
ВПОРУ — впору; вчас; вчасно; у свій час; саме в час; до речі.

Быть в пору (об одежде, обуви) — бути в міру, до міри.
ВПРЕДЬ — наперед далі; надалі.
Впредь до изменения — (аж) до (дальшої) зміни.
Впредь до выяснения, получения и т. п. — доки з'ясовано буде, доки одержано буде й т. ін.
В ПРОДОЛЖЕНИЕ ЧЕГО — протягом чого; на протязі чого; через що; крізь що; за чого.
ВПРОЧЕМ — проте; втім; а проте, а втім; (в начале фразы) — зрештою.
ВРАЖДА — ворогування, ворожнеча.
Питать вражду к кому-нибудь, враждовать с кем — ворогувати проти кого.
Исконная вражда — давня ворожнеча.
ВРАТЬ — брехати.
Врать сильно — тяжко брехати.
Врать искусно — щільно брехати.
Врать в глаза — в живі очі брехати.
ВРЕД — шкода; (повреждение) — вада.
Вред причинять, приносить, наносить — шкоду чинити; шкодити; вадити; шкідливим бути.
Непоправимый вред — непоправна шкода.
Во вред пойти — вийти на шкоду.
Вред терпеть — мати шкоду.
Во вред — на шкоду; на втрату.
Во вред служить — іти на шкоду; зашкодити; пошкодити.
Делать вред — шкоду робити, чинити; шкодити.
ВРЕМЯ — час; пора; часина; доба.
Короткое время — малий час; часочок; часинка; мала часина.
В короткое время, за короткое время — за малий час; не за великий час; за малу часину.
Продолжительное время — великий час; довший час.
Рабочее время — робітний, робочий час.
Во время, во времена кого, чего — за кого, за чого; за часів кого, чого; під що; підчас чого.

Со времени — від часу, від часів.
До времени — до якогось часу; покіль що.
С какого времени — відколи; з якого часу;
С этого времени — відтепер; з цього часу.
С того времени — відтоді; з того часу; з тих часів.
Со времени (революції, ревизії и т. п.) — від часу (революції, ревізії і т. ін.)
С давнего времени — з давніх часів; з давньої давнини; з давнього давна; з давніх давен.
С незапамятных времен — з давніх давен; від найдавніших часів.
С того времени, как — з того часу, як; відколи.
С некоторого времени — з якогось, від якогось часу.
В какое время? — якого часу?
Около того времени — близько того часу.
В это время — тим часом; в цей час; під цей час.
А в это время — аж тут; аж під цей час.
В то время — тоді; того часу; в той час; під той час; тими часами; на той час; на ту пору.
В то же время — рівночасно; одночасно; в той-таки час; в той самий час.
В одно время — заразом; одночасно.
В одно и то же время — за одним заходом; одночасно.
Тем временем — тим часом; поки що.
В то время, как — тим часом як.
Все время — раз у раз, раз по раз.
Раньше времени — без часу.
В свое время — за свого часу; свого часу; в свій час; (своевременно) — своєчасно.
Вовремя — вчасно; в пору; на свій час.
Не в свое время, не вовремя — невчасно; не в час; не свого часу.
Всему свое время — на все свій час.
Для своего времени — як на свій час; як для свого часу.
Во всякое время — повсякчас; повсякчасно.
Это было не в наше время — це ще не за нас було; не в наші часи

те діялося.
В недавнее время — недавніми часами.
В прежнее время — попередніми часами; за попередніх часів; давніших літ; перше; попереду.
В последнее время — останнім часом; останніми часами.
В старое время — за давнього часу; в старовину.
По теперешним временам — як на тепер; як на ці часи.
До последнего времени — донедавна.
В другое время — іншим часом.
До сего, до настоящего времени — досі; до цього часу.
До того времени — доти, дотіль.
До поры до времени — поки що; доки що; до слушного часу; до часу.
До позднего времени — допізна; до пізньої години.
На время — на час; до часу; про час.
На некоторое время — на якийсь час.
На неопределенное время — на безрік.
На вечные времена — на вічні часи; на безвік; у вічний час.
Спустя, через некоторое время — по часі; згодом; перегадом, перегадя (якийсь час); незабаром; невдовзі; туди далі; по якійсь годині; за якимсь часом.
Спустя долгое время — по довгому часі.
Продолжительное время — довго; чимало часу.
В непродолжительном времени — незабаром; незадовго.
С течением времени — дедалі; з часом; з бігом часу.
В течение некоторого времени — протягом, на протязі якогось часу.
В течение непродолжительного времени — не за великий час; протягом, на протязі недовгого часу.
От времени до времени — час від часу; з часу до часу.
По временам, время от времени — часами; десь-не-десь; коли-не-коли; десь-колись.
В ночное время — уночі; нічною добою; нічної доби; вночішнього часу.

В любое время — коли хочете.
Время дообеденное — задобіддя; задобідня година.
В обеденное время — в обіді.
Время послеобеденное — пообідній час; сполуденок.
Время года — пора; доба року.
В свободное время — на дозвіллі; гулящого часу; вільного часу; гуляючи.
Есть время — є коли.
Отсутствие свободного времени — нікольство.
Не хватать, не доставать времени — ніколитися.
Нет времени — нема коли; ніколи; не маю часу.
Удобное, благоприятное время — добра нагода; добра година; слухний час; сприятлива година.
Надлежащее время — певний, слухний час.
Потребуется много времени — см. Требуется.
Неблагоприятное, бедственное время — лихий час; лихоліття; тяжка година; знегіддя; знегода.
В условленное время — умовленої години; як умовлено.
В лучшие времена — за кращих часів.
Указанное время — зазначений час.
Определенное время — певний, визначений, призначений час, термін.
В определенное время — певного часу; за певний, визначений час; (в опред. сроки) — певними термінами.
Теперешнее время — теперішні часи; цьогочасність.
Старые времена — старі часи; давнина; старовина; старосвіччина
В настоящее время — на теперішній час.
До настоящего времени — донині; дотепер.
На будущее время — надалі; на дальший час; на майбутнє.
По настоящему времени — на теперішній час.
В давние времена — давніми часами; у давні давна.
Относящийся к этому, к тому, к новому времени — цьогочасний; тогочасний; тодішній; новочасний.
Требуемый, отнимающий много времени — забарний;

загайний.
Время летит — час біжить; час не змигнеться.
Время прибавочное (для работы) — надробочий час.
Время упущено — проминуто час; (шутя) — пора перепорилася.
Время идет — час минає, плине.
Время скоро проходит — час швидко упливає.
Время терять — гаяти час; марнувати час.
Выиграть время — вигадати час.
Время поступления бумаги — час вступу паперу.
Во сколько времени — за скільки часу; за який час.
В рабочее время — робітною, робочою порою; в робочу пору; в робочий час.
Улучить, выбрать время — вигадати годину; добрати часу.
Свободное время — дозвілля; гулящий час.
Нет свободного времени — часу немає; (от работы) — виробу немає.
В какое время — в яку годину; в яку пору.
Как раз в то время — саме тоді; саме під той час.
На это требуется много времени — на це треба багато часу; це відбере багато часу.
Летнее время — літо.
В летнее время — влітку; вліті; літньої доби.
Нужно идти в духе времени — треба потрапляти часові.
ВСЕ — все, усе.
Все решительно, совершенно все — геть усе; чисто все; геть чисто) все; дочиста.
ВСЕОРУЖИЕ — повновзброєння.
Во всеоружии — при повній зброї.
Во всеоружии опыта и знания — геть узброєний досвідом та знанням.
ВСЛЕД — слідком; слідом; услід.
Вслед за тем — слідом за тим.
Идти вслед за кем — йти за ким.
ВСЛЕДСТВИЕ ЧЕГО — через те; внаслідок того; а тому; з тієї

причини.

Вследствие того, что... — маючи на увазі, що...

Вследствие изложенного — тому; зважаючи на сказане.

Вследствие ходатайства, прошения — зважаючи на клопотання, прохання.

ВСПЫЛИТЬ — запалитися; розпалитися; спалахнути; загорітися гнівом.

Вспылив — зопалу.

ВСТАВАТЬ — вставати.

Вставать с места — підводитися.

Вставать поспешно — схоплюватися.

Вставать против кого — повставати проти кого.

ВСТРЕЧА — зустріч; (встречание) — (зу) стрічання.

При первой встрече — з першої зустрічі.

Навстречу кому, чему — назустріч кому, чому.

Выйти навстречу кому — вийти проти кого.

ВСЯКИЙ — усякий, усяк, усяке; кожен, кожний.

Решительно всякий — кожнісінький; геть усякий.

Без всякого — без ніякого.

Во всяком случае — у всякому, в кожному разі.

Всяко бывает — усяко, усякого буває, трапляється.

Всячески — всіма способами, на всі лади.

В ТЕЧЕНИЕ — протягом; на протязі; через що; за чого.

В течение (целого) года, дня... — протягом (усього, цілого) року, дня...; через (увесь) рік, день.

ВХОДИТЬ — входити; увіходити; вступати.

Входит (вникать) во что — вдаватися (пильно) в що; доходити (до чого); додивлятися до чого; доглядатися до чого.

Он ни во что не входит — він ні про що не дбає.

У (меня) вышло что — вивівся (я) з чого.

ВЫБИРАТЬ — вибирати.

Выбирать кого чем — обирати кого за (на) кого.

Выбирать по вкусу — добирати собі до смаку.

Выбирать поодиночке — визбирувати.

ВЫБОР — вибір; (о товарах) — добір; (о людях) — обрання.

Выбор предоставит — дати до вибору; полишити на вибір.

Производит выборы — переводити вибори; вибирати.

Выбор пал на... — вибір припав на кого, вибором спинились на кому.

Большой выбор чего — багато до вибору чого.

ВЫВОД — висновок.

Делать вывод — робити висновок; висновувати.

ВЫГОВОР — вимова; говірка; (наказание) — нагана; догана; докір.

Делать выговор — вимовляти кому; робити кому догану; (упрекать) — дорікати, висловлювати догану.

Получать выговор — діставати догану.

Строгий выговор — гостра догана.

ВЫГОДА — зиск; користь; бариш; вигода.

Извлекать выгоду — мати з чого зиск; користуватися з чого; баришувати на чому.

ВЫДАВАТЬ, ВЫДАТЬ (что) — видавати, видати що.

Выдавать кого (предать) — виказувати, виказати на кого; зрадити кого.

Выдавать себя за кого — видавати, виставляти себе за кого.

ВЫДАЧА — видавання; видача.

Выдача денег — виплата.

ВЫДВИЖЕНИЕ — висування.

По выдвигению (получить должность) — з висування (дістати посаду).

В порядке выдвигения — як висування; для висування.

ВЫДЕРЖИВАТЬ — видержувати витримувати; (горе, страдание) — терпіти. **Выдерживать что (тон, стиль, характер и т. п.)** — додержувати чого (тону, стилю, характеру і т. ін.).

ВЫЗЫВАТЬ — кликати; викликати.

Вызывать что (быть причиной чего) — призводити до чого; спричиняти що; спричинятися до чого.

Вызывать кого на что — зрушити кого на що. Это вызывается

(многими причинами) — це залежить від (багатьох причин).

ВЫНОСИТЬ — виносити; (переживати) — витерплювати; стерплювати.

Вынести унижение — дізнати наруги.

ВЫНУЖДЕННЫЙ — приневолений; вимушений; примушений; змушений; присилуваний.

Быть вынужденным — мусіти; бути приневоленим.

ВЫПИСЫВАТЬ — виписувати.

Выписывать книги, газеты — передплачувати книги, газети.

ВЫПЛАТА — виплата.

На выплату (купить) — навионат (купити).

ВЫРАЖАТЬ, -СЯ — висловлювати, -ся; (обнаруживать что) — виявляти, -ся; (определять) — визначати, -ся.

Выразить на письме — висловити листовно; списати.

Если можно так выразиться — коли можна так висловитися; сказати б.

Выражать нетерпение — нетерпелитися.

Выражать в рублях, червонцах — показувати карбованцями, червінцями.

Средства, выразившиеся в сумме (140) руб. — кошти, що становлять (140) карб.; кошти на суму (140) карб.

ВЫРАЖЕНИЕ — висловлювання; вислів; (лица) — вираз.

Находит выражение в чем — вилитися в чому.

Без выражения — безвиразно.

Придавать выражение (лицу) — надавати вираз (обличчю).

По выражению (лица) — з виразу (обличчя).

ВЫРУЧАТЬ — рятувати; (торг.) — вторговувати.

Суммы, вырученные от продажи — суми від продажу чого; суми вторговані за що; виторг за що.

ВЫСКАЗЫВАТЬСЯ — висловлюватися.

Высказываться в чью пользу — висловитися, озватися за кого.

Высказываться в чем — висловлюватися, обзиватися про що.

ВЫСОКИЙ — високий.

Самый высокий — найвищий.

Высокий ростом — високий на зріст.

ВЫСОТА — височінь; височина; висота.

Высотой — заввишки.

На одной высоте с чем, кем — врівні з чим, ким.

ВЫТЕКАТЬ — витікати, точитися.

Вытекать из чего — випливати з чого.

ВЫХОД — вихід; (уход) — відхід.

Перед выходом (выходя) — на виході; **перед уходом** — на відході.

Выход из положения — рятунок; порятунок; рада; порада.

Нет выхода (безвыходное положение) — нема ради; кінці в край.

Из этого нет выхода — на це нема ради.

Найти выход — зарадити кому або собі; дати собі раду; зарадити собі з чим.

По выходе — вийшовши.

ВЫХОДИТЬ — виходити.

Выходить наружу — виявлятися, пробиватися, виступати (наверх).

Выходить из себя — аж із шкури вилазити: із себе пнутися; аж нестямитися.

Выходит — виходить; (следовательно) — отже; (следует думать) — випадає.

Вышло по-моему, как я говорил — на моє вийшло; на моє слово спало.

Вышли (у меня) все деньги — (я) витратився з грошей.

Из этого ничего не выйдет — нічого з того не буде.

Вышло все — (уже) по всьому.

У меня вышло хорошо (мне удалось) — я вдав добре.

ВЫЧЕТ — відрахування; вивертання.

Сделать вычет из жалованья — відрахувати, вивернути з платні.

За вычетом — вирахувавши.

ВЫШЕ — вище від кого, від чого, над кого, що; понад кого, що; поверх кого.

Нет выше — нема в світі над що, як що.

Быть выше всего — перевищувати все.
Выше (своей стоимости) — понад (свою вартість).
Делаться выше — вищати; підвищуватися.
Вышестоящий орган — вищий орган.

Г

ГДЕ — де.
Где бы — де б.
Где бы ни — хоч де; де не.
Где бы то ни было — хоч би де; (где попало) — абиде.
Кое-где — де-де; де-не-де; подекуди.
Где же — де ж; де-то.
Где-нибудь — де-будь; де-небудь; десь.
Где-нибудь в другом месте — деінде.
Где-то — десь; де-то.
Где угодно — де хоч (хочте).
Вот где — осьде; онде; аж ось.
Да где уж — та ба.
Где уж тебе — куди тобі.
Где уж, где там — де там; де ж пак.
Где наше не пропадало — куди наше не йшло.
ГИБЕЛЬ — загин; загибель; (бедственное положение) — без-голів'я; (несметное множество) — сила; сила-силенна; безліч.
Привести к гибели — довести до загину.
ГЛАВА — голова; (в книге) — розділ; (купол) — баня.
Во главе — на чолі.
Быть во главе — стояти на чолі; вести перед.
ГЛАВНЫЙ — головний; найстарший; чільний.
Главное — головне.
Самое главное — найголовніше; головна річ; суть.
ГЛАЗ — око.
В глаза — в очі; у вічі.
Прямо в глаза — у живі очі.
Зоркие глаза — бачучі очі.

ВЫЯСНЕНИЕ — вияснення; з'ясування.
До выяснения чего — доки виясниться, з'ясується що.
По выяснении — вияснивши; з'ясувавши.

На глазах — перед очима.
За глаза — позаочі.
За глаза станет — аж надто стане.
Во все глаза — на все око.
На глаз — як глянути; (як) на око.
С глазу на глаз — віч-на-віч; сам-на-сам.
С глаз чьих — з-перед кого.
Своими глазами — на свої (власні) очі.
Простым (невооруженным) глазом — на вільне око; простим (голим) оком.
Одним глазом — на одне око.
И в глаза не видал — і на очі не бачив.
Прочь с глаз — геть з-перед очей.
В глаза бросаться — впадати в око (очі); брати очі на себе.
Быть в глазах (на виду) — в оці бути.
Не спускать с глаз — мати на оці.
Мелькать перед глазами — набігати на очі.
Показываться на глаза — даватися у вічі.
И глаз не показывает — і очей не показує.
Попадаться на глаза — навертатися на очі.
Пыль в глаза пускать — напускати туману.
Хлопать глазами — кліпати очима; лупати очима.
Глаза разбежались — очі забігали.
Следить глазами — зорити.
Глаза колоть чем — викидати на очі що; вибивати очі чим.
Искать глазами — позирати.
Окинуть глазом — озирнути; оком обняти.
Открывать, закрывать глаза — розплющувати, заплющувати очі.
Охватывать глазом — оком сягати; зглянути; засягти.

Не смыкать глаз — оком не стинати.
Лишь бы с глаз долой — аби з очей.
Глаз нельзя оторвать — аж очі вбирає.
Куда глаза глядят — світ за очі.
ГЛАЗОМЕР — окомір.
На глазомер — на око.
ГЛАСНОСТЬ — гласність; привселюдність.
Предавать гласности — розголошувати; подавати до вселюдної відомости.
ГЛУБИНА — глиб; глибина; глибінь; глибочінь; глибокість.
Глубиною, в глубину — завглибшки.
В глубине — на споді.
Во всю глубину — на всю глибочінь.
Из глубины — зглибока; з-під спада.
Проникать в глубину чего-либо — засягати вглиб чого; брати (що) зглибока.
Не отличать глубиной (о мысли и т. п.) — не глибоко сягати.
ГЛУБОКИЙ — глибокий.
Очень глубокий — глибочезний; глибоченний.
Глубокая печаль — тяжка туга.
Глубокий траур — велика жалоба.
Глубокий поклон — низький уклін.
ГЛУПОСТЬ — нерозум; дурний розум; дурість; дурощі; (мелочь, пустяк) — дурниця.
По глупости — з дурного розуму.
Вот глупости — дурниця!
Делать глупости — дурниці робити, виробляти.
ГЛУПЫЙ — нерозумний; дурний; на розум небагатий.
Глупо — нерозумно; по-дурному; немудро.
Совершенно глупый — дурнісінький.
Глупым сделаться — здурніти; подурнішати.
Глуп как пробка — дурний як пень.
ГЛУХОЙ — глухий.
Глухое место — глушина.

Глухая ночь — глупа ніч.
ГЛЯДЕТЬ — дивитися; позирати.
Не глядя — наосліп; сліпцем.
Того и гляди — так і дивись; от-от.
ГНЕВ — гнів; гнівання; серце; пересердя.
Разразиться гневом — скипіти від гніву.
В гневе — угнівившись; під гарячу руку (руч).
Воспылать гневом — загорітися гнівом.
От гнева — з гніву.
Вскипеть гневом — скипіти; запалитися.
Возбуждать гнев в ком — гнівити, розлютовувати кого.
ГОВОРИТЬ — казати; говорити; мовити про, за кого, що; (беседовать) — розмовляти.
Говорить на каком-либо языке — говорити якоюсь мовою; (на многих языках) — багатьма мовами.
Говорить в свою пользу — на свою руч горнути.
Говорить в защиту кого — говорити в обороні кого; промовляти за ким, за чим.
Говорить в тон кому — мовити під лад кому.
Начинать говорить — знімати мову.
Продолжать говорить — казати далі; провадити (далі).
Говорить будто заученное — вичитувати.
Говорить вздор — теревенити, правити нісенітниці; торочити; верзти язиком; дурниці верзти; правити; плескати.
Говорить наобум — говорити навмання.
Говорить не стесняясь — говорити (казати) без обрізків.
Говорить сквозь зубы — цідити.
Говорить речь — промовляти.
Говорить по чьему-либо адресу — на чю сторону (адресу) казати.
Говорить в шутку — на сміх, на жарт; жартом, жартома казати.
Говорить медленно, протяжно — говорити вивагом.
Говорить обиняками — говорити манівцями.
Говорить и так, и этак (противоречиво) — двоїти; гнути й туди

й сюди.

Говорить пространно — розводитися.

Говорить по правде — на правду казати.

Говорить намеками — казати наздогад.

Говорить понаслышке — від людей казати.

Говорить наизусть — казати з уст.

Говорят — кажуть (люди).

Говорят (же) вам, что... — казано ж бо вам, що...

Говорить на чей счет — казати на карб чий.

Поговорить толком, детально — поговорити до пуття, докладно.

Откровенно говоря — щиро кажучи; правду кажучи.

Собственно говоря — властиво.

Говоря словами (такого-то) — мовляв (кажучи) словами когось; мовляв хтось.

Не говоря о чем-либо — поминувши щось.

Коротко говоря — найшвидше сказати; коротко кажучи.

Не говоря дурного слова — не казавши лихого слова.

Говорите толком — кажіть ладом.

Говорите кстати, удачно, толково, дельно — казати до ладу, до пуття.

С ним мне неприятно говорить — він мені не до розмови.

Говорить несообразное — казати таке, що й купи не держиться.

Нечего и говорить, не стоит и говорить — шкода й казати; шкода й мови.

Ну вот он и говорит — отож він і каже.

Да говорите же — та ну-бо кажіть.

Одинаково говорить (то самое) — казати в одно.

ГОВОРИТЬСЯ — говоритися; казатися; промовлятися.

Как говорится — мовляв; як той казав; як той мовляв; сказано; як то кажуть.

Так говорится — так кажуть.

Говорится о... — мова мовиться про...

ГОД — рік.

Текущий год — цей, поточний, біжучий рік.

В этом, нынешнем году, сего года — цього року, цей рік.

В прошлом году — того року; минулого року; торік.

Позапрошлый год — позатой рік.

В позапрошлом году, третьего года — позаторік.

Будущий год — наступний рік.

В будущем году — нарік.

Год тому назад — (буде) тому рік.

Из года в год — рік у рік; рік повз рік.

С небольшим (три) года — (три) роки з чимсь.

Прежде окончания года — раніш (перед тим), як скінчиться рік.

В прежние годы — за колишніх (давніших) років.

До истечения года — до року.

В (1907) году — (1907) року, в (1907) році.

В один год — одного року, за один рік.

Год от году, каждый год — щороку; кожного року, щорік.

В год (три тысячи платы) — (три тисячі) річна.

Через год (после чего) — за рік (по чому); у рік (за чим).

Каждый год — щороку.

В продолжение (всего) года — через (цілий) рік; протягом (цілого) року.

Два раза в год — двічі на рік.

Такой-то год пошел кому-либо — на такий рік пішло, звернуло кому; у такий рік уступив хто.

Круглый год — цілий рік; цілісінький, увесь рік.

Полгода — півроку.

Высокосный год — переступний рік.

Учебный год — шкільний, академічний рік.

Время года — пора року.

Молодые годы — молодий вік; молодощі.

Годы проходят — літа (роки) минають.

В молодые годы — віку молодого; за молодощів.

Пока позволяют года — поки служать літа.

ГОДНЫЙ — придатний; здатний, годящий на що, до чого.

Годный к употреблению — ужитковий.
ГОЛОВА — голова.
Задирать голову — дерти голову; (іронічно) — кирпу гнути.
Повесить голову — похнюпитися; похнюпити голову (ніс).
Покачать головою — покрутити, похитати головою.
Кивнуть головою — кивнути головою.
Стоять, постоять головою за кого, что — важити життям за кого, що; відважувати, відважити життя за кого, що.
Поплатиться головою — накладати, наложити головою (душею); заплатити своєю головою.
Сложить голову — лягти головою; наложити головою.
С головы до ног осмотреть кого — обміряти, обкинути кого поглядом від голови до ніг.
Очертя голову — наосліп; сліпма.
Слома голову — стрімголов; прожогом.
Голова кругом идет — голова обертом іде; голова туманіє.
Голова кружится у кого — вернеться світ кому.
Голова болит у кого — голова болить кому, кого.
Голова закружилась у кого — занорочило голову кому; заморочилася голова кому.
Как снег на голову — неждано-негадано; несподівано.
Из-под головы — з-під голів.
Приходить в голову — спадати, спливати кому на думку.
Забрать себе в голову — убгати собі в голову; взяти собі думку; вкинути в голову собі що.
Засело что-либо в голове — запало щось у голову; уроїлось у голову кому.
Не выходит из головы — не сходити, не виходити, не спадати, не йти з думки; стояти кому на думці.
Ломать себе голову — морочитися з чим; клопотати голову собі; сушити собі голову.
Снимать голову — стинати голову.
Взбрело в голову кому — ухопилося голови кому; спало на думку кому.

Потерять голову — стерятися; заморочитися; не дати ради собі.
Вбивать себе в голову — взяти собі думку; забрати в голову; убгати собі в голову.
Вбить, вдалбливать в голову кому — втокмачити кому в голову; вкидати, вкинути кому в голову.
Выкинуть из головы — спустити з думки що.
Вниз головою — сторч; сторч головою; сторчака; догори ногами.
Забивать кому голову — морочити голову кому; памороки забивати кому.
Наголову разбить — побити в пень.
Сколько голов, столько и умов — що голова, то й розум.
ГОЛОД — голод.
Товарный голод — товаровий голод.
Сносить голод — терпіти голод.
ГОЛОС — голос.
Говорит грубым (низким), высоким (тонким) голосом — говорити товсто, тонко (тоненько).
Вполголоса — півголосом.
Во весь голос — на повен голос; на цілий (свій) голос.
Не своим голосом — не своїм голосом.
Понижать голос — притишувати голос.
Повышают голос — підвищувати голос.
Голоса недостает у кого — голосу не стає кому; голосу не відтягне хто.
Слабый голос — тихий голос.
В один голос — одноголосно.
Голос совести — голос сумління.
Слышен голос — чути голос.
Совещательный голос — дорадчий голос.
Решающий голос — ухвальний голос.
Избирательный голос — виборчий голос.
Иметь право голоса — мати право на голос.
Поднимать голос — підносити голос.
Взять голос — забрати голос.

Подавать голос на кого-либо — подавати голос за (на) кого; голосувати за (на) кого; віддавати голос кому.

Подача голосов — голосування.

Избирать подачей голосов — обирати голосуванням.

По большинству голосов — більшістю (перевагою) голосів.

ГОЛЫЙ — голий.

Голые слова, факты — самісінькі слова, факти.

Голая истина, правда — щиа, чиста правда.

Гол как сокол — голий як бубон, як турецький святий.

ГОРА — гора.

В гору — на гору, під гору.

Под гору — з гори.

По горе — горою.

Идти в гору (приобретать значение) — іти (вгору; силу брати, забирати; у силу вбиватися).

Как на каменную гору надеяться — покладатися на кого, мов на твердий мур; цілком (як на себе) здаватися на кого; цілком звірятися на кого.

Не за горами — незабаром; невдовзі.

Как гора с плеч — як камінь із серця.

Горой стоятъ за кого — розпинатися за кого (за ким).

Гора родила мышъ — зробив з леміша швайку.

ГОРАЗДО — багато; багацько; далеко; геть.

Гораздо лучше, хуже — далеко краще, гірше.

ГОРЕ — горе; лихо; біда.

Предаваться горю — в тугу вдаватися.

Жгучее горе — пекуча журба; живий, пекучий жаль.

Горе охватывает — жаль, журба бере, обнімає, обгортає.

С горя — з жалю; з журби; з горя.

И горя мало — байдуже; ні гадки.

Причинять горе кому-либо — завдавати, робити, чинити кому жалю, туги.

На горе себе — собі на лихо; собі на безголів'я; собі на горе.

Изведать, претерпеть горе — набратися горя, лиха; перегорювати; випити гіркої.

Мыкать, терпеть горе — горе терпіти; поневірятися; бідувати.

Испытать много горя — зазнати багато лиха; набратися лиха.

Предотвратить горе — запобігти лихові.

Помочь, пособить горю — лихові зарадити.

Постигло горе кого — упало горе на кого; спобігло горе кого; спіткало лихо кого.

Не зная горя — безжурно; безнапасно.

С горем пополам добыть — розпарювати.

ГОРЛО — горло; горлянка.

Во все горло — на все горло.

Заткнуть кому горло — заткнути пельку кому; зацитькати кого.

ГОРОД — місто.

В город — до міста; на місто.

Центр города — середмістя.

Ни к селу, ни к городу — ні сіло, ні впало; ні до ладу, ні до прикладу.

ГОРОДИТЬ — городити.

ГОРЯЧИЙ — гарячий.

По горячим следам — по тепломu сліду.

Сгоряча — згарячу; зопалу.

Городить вздор — верзти; плескати.

ГОТОВНОСТЬ — готовність; охота.

В готовности — наготові.

С готовностью — охоче; дуже радо; з охотою; залюбки.

ГОТОВЫЙ — готовий; наготовлений; злагоджений; зладжений; влаштований; (огласный, склонный) — готовий на що; охочий; ладен; радий; радніший.

Готовый к услугам — готовий до послуг, до послуги.

Быть готовым, наготове — бути наготові.

(Я) все готов (для вас) сделать — (я) радніший все (для вас) зробити.

Готовые деньги — готівка.

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

ГРАНИЦА — межа; грань; (только политическая) — кордон.

Провести границу между чем — покласти межу.

Выйти из границ, перейти границы — перебрати міри; перейти, ступити через край.

Проводить границу чего — обмежувати що.

ГРЕХ — гріх.

Вводит в грех — на гріх; до гріха призводити; до гріха доводити.

Есть тот грех — ніде, нема де гріха потаїти; нема де правди діти.

С грехом пополам — так-сяк; через верхи.

ГРОБ — труна, домовина.

До гроба, по гроб — до смерті; повік; поки світ сонця.

Одной ногой в гробу — на тонку пряде.

Вогнать в гроб кого — на той світ загнати.

Д

ДА — так; еге; (но) — але; та; так.
Конечно да — егеж; авжеж; атож.
Да (говорите) же! — та ну-бо (кажіть); кажіть-но.
Да будет — хай, нехай буде.
Да и ну — та й давай; та й ну, нум.
Да ведь — таж; таджеж.
Да и — та й.
ДАВАТЬСЯ — даватися.
Не дается мне что-либо (не удастся) — не вдам цього; мені цього не вдати.
Не дается мне в руки — не йметься мені; до рук мені не дається.
ДАВАТЬ — давати.
Дай-ка, дайте-ка — дай лиш, лишень; дайте лиш, лишень.
Давай, давайте (ну-ка) — ну; нум; нумо; давай; давайте.
Давать отступное — одчпного давати.
Давать в обрз — видавцем давати.
Дать себя обмануть — датися на підмову.
Дать знать — повідомити, сповістити кого; дати, подати звістку кому; оповістити кого.
Дать всем — обдати (всіх).
Дать себя знать, помнить, почувствовать — даватися знати кому; даватися знаки, втямки; увірятися; упікатися кому.
Давать взамен чего — давати замість чого; підставляти чим.
Давать на подержание — позичати на деякий час.
Давать письменное обязательство — давати писане зобов'язання.
Давать понять — давати на розум, на здогад кому; давати в догади кому.
Дать маху, промах — схибити; (шутл.) — шпака вбита.
Ни дать, ни взять (такой) — достоту (такий); точнісінько (такий).
Дать нахлобучку — прочуханку дати.
ДАВНИЙ — давній; давнішній; (прежний) — колишній.
Очень давний — давезний; позаколишній; (с коих-то веков)

відколишній.
ДАВНО — давно.
Не так давно — не так давно; нещодавно; недавно.
Довольно давно — давненько.
Давно когда-то — давно колись.
Очень давно — віддавна; давним-давно.
Давно прошедший — позаколишній.
Давным-давно — хтозна-коли.
ДАВНОСТЬ — давність; давнина.
Пришедший в давность — задавнений; задавнїлий.
По праву давности — правом давности.
Погасительная давность — задавнення; касувальна давність.
ДАЛЕЕ — далі.
Чем далее — щодалі.
И так далее — тощо.
Далее идти некуда — по саме нікуди.
ДАЛЕКО — далеко.
Очень далеко — геть далеко.
Дальше — далі.
Чем дальше — дедалі; щодалі.
Как можно дальше — якнайдалі; щонайдалі.
Далеко (тебе) до... — куди (тобі) до...
Далеко больше, чем — геть більше ніж (як, за); перейшло за.
Далеко не так — зовсім не так.
ДАЛЬНЕЙШИЙ — дальший.
В дальнейшем — надалі.
ДАЛЬНОСТЬ — далечінь, далекість.
За дальностью расстояния — через далечінь.
ДАР — дар; дарунок; (дарование) — дар; хист; здібність.
Принести в дар — подарувати.
ДАРОВАТЬ — дарувати.
Даровать помилование, амнистию — помилувати, амністувати.
ДАРОВОЙ (пришедшийся даром) — дармовий; даровий; (подаренный) — дарований; подарований.

ДАРОМ — дурно; задурно; даром; дарма; за так грошей; (напрасно) — марно; даремно; надаремне; дурно.
Чуть не даром — запівдарма.
Совершенно даром — дурнісінько.
Даром что... — дарма що...
Не пройти даром — не минутися так (дурно); датися взнаки.
ДВЕРЬ — двері.
Под дверью — під дверима
У дверей — коло дверей.
При закрытых дверях — неприлюдно; за зачиненими дверима.
При открытых дверях — прилюдно; привселюдно.
Указать на двери — показати на виступці.
Хлопать дверьми — грукати, грукати дверима.
ДВИГАТЬ, -СЯ — рухати, -ся; рушати; совати, -ся; сунути, -ся; посувати, -ся; (о частях машин) — ходити.
Двинуться (отправиться) **куда** — податися куди.
Двигаться медленно — посуватися звільна; (о езде) — плуганитися; (о ходьбе) — чвалати.
ДВИЖЕНИЕ — рух; хід.
Движение рефлекторное (невольное) — відрух.
Движение вперед (о культуре) — поступ.
Прийти в движение — заворушитися; взятися рухом.
Приводит в движение — давати рух чому.
Без движения — нерухомо.
ДВОР — двір; подвір'я; (место под двором) — дворище.
На дворе — надворі.
Во дворе — у дворі; на подвір'ю.
Задний, черный двор — задвірок.
Находящийся во дворе, выходящий во двор — надвірний.
Со двора — знадвору.
Не ко двору — не до діла; не до речі.
Постоялый двор — заїзд.
ДЕБАТЫ — дебати; суперечки.
Жаркие дебаты — палкі дебати.

ДЕЖУРСТВО — черга; (на часах) — варта.
Дежурство принять — заступити чергу.
Дежурство сдать — здати чергу.
Мое дежурство — я чергую.
ДЕЙСТВИЕ — дія; діяння; (поступок) — учинок; (о машине) — хід; (в пьесе) — дія, акт; (юрид.) — чинність, сила.
Образ действия — поведінка; поводження.
Иметь действие — мати силу.
Привести машину в действие — пустити машину в хід.
Место действия — місце дії, чину.
Оказывать, производит действие — діяти на кого; (влиять) — впливати на кого, що.
Какое действие это произвело на него? — як це на нього подіяло? який вплив, враження це на нього мало (справило)?
Распространять действие (закона) на что — поширювати чинність (закону) на що.
Обратное действие — зворотна, відворотна сила
Оскорбит действием — зневажити чинно, чином.
ДЕЙСТВИТЕЛЬНО ДО... — має силу до...
Действительно так — справді так.
ДЕЙСТВИТЕЛЬНОСТЬ — дійсність.
В действительности — на ділі; справді; насправді.
Соответствующий действительности — см. Соответствующий.
ДЕЙСТВОВАТЬ — діяти; чинити; орудувати; (о машинах) — робити, працювати (криме того см. Делать).
Действовать по-своему — чинити по-своєму; ходити своїм робом.
Действовать заодно с кем против кого — чинити проти кого спільно з ким; накладати з ким проти кого.
Действовать справедливо, дурно — чинити справедливо, погано; ходити правим, лихим робом.
Действовать на кого — діяти на кого; (влиять) — впливати на кого.
Действующий — що діє; діяльний; (о законах) — чинний.

Действовать в качестве кого — виступати за кого.
ДЕКРЕТ — декрет.
Издавать декрет — видавати декрета про що; задекретувати що.
ДЕЛАТЬ — робити: діяти; чинити.
Делать (свое дело) исправно — справлятися; правити діло.
Делать скачками — прихапцем робити.
Делать усердно — робити щиро; припадати до роботи; пильнувати роботи, праці.
Делать что-либо плохо, неумело, неаккуратно, нетщательно — партачити; базграти; поганити.
Делать очень медленно — длубатися; марудитися; робити як мокре горить.
Делать легко, как бы играя — за іграшки робити.
Делать иначе — переиначувати, переинакшувати.
Основательно делать — покладаючи робити.
Делать по-своему — чинити свою волю; своїм робом (ладом) ходити; узяти свою волю.
Делать по чьему приказанию — робити, чинити з чийого наказу.
Делать кому приятное — догоджати кому; робити кому приємність.
Делать дурно — зле чинити.
Делать наперекор — всупереч іти кому.
Делать большие шаги — широко ступати.
Что будешь делать? — що маєш робити?
Решительно ничего не делает — нічогосінько не робить; і за холодну воду не береться, не візьметься.
От нечего делать — знічев'я.
Делать кого чем — наставляти, настановляти кого за (на) кого.
Делать круг — колувати; круга накидати.
Ничего не поделаешь — нічого не вдієш; немає ради.
ДЕЛАТЬСЯ — ставати; робитися.
Делаться хуже, глупым, добрым, добрее и т. п. — гіршати; дурнішати; добрішати.
Делаться сильным — вбиватися в потугу, в силу.

Делаться известным (славным) — убиватися в славу.
ДЕЛО — діло; справа; (труд) — праця; робота; (поступок, действие) — вчинок, дія.
Плохо дело! — кепська справа, робота! зле!
Круг дел — обсяг справ.
Смотреть за делом — наглядати за справою.
Дело о ком — справа кого.
Странное дело — дивна річ! чудасія! чуднота!
По своему делу — за своїм ділом; за своєю справою.
По этому (служебному) делу — в цій (службовій) справі.
Справиться с делом — дати (собі) раду із справою.
Оставляют дело без движения — лишати справу без руху.
Дело подвернулось кстати — справа нагодилась.
По делам службы — в справах службових.
Обнять дело — збагнути справу.
Братся за дело — братися до справи; заходжуватися коло справи; стати до справи.
Братся не за свое дело — не за свою справу братися; шитися не в своє діло.
Вести (удачно) дело — провадити (гаразд щасливо) справу.
Дело обстоит так — справа стоїть так.
Обращаться по делу — вдаватися, звертатися в справі, з справою.
Дело подходит к концу — справа доходить кінця, кінчається.
Дать делу другой оборот — повернута справу (на инакше).
Дело начато — справу розпочато.
Известное дело — звісно; звичайно; відома річ; сказано.
Темное, подозрительное дело — непевна справа.
Дело окончено — справу кінчено.
Приостановить дело — припинити справу.
Дело проиграно — справу програно.
Погубить дело — занапастити справу.
Общее дело — спільна справа.
Дело требует рассмотрения — см. Требуется.
Дело житейское — світова річ.

Дело обыкновенное — звичайна річ.
Дело, не терпящее отлагательства — см. Отлагательство.
Дело случая — випадкова річ.
Обделывать дело — обгородувати справу.
Виданное ли, слыханное ли дело — чи видано, чи чувано.
Дела нет до чего — байдуже про що.
Дело ладится — справа налагоджується.
Не твое дело — не твоя справа; не твоє діло.
Это дело другое — це що інше; це інша річ.
В чем дело? — що сталося? в чому річ? про що річ? про що йдеться?
Дело в том — річ у тім.
Дело вот в чем — річ ось яка.
Дело только в том, чтобы — річ тільки в тому, щоб; річ тільки про те, щоб.
Дело за небольшим стало — діло за малим стало.
В том-то и дело — атож-то; отож-то й є; тож-то й воно.
Не в том дело — не в тім річ; не про те річ; не в тім сила; не про те мова мовиться.
То ли дело — інша річ; краще як; нема в світі, як. Не к делу — не до діла; не до речі; невлад.
На деле доказывать — ділом довести.
Если дело до чего дойдет — коли вже до чого дійдеться; як до чого (того) ряд дійде.
Текущие дела — поточні справи.
Дело говорит — мовити до речі.
Помочь делу — зарадити справі.
Мое дело сторона — моя хата з краю.
Понимать в деле — розумітися на справі.
Затруднительное дело — клопітна, морочлива справа
Экстренное дело — пильна справа.
Возбуждать дело — порушувати, розпочинати справу.
Плевое дело — дурниця; пусте; казна-що.
Приобщать к делу — прилучати до справи.

Спешное дело — особиста, власна справа.
Статочное ли дело? — чи можлива річ? чи годиться ж?
Дать ход делу — зрушити справу; дати хід справі.
Какое вам дело? — що вам до того?
А мне что за дело — а мені що до того? а мені яке діло?
Что дело, то дело — що правда, то правда.
Это особое (другое) дело — це інша річ; це інша стаття.
Расследовать дело — розслідити, розвідати справу.
Это дело! — це добре! це гаразд! це до діла!
Управляющий делами — керівник справ.
То и дело — раз у раз; раз по раз.
Управиться с делом — упоратися з справою.
В самом деле, на самом деле — справді.
Гражданское дело — цивільна справа.
Уголовное дело — карна, кримінальна справа.
Поручать кому ведение дела — доручати кому провадити справу.
Судебное дело — судова справа.
Внешние дела — закордонні справи.
Начинать судебное дело — піти у позов.
Тяжебное дело — позов.
Поделом — за діло.
Военное дело — військова справа.
Вести дело к тому (так, чтобы...) — кермувати до того, щоб; гнути на те, щоб.
Относящийся, неотносящийся к делу — см. Относится.
Безотлагательное дело — пильна справа.
Торговое, коммерческое дело (предприятие) — торговельне, промислове підприємство.
Дело лежит без движения — справа не рушає.
Поделом вору и мука — катюзі по заслугі.
Ведение дела — провадження справи.
Дело мастера боится — дільника й діло боїться.
Немного дела — діла не скільки.

Дело табак — кепська справа.

Умно вести дело — з розумом провадити справу.

Это дело можно считать потерянным — цю справу можна вважати за пропащу.

Ну и дела — ну й робота.

ДЕНЬ — день; днина.

Присутственный день — урядовий, службовий день, днина.

Неприсутственный день — неурядовий, неслужбовий день, днина.

День-деньской — увесь день; цілісінський день.

Два дня назад — перед двома днями; за два дні перед цим; два дні тому.

Днем — удень.

В тот день — того дня.

На тех днях — тими днями.

На днях — цими днями.

На следующий день — наавтра, другого дня.

Любой (какой угодно) день — перший ліпший день.

На другой (второй) день — другого дня.

На другой день утром — на ранок.

В один из дней — одного дня.

Третьего дня — позавчора; передучора.

В течение дня — за день.

В продолжение целого дня — через цілісінський день; протягом цілого дня, цілої днини.

День за днем идет — день по дню минає.

Несколько дней (подряд) — кілька день (поспіль).

В течение первых дней — у первих днях.

Изо дня в день — день у день; день крізь день; день при дневі.

Днем за днем — день за день.

Со дня на день — день від дня.

Каждый день — щодня; щодень; день у день.

С каждым днем — щодня; від дня до дня.

Каждые два-три дня — за два-три дні; по двох-трьох днях.

По сей день — по цей день; понині; аж досі.

Рабочий день — робітний, робочий день.

Добрый день (приветствие) — добридень.

Желать доброго дня — на день добрий (на добридень) давати.

ДЕНЬГИ — гроші; (средства) — кошти.

Большие деньги — великі гроші; великі кошти.

Мелкие деньги — дрібняки; дрібні гроші.

Серебряные деньги — срібняки.

Медные деньги — мідняки.

Отсутствие денег — безгріштя.

Обращение денег — обіг грошей.

Взыскивать деньги — стягати гроші з кого.

Собирать деньги — збирати гроші; назбирати грошей.

Свободные деньги — гулящі гроші.

Кровные деньги — кривавиця.

Наградные деньги — нагорода грішми.

Наличные деньги — готові гроші; готівка.

Бумажные деньги — паперові гроші.

Прогонные деньги — прогони.

Подъемные деньги — дорожнє; допомічне.

Суточные деньги — добові гроші.

Кормовые деньги — харчові гроші.

Из-за денег — через гроші.

Отпускать деньги — видавати, давати гроші.

Представляют деньги — подавати, здавати гроші.

Предоставляют деньги — уділяти гроші, кошти.

Выдавать деньги — виплачувати гроші.

Собраться с деньгами — спромогтися на гроші.

Обратить в деньги — обернути на гроші.

Потеряют деньги — загубити гроші; (в операции) — втратити гроші.

Требовать деньги — правити гроші.

На чистые деньги — на готові гроші.

Лишние деньги — зайві гроші; лежані гроші.

Недостаток в деньгах — грошова скрута; сутужно на гроші.
Выдача денег — виплата грошей.
Возврат денег — повертання, повернення грошей.
Остальные деньги — решта грошей.
За неполучением денег (в конце фразы) — бо не одержано гроші.
За деньги — за гроші; заплатно.
За деньгами — по гроші.
Денег не хватает — бракує, не стає грошей.
Не стало денег — забракло грошей.
Деньги падают — гроші падають.
Деньги обесцениваются — гроші знецінюються.
Вносят деньги кому — платити гроші кому; (куда) — вкладати гроші куди.
Забронировать деньги за учреждением — забезпечити гроші за установою.
Не имеющий денег — безгрошовий.
На это я издержал все деньги — на це я поклав усі гроші.
У меня вышли все деньги — я витратився з грошей.
Ассигнованные деньги — асигновані гроші, кошти.
Ассигнованные банком деньги — гроші, що асигнував банк.
ДЕРЖАТЬ, -СЯ — тримати, -ся; держати, -ся.
Держать себя — поводитися; триматися.
Держать экзамен — складати іспит.
Держать наготове — тримати, держати напоготові.
Временно держать у себя — передержувати кого, що.
Держать пари — закладатися; битися об заклад іти, заходити в заклад.
Держаться вместе — гурту, купи триматися; купитися.
Держаться за одно — тримати за ким; в один гуж тягти з ким.
Держаться стойко, твердо — міцно триматися, кріпитися.
Держаться на стороже — матися на бачності; бути сторожко з ким.
Держаться своего — додержувати свого; не видати, -ся свого.
Держать слово — см. Слово.

Держать в ежовых рукавицах — в тісних руках держати.
ДЕТСТВО — дитинство; дитячі літа; вік дитячий, дитинячий.
С детства — з дитинства; змалку; змалечку.
Впадать в детство — здитинюватися.
С раннего детства — з малого мальства; з пуп'янку.
ДЕЯНИЕ — дія; діло; вчинок; (множ.) — діяння.
Незаконное деяние — незаконний учинок.
Преступное деяние — злочин.
ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ — діяльність; чин; акція.
Побуждать к деятельности кого — поставити до діяльності кого; розворушити кого.
ДИВО — диво; чудо.
На диво — на диво; напрочуд надивовижу.
Диву дался — дивом дивувався; здивувався.
ДЛИНА — довжина; довгість.
Длиною, в длину — завдовжки.
ДЛЯ — для; на; до.
Для меня, тебя, для всех... — мені, тобі, всім..
Для магазина, учреждения... (нужно) — магазину, установи (треба).
Для начала, для образца... — на початок, на зразок..
Материалы для сведений, отчетов... — матеріали до відомостей, звідомлень..
Шкаф для бумаг, ящик для писем и т. п. — шафа на папери, скринька на листи і т. ин.
Срок, день... для сдачи, подачи и т. п. — термін, день... здавати, подавати і т. ин.
Для исполнения, ограждения... — щоб виконати, захистити..
Для чего? — нащо? навіщо? для чого?
Не для чего — нема чого; нема нащо; нічого.
Для того, что — бо; тому що; через те, що.
ДО — до; перед.
Душ (верст и т. п.) до двадцати, сорока и т. д. — душ (верстов і т. ин.) з двадцять, сорок і т. ин.

До революції, до війни и т. п. — перед революцією, перед війною і т. ін.

До того, что — аж.

ДОБИВАТЬСЯ — домагатися; доходити; (презр.) — допинатися; доп'ястися чого.

Добиваться судом — доправлятися.

ДОБРО — добро.

Идет к добру — на добре йдеться; на гаразд ідеться.

Нет худа без добра — лихо не без добра.

Добро пожаловать — просимо; просимо до господи.

Добро бы — хоч би ж; хай би вже.

ДОБРОТА — добрість; (мягкость) — лагідність.

По доброте — з доброти.

Проявить доброту — показати (свою) добрість; явити милість.

ДОБРЫЙ — добрий; ласкавий; (хороший) — добрий; гарний; хороший.

Добренький — ласкавенький.

Становиться добрым — добрішати; ласкавішати.

Будь добр, будьте добры (пожалуйста) — будь, будьте ласка; будь ласка; будьте ласкаві; зроби, зробіть ласку; спасибі тобі, вам.

Чего доброго — бува, буває часом; хтозна.

В добрый час — час добрий вам; на добрий час.

ДОБЫВАТЬ — добувати; здобувати; видобувати; (шутл.) — добігати чого; (приобресть) — придбати.

Добыть (заработать) с трудом, с горем пополам — загорювати що; розгорюватися на що.

Трудно добыть что — трудно, сутужно на що.

ДОВЕРЕННОСТЬ — довіреність; доручення; (полномочие) — уповноваження.

По доверенности — за довіреністю; за дорученням.

Выступать по доверенности — чинити на підставі довірености.

Совершать доверенность — складати довіреність.

Заверяют доверенность — засвідчувати довіреність.

Уничтожить доверенность — скасовувати довіреність.

ДОВЕРИЕ — віра; довіра; довір'я.

Заслуживающий доверия, достойный доверия, внушающий доверие — віри гідний; вірогідний; певний.

Внушать (собой) доверие — викликати, будити довіру.

Не заслуживающий доверия, не внушающий доверия — невірогідний; (сомнительный) — непевний.

Лишать доверия — позбавляти віри; одбирати довіру.

Утратить, потеряют доверие к кому — зневіритися кому або в кого.

Утратить, потеряют доверие чье — відпасти віри; втратити віру чію; виходити з довір'я.

Оказывать доверие — вірити кому, на кого; здаватися на кого; давати віри кому.

Снискать чье-либо доверие — запобігти чиєї віри; привернути до себе чію віру.

Злоупотреблять доверием — надуживати чиєсь віри (довіри); обертати чію віру на зло.

Питать доверие — няти віру кому; діймати віри кому.

ДОВОД — довід; доказ.

Обращаться к доводам — братися до доказів.

ДОВОЛЬНО — доволі; досить; досталь; (полно) — годі; буде.

Довольно тебе (ему и т. д.) — буде з тебе (з його і т. ін.).

Довольно об этом — годі (доволі, буде) про це.

Довольно много — багатенько; чимало.

Довольно долго (холодно, твердо и т. д.) — довгенько (холодненько, тверденько і т. ін.).

Довольно большой — чималий; величенький.

Довольно с меня и этого — стане мені й цього.

ДОВОЛЬНЫЙ — задоволений; вдоволений; загоджений.

Быть довольным чем — бути задоволеному з чого.

Остаться довольным — задовольнитися; вдовольнитися.

Я этим не доволен — я з цього не радий.

Он ничем не доволен — йому не догодиш.

ДОВОЛЬСТВИЕ — постачання.

Довольствие провиантное — харчування.
Довольствие квартирное — приміщення; помешкання.
Довольствие путевое — подорожні видатки.
ДОГОВОР — договір.
Арендный договор — орендний договір.
Заключать договор — складати договір; учиняти, укладати договір.
Расторгнуть договор — скасувати договір, зірвати договір.
Нарушить договор — зламати, порушувати договір; відкидатись договору.
Договор словесный, письменный — договір на словах, на письмі.
Обуславливать что договором — зумовляти що в договорі.
По договору — за договором; з договору.
ДОГОНКА — догоня.
Вдогонку — наздогін кому, за ким.
ДОЖИДАТЬ, -СЯ — дождити,-ся; чекати; (с оттенком надежды) — сподіватися. Дождися! — атож!
ДОЗВОЛЯТЬ — дозволяти.
Дозволять себе что — допускатися чого.
Не дозволено — не вільно.
ДОЗНАНИЕ — дізнання.
Дознание производит — чинити, робити дізнання.
ДОКАЗАТЕЛЬСТВО — довід; (подтверждение) — доказ; (свидетельство) — свідоцтво; (доказывание) — доведення.
В доказательство — на довід; на доказ.
Доказательства письменные — доводи листовні.
Доказательства вещественные — речові докази.
Доказательства косвенные — посередні докази.
Веские доказательства — важні, поважні докази.
За отсутствием доказательств — см. Отсутствие.
ДОКАЗЫВАТЬ — доводити; (подтверждать данными) — доказувати.
Доказывать свои права на что — доводити своїх прав до чого;

свідчити свої права до чого.
Доказывать свое — свого доводити.
Доказывать на деле — ділом доводити.
ДОКАНЧИВАТЬ — докінчувати; закінчувати; завершувати.
Доканчивать делать — доробляти.
Доканчивать чтение, писание и т. п. — дочитувати, дописувати тощо.
ДОКЛАД — доповідь.
Заслушать доклад — вислухати доповідь.
По докладу (прения) — про доповідь, з приводу доповіді (обговорення, дискусії).
Докладывать о ком — сповіщати про кого.
Без доклада не входит — не сповістившись, не заходити.
На доклад — на доповідь.
Входит с докладом — доповідати.
Вносит доклад в собрание — подавати доповідь до зборів.
ДОКУМЕНТ — документ.
Документом, документально засвидетельствовать — посвідчити документом; задокументувати.
Документ бесспорный — документ безсуперечний.
Документ подложный — підроблений, фальшований документ.
Документ засвидетельствовать — засвідчити документа.
Документом подтвержденный — документом підтверджений.
Оправдательный документ — виправдний, виправдувальний документ.
Служить документом — правити за документа.
ДОЛГ — борг; позика; позичка; (обязанность) — обов'язок; повинність.
Первым долгом — передусім; найперше.
Сомнительные долги — непевні борги.
Исполнять долг — чинити обов'язок.
Отсрочивать долг — поборгувати; відкласти виплату боргу.
Изменять своему долгу — зрадити свою повинність.
Забирать в долг — боргуватися; брати набір, на віру.

В долг — набір; позикою; боргом.
Входить в долги — запозичатися.
Брать в долг, набирать в долг — позичати в кого; боргувати в кого; брати набір у кого; напозичатися.
Влезать в долги — заборгуватися.
Давать в долг, верить в долг — позичати кому; давати набір кому.
Залезть в долги — загрузнути в боргах.
Взятый в долг — позичений; борговий.
Взять за долг — одібрати за борг.
Покрывать, погашать долг — сплачувати, виплачувати борги; виплачуватися з боргів.
Поверить в долг — повірити набір.
Требовать долг — правити борг.
Взыскивать долги — стягати, виправляти борги.
Долг гражданский — громадянський обов'язок.
Долг погашенный — борг сплачений.
Возврат долгов — повернення, повертання боргів.
По долгу (службы) — з обов'язків (службових).
Отпускать в долг — давати набір, в кредит.
Считать долгом — вважати за обов'язок.
Сложить долг с кого — дарувати кому борг.
Отдавать последний долг (умершему) — віддавати останню шану (небіжчикові).
ДОЛГИЙ — довгий.
Довольно долгое время — чималий час.
Довольно долгий — довгенький.
Отложить в долгий ящик — одсунути на безрік.
Вот и вся недолга — оце й усе; оце й по всьому.
Долго ли до беды — чи далеко до біди.
ДОЛЖЕНСТВОВАТЬ — мусіти; має (зробити, написати).
Должен (сделать, написать) — повинен (зробити, написати).
Должен деньги — винен гроші.
ДОЛЖНО — слід треба; (полагается) — належить; (подобаает) —

годиться.
Должно быть — мусить бути; повинно; (вероятно) — мабуть; певно; либонь.
Не должно быть — не повинно бути.
Как должно — як слід як мусить бути.
Как быть должно — як має бути; як випадає.
ДОЛЖНОСТЬ — посада.
Состоять в должности — бути, перебувати на посаді.
Отказаться от должности — зріктися посади.
Занимать должность — обіймати посаду; (администр.) — держати уряд.
Искать должности — шукати посади.
По вступлении на должность — обійнявши посаду.
Поступить на должность — стати на посаду.
Смешать с должности, отрешать, отстранять, отчислять от должности — усувати, скидати з посади.
Вступить в должность — обняти посаду.
Назначать на должность — призначати на посаду.
Сдавать должность — зложити посаду; (кому) — здавати посаду кому.
Оставляют должность — кидати посаду; уступатися з посади.
Исправлять чью должность — заступати кого на посаді; заступати чю посаду.
Исправляющий должность — заступник.
Определять на должность — настановляти, призначати на посаду.
Временно занимающий должность — тимчасовий заступник.
Ответственная должность — відповідальна посада.
Вакантная должность — вільна, гуляща посада.
По должности — з обов'язків службових.
ДОЛЯ — частка; пай; пайка; (судьба) — доля.
Третья доля — третина.
Пятая доля — п'ятина.
Десятая доля — десятина.

Вступать в долю — приставати до спілки.
Принимать в долю — приймати до спілки.
На (вашу) долю приходится — на (вашу) частку припадає.
Делить на доли — паювати.
Прийтись, пасть на долю — припасти кому; припадати на пайку.
Выпасть на долю кому — судитися кому; спіткати кого.
ДОМ — дім; будинок; (домашний кров) — домівка; домівля; господа; оселя.
Торговый дом — торговий, торговельний дім.
Детский дом — дитячий будинок, дім.
Дом отдыха — будинок для відпочинку.
Дом постоялый (заезжий) — заїзд.
Дом принудительных работ — будинок примусової праці
Дом в два этажа — будинок на два поверхи.
Дома — вдома; дома.
Домой — додому.
На дому принимать — вдома приймати.
ДОМАШНИЙ — хатній; домовий.
Домашние животные — свійські, хатні тварини.
Домашний скот — худоба.
Домашняя птица — дробина.
Домашний обиход — хатній ужиток.
ДОНЕСЕНИЕ — повідомлення.
По донесениям с мест — за дописами, відомостями з місць.
Секретное донесение — таємне повідомлення.
ДОПОЛНЕНИЕ К ЧЕМУ — додаток до чого; доповнення.
В дополнение — як додаток; на додаток до чого.
ДОПРОС — допит.
Снимать допрос — допитувати кого; вчиняти допит кому.
Подвергать допросу — взяти на допит; допитувати.
Произвести допрос — вчинити допит.
ДОПУСКАТЬ — пускати; допускати; попускати; (предполагать) — припускати.
Допустим — покладімо; припустімо.

Не допускать чего (предотвратить что) — запобігти чому.
ДОРОГА — дорога; шлях; путь.
Дорога большая, торговая — битий шлях; великий шлях; гостинець.
Проезжая дорога — проїзний шлях.
Железная дорога — залізниця.
Окольная дорога — манівець.
По дороге (с кем) — по руці з ким.
Собираться в дорогу — лаштуватися, лагодитися в дорогу, в путь.
Сбиваться с дороги — загубити дорогу, стропитися.
Найти дорогу, стать на настоящую дорогу — вийти на певний шлях.
Напасть на дорогу — набігти, вхопити тропи.
Стать поперек дороги кому — заступити стежку; стати поперек шляху, стати на перешкоді; зав'язати дорогу.
Без дороги — навмання; манівцями.
Снаряжать в дорогу — см. **Снаряжать**.
ДОРОЖИТЬ ЧЕМ — дорожити чим; шанувати що; стояти за чим; (ценить) — цінувати що; складати велику ціну на що.
Он очень дорожит собой — він і ціни не складе.
ДОСАДА — прикрість; досада; нудота
Какая досада! — яка шкода!
С досадой — прикро; з серцем.
Подавлять досаду — здавлювати своє серце.
Причинять досаду кому — чинити прикрість кому.
Досада разбирает — досада бере, забирає.
ДОСТАВАТЬ — доставати; досягати; добувати; роздобувати; вистачати; ставати.
Не доставать — бракувати.
ДОСТАВКА — довіз; пристава; приставка; (поставка) — постачання чого кому.
Почтовая доставка — пересилання поштове.
С доставкой на дом — з привозом (приносом, приставкою)

додому.

ДОСТАТОЧНО — доволі; досить.

Более чем достаточно, совершенно достаточно — задосить.

Достаточно кому — буде з кого.

Достаточно для чего — стає; вистачає на що.

Достаточно хорошо — гаразд; добре.

ДОСТАТОЧНЫЙ (зажиточный) — заможний; (удовлетворительный) — достатній.

Быть достаточным (безл.) — ставати; вистачати.

ДОСТИГАТЬ КУДА, ДО ЧЕГО — доходить чого, до чого; досягати чого, до чого.

Достичь всего — осягти, осягнути все.

Достичь славы — зажити слави, чести.

Достигать совершеннолетия — доходити (повних) літ.

Достиг известной прочности своего положения — став на лад.

ДОСТОИНСТВО — гідність, достойність; (качество, ценность) — вартість.

С достоинством — поважно.

Сохранять достоинство — повагу до себе тримати.

Чувство собственного достоинства — самоповага.

Лишить человеческого достоинства — позбавити людської гідності; упослід(н)ити.

Ценить по достоинству — віддавати кому належне; шанувати кого по заслугі.

По достоинству — по заслугі.

Поддерживать достоинство — утримувати гідність.

Достоинства этого проекта следующие — вартості цього проекту такі.

ДОСТУП К КОМУ, ЧЕМУ — приступ; доступ до кого, чого.

Получить доступ — здобути доступ; доступитися.

ДОХОД — прибуток.

Доход валовой — гуртовий прибуток.

Доход годовой — прибуток річний, за рік.

Доход чистый — чистий прибуток.

Доход косвенный — посередній прибуток.

Доходность чего — прибутки з чого.

Доходы увеличиваются — прибутки зростають.

Поступать в доход — надходити до прибутку.

Вносить в доход — вкладати на прибуток.

Приносить доход — давати прибуток.

ДРЕБЕЗГИ — дрізки; скалки.

Разбить вдребезги — розбити на дрізки, скалки; на гамуз потрошити.

ДРУГ — друг приятель.

Друг друга — один (одне) одного.

Друг другу — один одному.

Друг за другом — один по одному.

Друг против друга — один проти одного; навпроти себе.

ДРУГОЙ (второй) — другий; (иной) — інший; инакший.

И тот, и другой — і той, і цей.

Ни то, ни другое — ні те, ні се.

Другое запел — іншої співає.

ДРУЖБА — приязнь; приятельство; приятелювання.

Водить с кем дружбу — приятелювати з ким.

По дружбе — з приязни.

Заводить дружбу, вступать в дружбу — заходити в приязнь; заприятелюватися.

ДУМАТЬ — думати; гадати; (рассуждать) — міркувати про що, над чим; (иметь в мыслях) — в голові покладати що; мати надумці; (полагать) — покладати.

И думать забыл — і гадки не має.

Нечего и думать — шкода й гадки; нема чого думати, гадати.

И не думает вовсе — і думки не кладе.

Так (он) думает — так (він) гадає; така (в нього) думка; (він) такої думки.

И не думай этого — і в голову цього не клади.

ДУРАК — дурень; дурник; дурило; дурний.

Остаться в дураках — пошитися в дурні.

- Набитый дурак** — дурний як драний чобіт.
Дурака валять — дурника клеїти, строїти.
ДУХ — дух; (запах) — дух; пах; пахощі.
Не в духе — не по собі щось; в поганому настрою.
Не хватило духу (сделать что) — не посмів; не відважився; не наважився.
Собраться с духом — набратися відваги, сміливости; наважитися.
Воспрянуть духом — збадьорішати.
Перевести дух — віддихати; дух звести.
Падать духом — занепадати духом; упадати на дусі.
Придать духу — додати духу.
Духом — миттю; вмент; враз.
Захватывает дух — дух забиває.
За одним духом — одним нападом.
ДУША — душа.
По душе — по душі; до серця; до сподоби.
Без души (что делать) — не тямлячи себе.
Отвести душу — спочити душею.
В душу не идет — в душу не лізе.
От души — від щирого серця.
Отдать на душу — віддати на віру.
Сколько душе угодно — досхочу; скільки душа забажає.
С души тянет — з душі верне.
Покривить душою — покривдити; взяти гріха на душу; схибнути; не по правді зробити.
Душа в пятки ушла — на душі похололо; душа не на місці.
ДУШЕВНО — душевно; щиро.
Душевно вам преданный — душею вам відданий; вам щирий; щиро до вас прихильний.
ДЫХАНИЕ — дихання; подих; віддих; дух.
Переводит дыхание — зводить дух; (устав) — віддихувати; відсапувати.
Спирать дух — забивати дух; захоплювати дух.
Притаить дыхание — затаїти духа.

Е

ЕДВА — ледве; заледве; (с трудом, насилу, еле-еле) — ледве; насилу; всилу; через силу; від сили.

Едва лишь — тільки-но; тільки що; скоро.

Едва-едва — ледве-ледве; тільки-тільки; тільки що; (с трудом) — ледве-ледве; сила-в-силу; насилу-силу; на превелику силу.

Едва не (чуть не, почти) — ледве не; мало не; трохи що не; за малим не; як не.

Едва-едва не — ледве-ледве не; мало-мало не; трохи-трохи не.

Едва ли — ледве чи; навряд чи.

Едва ли (чуть ли не, почти) — ледве не; мало не; чи не; трохи чи не; мабуть чи не.

ЕДИНИЦА — одиниця.

Единица измерения — мірнича одиниця.

ЕДИНСТВЕННЫЙ — єдиний; одинокий; одним-один.

Единственный в своем роде — свого роду єдиний; єдиний серед свого роду.

ЕДИНЫЙ — єдиний; один тільки.

Воедино — докупи.

Наедине — на самоті; самотою; (с другим) — сам на сам.

ЕЖЕГОДНО — щороку.

Ежегодный — щорічний.

ЕЖЕДНЕВНО — щодня; день у день.

Ежедневный — щоденний.

ЕЖЕМЕСЯЧНО — щомісяця.

Ежемесячный — щомісячний.

ЕЖЕНЕДЕЛЬНО — щотижня; (каждое воскресенье) — щонеділі.

Еженедельный — щотижневий.

ЕСЛИ — коли; якби; якщо.

Если бы — якби; коли б.

Если можно — якщо можна.

ЕСТЬ — є; єсть.

Какой ни есть — хоч який; будь-який.

Сколько ни на есть — хоч скільки є; хоч немає; коли немає.

Как есть (вполне, совсем) — чисто; геть.

То есть — цебто; себто; тобто.

ЕХАТЬ НА ЧЕМ — їхати чим (кіньми, автом, саньми тощо).

Ехать быстро на лошадях — бігти кіньми.

Ехать медленно — їхати повільно; тюпати; плуганитися.

Ехать верхом — їхати (бігти) верхи; бігти конем.

Ехать галопом — бігти учвал, чвалом; чвалувати.

Ехать рысью — їхати тюпки, тюпцем.

Ехать шагом — їхати ходою, ступою.

Ехать в гору — їхати на, під гору.

Ехать в направлении к чему — прямувати до чого.

Ехать по (степи) — їхати чим (степом).

Ехать по железной дороге — їхати залізницею.

Ехать по морю — пливти морем.

ЕЩЕ — ще; іще.

Еще бы — ще б пак; атож пак; (где уж) — де ж пак.

Ж

ЖАЛОБА — скарга.

Подавать жалобу — подавати скаргу.

Кассационная жалоба — касаційна скарга.

Вносить жалобу — заносити, подавати скаргу.

Достигнуть чего жалобой — вискаржитися.

ЖАЛОВАНИЕ (деньгами) — платня; (деньгами и разн. припасами содержание) — утримання.

Двойное, тройное, добавочное жалование — подвійна, потрійна, додаткова платня.

Прибавляют жалованье — підвищувати платню; надбавляти платню.

Жить жалованьем — жити з платні.

Положить жалованье — призначити платню.

Полагающееся жалованье — належна платня.

ЖАЛОВАТЬ КОГО — обдаровувати чим, кого; дарувати кому, що; (к кому) — відвідувати кого; бути в кого.

Добро пожаловать — (милості) просимо; просимо до господи.

ЖАЛОСТЬ — жаль; жалощі.

Без жалости — без жалю, без жалощів.

Из жалости к кому — з жалю, з жалощів до кого; жаліючи, шкодуючи кого.

Какая жалость — який жаль; яка шкода.

Возбудит жалость в ком — викликати жаль у кого.

Жалость охватывает — жаль бере кого.

ЖЕЛАНИЕ — бажання; хотіння.

По собственному желанию — по своїй волі; з власної волі; своєю охотою, волею; самохіть.

По желанию кого — на бажання чие; на волю чию.

Придавать желания — заохочувати.

Против желания — проти волі; через силу; неволею.

Выражать желание принять участие в чем — зголошуватися до чого.

Удовлетворит чье-либо желание — вволити чию волю.

Исполнять чье-либо желание — чинити чию волю.

Возбуждать желание в ком — заохочувати; підохочувати кого до чого.

Выражать желание — висловлювати бажання.

Обниматься желанием — запалитись бажанням.

По собственному желанию или по принуждению — по волі чи по неволі.

Выполнить желание — уволити волю.

ЖЕРТВОВАТЬ — жертвувати; офірувати.

Жертвовать собой — віддавати себе (на жертву).

ЖИВОЙ — живий; (подвижный) — моторний; меткий; швидкий; (бойкий) — жвавий.

Оставаться в живых — вижити.

Оставляют в живых — лишати живого; лишати при життю.

Задеть за живое — вразити, дозолити, допекти кому.
На живую руку — на швидку руку; (на) швидкоруч.
Делаться живее — жвавішати; моторнішати.
ЖИЗНЬ — життя.
При жизни — за життя.
Жизнь дорогая, дешевая — прожиток дорогий, дешевий.
Вводить, проводить в жизнь (постановление, закон) — переводити в життя; запроваджувати в життя.
Укоротить жизнь — вкоротити, змалити віку.
Оканчивать жизнь (доживать) — віку доживати, добувати.
Влачить жизнь — бідувати, животіти.
Вести жизнь — провадити життя.
Долговременная жизнь — вік довгий.
Пожертвовать жизнью — наложити життям.
Лишить кого жизни — віку кому збавити; життя кого позбавити.
Лишить себя жизни — собі смерть заподіяти; вкоротити, вмалити собі віку, позбавити себе життя.
ЖИТЕЛЬ — мешканець.
Житель предместья — передміщанин.
Житель столицы — столичанин.
Житель приграничный — узграничанин.
Житель лесной местности — лісовик.
Житель степной местности — степовик.
Исконный житель — тубілець.
Городской житель — городянин.
Сельский житель — селянин.
ЖИТЕЛЬСТВО — житло; пробування; перебування.
Место жительства — місце пробування, мешкання.
Вид на жительство — паспорт; свідоцтво на перебування; пробування, прожиття.
По жительству (по месту жительства) — на місце, на місці перебування.
ЖИТЬ — жити.
Жить чем — жити з чого.
Жить безбедно — жити в достатку.

Отдельно жить — жити нарізно.
Живущий — той, хто (що) живе.
ЖИТЬЕ — життя; животіння; (перебывание) — пробуток; пробування.
Нет житья из-за кого — провітку нема через кого.
ЖРЕБИЙ — жеребок.
Метать, бросать жребий — кидати жеребок.
По жребью — на жеребок; за жеребком.
ЖУРНАЛ — журнал.
Еженедельный журнал — тижневик.
Двухнедельный журнал — двотижневик.
Ежемесячный журнал — місячник.
Журнал исходящий — журнал вихідних паперів.
Журнал входящий — журнал вступних паперів.
По журналу — по журналу (число); за журналом (довідка).

З

ЗА — за; по; на; до; через; перед; замість.

Сесть за стол — сісти до столу.

Браться за что — братися до чого.

Идти, ехать, посылать и т. п. за кем, чем (чтобы принести, взять и т. п.) — іти, їхати, посилати і т. ін. по кого, по що.

Посылать за себя — посилати замість себе.

Идти за делом — іти за ділом.

Вскоре за — незабаром після.

За (неделю) перед этим — (тиждень) перед цим; перед (тижнем).

За неспособностью, несогласием и т. п. — через нездатність, незгоду й т. ін.

За (год) раньше — (рік) наперед; перед (роком).

Записывать за (мною) — записувати на (мене).

За неимением — не маючи; через брак; бо немає; коли немає.

За неполучением — бо не одержано.

Вступаться за кого — обступати за ким, за кого.

ЗАБВЕНИЕ — забуття; забуток.

Предавать забвению — у непам'ять повертати, пускати.

Приходить в забвение — піти в непам'ять.

ЗАБИРАТЬ — забирати.

Забирать все без остатка — вибирати, повибирати геть усе.

ЗАБЛУЖДЕНИЕ — помилка; помилкова думка.

Быть в заблуждении — помилятися.

Впасть в заблуждение — помилитися.

Вывести из заблуждения — з'ясувати кому його помилку; очі розкрити кому.

Вводит в заблуждение — збивати на помилку; ошукувати кого.

ЗАБОТА — клопіт.

Взять на себя заботу о чем — взяти на себе клопотання про що; дбати, клопотатися про (за) що.

ЗАБОТИТЬСЯ — дбати; клопотатися про (за) кого, що; піклуватися ким, чим (про кого, що); пильнувати кого, чого.

Не заботиться о чем — занедбувати що.

ЗАБРОНИРОВАТЬ ЧТО ЗА КЕМ — забезпечити що кому, за ким.

ЗАВЕДЕНИЕ — заклад.

Торговое заведение — торговельний заклад.

Учебное заведение — школа.

ЗАВЕДОМО — свідомо; свідомо; напевно; наперед знати.

Заведомо (ложный, неправильный и т. п.) — напевно (брехливий, неправильний).

ЗАВЕДУЮЩИЙ ЧЕМ — завідувач чого.

ЗАВЕЩАНИЕ — заповіт.

Духовное завещание — духівниця.

Нотариальное завещание — нотаріальний спадковий запис.

ЗАВИДОВАТЬ — заздрити кому, на що; мати заздрість на кого.

Завидно делается — зазидки беруть.

ЗАВИСИМО — залежно.

Независимо — незалежно.

ЗАВИСИМОСТЬ — залежність.

В зависимости от — залежно від.

Вне зависимости от чего — незалежно від чого.

ЗАВИСТЬ — заздрість; заздрощі; зазидки.

С завистью смотреть — заздрими очима дивитися; заздрим оком поглядати.

ЗАВОД — завод.

Завод винокуренный — гуральня; винниця.

Завод пивоваренный — броварня.

Завод железный — рудня.

Завод восковой — воскобойня.

Завод дегтярный — дігтярня.

Завод кожевенный — гарбарня.

Сахарный завод — цукроварня.

Бумажный завод — папірня.

Завод лесопильный — тартак.

Завод мыльный — миловарня; милярня.

Завод кирпичный — цегельня.

Поташный завод — буда.
Завод силитренный — бурти.
Стекланный завод — гута.
Завод металлоплавильный — гамарня.
ЗАВОДИТЬ — запроваджувати; заводити.
Заводить пружину, часы — накручувати пружину, годинника.
ЗАДАВАТЬ — завдавати; загадувати.
Задать кому гонку — дати перцю кому.
ЗАДАЧА — завдання.
Входит в задачи чьи — належати до завдань чийх.
ЗАДЕРЖКА — затримання; (промедление) — затримка; загаяння.
Без задержки — негайно.
Вследствие задержки — через затримання, затримку.
ЗАЕМ — позика; позичка.
Делать заем — позичати в кого; робити позику в кого; брати позику.
Давать в заем — позичати кому; робити позику кому; давати позику. **Внутренний заем** — внутрішня позика.
Внешний заем — зовнішня позика.
ЗАКАЗ — замовлення.
По заказу — на замовлення.
Заказы поступают — замовлення надходять.
ЗАЙКНУТЬСЯ О ЧЕМ — починати мову про що.
И не зайкнуться об этом — ані слова про це; ані пари з уст.
ЗАКАТ — захід.
На закате — навзаході.
ЗАКЛЮЧАТЬ (содержать в себе) — містити; (давать заключение) — робити висновок; подавати свою думку.
Заключать в тюрьму — ув'язнювати; брати до в'язниці.
Заключаться (состоять) в чем — полягати в чому; бути.
ЗАКЛЮЧЕНИЕ (вывод) — висновок; (условия, договора) — складання; (книги, счетов) — замкнення; (в тюрьму) — ув'язнення.
В заключение (необходимо отметить) — наприкінці (треба відзначити).

На (ваше) заключение — (вам) на висновок.
Дать, сделать (свое) заключение — подати, зробити (свій) висновок, подати свою думку.
Обвинительное заключение — обвинний висновок.
По заключению (сделки, условия) — склавши, підписавши (угоду, умову).
Сделать заключение — зробити висновок; подати своє міркування.
По заключению чьему — за чийм висновком.
Согласно заключению вашему — згідно з вашим висновком.
Заключение выводит — висновувати; робити висновок.
ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЙ — остаточний; кінцевий.
Заключительная надпись — кінцевий напис.
Заключительный баланс — кінцевий баланс.
Заключительные прения — кінцеві дискусії.
Заключительное слово — кінцеве слово.
ЗАКОН — закон; право.
Нарушать закон — ламати, переступати закон, право.
Существующий, действующий закон — чинний закон.
Жилищный закон — житловий закон.
Противоречащий закону — суперечний із законом.
Вводит закон в силу, в действие — надавати законові сили, чинності.
Пренебречь законом, обойти закон — знехтувати закон; (шутл.) — розминутися з законом.
Проводит закон в жизнь — переводити закон у життя.
Прилагать закон — прикладати, застосовувати закона. **По закону** — по закону.
ЗАКРЫВАТЬ (вообще) — закривати; (дверь, окно) — зачиняти.
Закрывать рот — затуляти рота.
ЗАЛОГ — застава.
В залог отдать — заставити; віддати в заставу.
В залог брать — брати в заставу.
Брать (деньги) под залог — брати (гроші) під заставу.

Залогом этого является — за порука цього є.
Освободить из-под залога — викупати з застави.
ЗАМЕДЛЯТЬ (ход чего) — зменшувати; тамувати.
Не замедлим (ответить вам) — не гаючись (відповімо вам).
ЗАМЕНЯТЬ — заміняти; переміняти.
Заменять кого — заступати кого; ставати за кого.
ЗАМЕСТИТЕЛЬ — заступник.
Заместитель председателя, заведующего — заступник голови, завідувача.
ЗАМЕЧАНИЕ — зауваження; (порицание) — нагана, догана.
Делать замечание — зауважувати.
Иметь на замечании — мати на увазі, на оці.
ЗАМЕЧАТЬ — зауважувати; помічати; примічати.
Замечу при этом, что — зауважу до цього, що.
Заметьте себе — зятяте собі.
ЗАНИМАТЬСЯ (работать) — працювати; (какой-нибудь профессией, — напр., торговлей, рыболовством, ремеслом) — торгувати, рибальчити, ремісникувати...; (учиться) — вчитися.
Заниматься хлебопашеством — хліборобити; жити з хліборобства.
Он этим занимается — він коло цього ходить.
Он этим не занимается — це не його справа.
Он делом занят — він діло робить.
Он занят этим делом — він працює коло цієї справи.
Заниматься в учреждении — працювати в установі.
С любовью заниматься чем — кохатися в чому, на чому.
Место занято — місце не вільне.
Я занят — мені ніколи, нема коли; мені нема часу; (чем) — я працюю коло чого. **ЗАНЯТИЕ** — праця; професія.
Промышленное занятие — промисловство.
Занятие хлебопашеством — хліборобство.
Ремесленное занятие — ремісництво.
Торговое занятие — торгівництво.
Личное занятие — особиста праця, професія.

Род занятий — праця; професія.
Часы занятий — урядові години.
ЗАНУМЕРОВАТЬ — занумерувати.
Занумеровано и скреплено печатью — занумеровано й скріплено печаткою. **ЗАПАС** — запас; припас.
На запас — про запас.
ЗАПИСКА — цидулка; записка.
Объяснительная, пояснительная записка — пояснювальна записка.
ЗАПИСЬ — запис.
Обратная запись — відворотний запис.
Запись в реестр — запис до реєстру.
Раздельная запись — дільчий лист.
Передаточная запись — уступний лист.
Дарственная запись — дарчий лист.
Первичная запись — первісний запис.
Меновая запись — замінний лист.
Переуступительная запись — відступний, переписний лист.
ЗАПРАВЛЯТЬ (во что) — вправляти; (что) — направляти.
Заправляют кем — верховодити ким, над ким.
ЗАПРОСИТЬ — запитати.
Запросить дорого — заправити.
ЗАПРЕЩЕНИЕ — заборона.
Налагать запрещение — забороняти; накладати заборону.
ЗАПРОС — запитання; запит.
По запросу о... — на запит про...
Без запроса (цены) — без торгу.
Входит с запросом — вдаватися, звертатися з запитом.
ЗАСВИДЕТЕЛЬСТВОВАТЬ — посвідчити.
Засвидетельствовать свое уважение, благодарность и т. п. — засвідчити свою пошану, подяку тощо.
ЗАСЕДАНИЕ — засідання.
Заседание состоялось — засідання відбулося.
Заседание затянулось — засідання забарилось.

Открывать заседание — розпочинати, одкривати засідання.
Закрывать заседание — закривати засідання.
Заседание открытое, при открытых дверях — засідання прилюдне, привселюдне.
Заседание при закрытых дверях — засідання за зачиненими дверима. **Закрытое заседание** — неприлюдне засідання.
Предстоящее заседание — наступне, чергове засідання.
Объявляю заседание открытым — оповіщаю початок засідання.
Заседание отменяется — засідання відкладається.
ЗАСТАВИТЬ — примусити.
Заставить молчать (прикусить язык) — замкнути уста; зав'язати языка.
Заставлять думать о чем — завдавати думки кому про що.
ЗАСУХА — засуха; посуха.
Сильная засуха — велика посуха.
ЗАТЕМ — далі; а далі; потім; відтак.
Затем что — через те що; тим що.
Затем, чтобы — на те, щоб; для того, щоб.
ЗАТРАГИВАТЬ — зачіпати; торкатися.
Затрагивать вскользь — торкнутися між іншим.
ЗАТРАВИТЬ КОГО — зацькувати.
ЗАТРУДНЕНИЕ — труднощі; перешкоди.
Испытывать затруднение — зазнавати труднощів.
После долгих затруднений — після довгого змагання.
Это не представляет затруднений — це не становить труднощів.
Поборов большие затруднения — через великі труднощі.
ЗАТРУДНЯТЬ (что) — утруднювати що; (кого) — заклопотати кого.
Затруднить соглашение — утруднити згоду.
Боюсь вас затруднить — боюся вас заклопотати (чим).
Затрудняться — клопотатися.
Затрудняюсь вам ответить — мені важко вам відповісти.
Не стоит затрудняться — не варт клопотатись.
Выводить из затруднения — виводити з клопоту.

Выйти из затруднения — вирятуватися.
ЗАТЯГИВАТЬ — зволікати, -ся; гаятись з чим.
Затягивать взносы — зависати з унесками.
ЗАХВАТЫВАТЬ — захоплювати; займати.
Захватывать в неволю — зайняти в полон.
ЗАХОДИТЬ — заходити.
Заходить спереди — перед займати.
Заходить по дороге — завертати.
ЗАЩИТА — оборона; (прикрытие) — заслона; (покровительство) — захист.
Под защитой — під захистом.
Подниматься на защиту — ставати до оборони.
Вставить на защиту — обставати за ким, за чим; вступатися за кого, що.
ЗАЯВЛЕНИЕ — заява.
Заявление внеочередное — позачергова заява.
Нотариальное заявление — нотаріальна заява.
Письменное заявление — писана заява.
Обратиться с заявлением — звернутися з заявою (до кого).
ЗДОРОВЬЕ — здоров'я; здоровля.
Находиться в добром здоровьи — матися добре.
Лишать здоровья — збавляти здоров'я.
Лишаться здоровья — втратити, збутися здоров'я.
Как ваше здоровье — як ся маєте.
Ослабевать здоровьем — занепадати на здоров'ї.
Плохое здоровье — лихе здоров'я.
Слабый здоровьем — кволий.
ЗДРАВО — розумно; розсудливо.
Здравомыслящий — розсудливий.
ЗИМА — зима.
Зимой — узимку; взимі.
Начало зимы — зазимки.
В начале зимы — на початку зими.
В конце зимы — наприкінці зими.

В течение зимы — протягом, на протязі зими.
ЗЛОУПОТРЕБЛЕНИЕ — зловживання; зловжиток.
Злоупотребление по службе — службові зловживання.
ЗНАКОМЫЙ — знайомий.
Знакомый (хорошо) с чем — обізнаний на чому.
ЗНАНИЕ — знання.
По (своим) знаниям — (своїм) знанням.
Приобретать знание — набувати знання.
Удовлетворительные знания — достатні знання. **ЗНАТЬ** — знати; відати.
Знать (уметь) делать что — вміти чого.
Если бы знать — коли б знаття.
Знать толк в чем — розумітися, знатися на чому.
Он не знает усталости — йому знемоги немає.
ЗНАЧЕНИЕ — значення; вага.
Иметь значение — важити; мати вагу, силу.
Большое значение — велике значення; велика вага.
Это не имеет никакого значения — це нічого не важить.
Не утратило несколько своего значения — не втратило нічого з своєї ваги.
Придавать мало значения чему — легковажити що.
Придавать большое значение чему — надавати великої ваги чому.
Приобретать значение — силу брати, взяти; набувати ваги.
ЗНАЧИТЕЛЬНЫЙ — значний, поважний; (по размеру, количеству) — великий, чималий.
Значительно больше — далеко більше.
ЗНАЧИТЬ — значити; означувати; (иметь значение) — важити.
Что бы это значило — що воно за знак.
Много значит — багато важить.
Значит — тобто; отже; виходить.
ЗРЕНИЕ — зір.
Точка зрения, с точки зрения — см. Точка.
Под (этим) углом зрения — під (цим) поглядом.

Иметь плохое зрение — недобачати.
Ослабевать зрением — слабшати на очі.

И

ИДТИ — іти; (о времени) — минати; спливати.
Идти вперед (прогрессировать) — поступати.
Идти впереди — передувати; (предводительствовать) — перед вести.
Идти напрямик — простувати.
Идти к чему (к добру) — іти на що (на добре).
Идет слух — чутка, поголоска йде.
Идти к лицу — личити.
Идти медленно — іти поволі, повагом, нога за ногою.
Идти окольным путем — іти манівцями, позавгорідно.
Идти наперекор — на пеню кому робити.
Идти по улице, полю, лесу и т. д. — іти вулицею, полем, лісом і т. ін.
Идти сплошной массой — іти лавою.
Идти напролом — пробоем іти.
Идти по стопам чьим — іти за чийм прикладом.
Идет — згода; гаразд
Идемте — ходім(о).
Не идет (не подобает) — не личить.
Ему идет (везет) — йому щастить.
Идет к добру — на добре йдеться.
Идет к тому, что... — іде, ідеться до того, що...
К чему это идет — до чого воно йдеться.
Пошло на несчастье — пішло на лихо, на горе.
Пошло прахом — пішло внівець.
ИЖДИВЕНИЕ — утримання; кошт.
На моем иждивении кто — я утримую кого.
ИЗБАВЛЯТЬ — визволяти; рятувати.
Избавьте нас от своей переписки — не турбуйте нас своїм листуванням. **ИЗБАВЛЯТЬСЯ** — збуватися.
Избавиться от кого — здихатися кого.
ИЗБЕГАТЬ — уникати.
Во избежание — щоб униканути; уникаючи; щоб не.

ИЗБИРАТЬ — обирати.
Избирать кого кем — обирати кого на кого.
Избрать председателем — обирати на голову.
ИЗБРАНИЕ — обрання.
Единоголосное избрание — одноголосне обрання.
ИЗБЫТОК — зайвина.
С избытком — з лишкою.
ИЗВЕСТИЕ — звістка; вість.
По известиям — за відомостями.
Плохое известие — недобра звістка.
Свежее известие — нова, остання звістка.
ИЗВЕСТНО — відомо.
Неизвестно за что — не знати за що.
Насколько мне известно — скільки я знаю.
ИЗВЕСТНОСТЬ — слава.
Ставить в известность о чем — повідомляти про що; давати до відома що.
Приобрести известность — слави зажити.
Поставить в известность кого — повідомити кого; дати до відома кому.
ИЗВЕСТНЫЙ — відомий.
Известный по (своим трудам) — відомий чим (своїми працями).
ИЗВЕЩАТЬ — оповіщати; повідомляти; подавати звістку.
Своевременно извещать — вчасно повідомляти.
ИЗВЕЩЕНИЕ — повідомлення; звістка.
По извещению — за повідомленням.
ИЗВИНЕНИЕ — вибачення; пробачення; перепрошення.
Приносит извинение — перепрошувати.
ИЗВИНЯТЬ КОГО — вибачати, пробачати, дарувати кому.
Извиняться — перепрошувати.
Извините — вибачте; пробачте; вибачайте; даруйте.
Извините за выражение — вибачте на цім слові; не вам кажучи.
ИЗВЛЕЧЕНИЕ (действие) — витягання; добування; (результат)— витяг, здобуток.

Извлечение из протокола — витяг із протоколу.
ИЗДАВАТЬ — видавати.
Издавать за (чей) счет — видавати (чий) коштом.
ИЗДАНИЕ — видання.
Повременные издания — періодичні видання.
ИЗДАВНА — віддавна; здавна; з давнього давна; з давніх давен.
ИЗДЕВАТЬСЯ НАД КЕМ — знущатися з кого; глузувати з кого.
ИЗДЕЛИЕ — виріб.
Домашнего изделия — доморобний; саморобний.
ИЗДЕРЖКИ — витрати.
Издержки производства — витрати на виробництво.
Производственные издержки — виробничі витрати.
Производительные издержки — продукційні, доцільні витрати.
Возлагать издержки — покладати, накладати витрати, видатки на кого.
Путевые издержки — дорожні, подорожні витрати, видатки.
ИЗДЕРЖИВАТЬСЯ — витрачатися.
Издержаться до копейки — витратитися з грошей.
ИЗ-ЗА — з-за, із-за; (по причині) — через.
ИЗЛАГАТЬ — викладати.
Письменно излагать что-либо — списувати що.
ИЗЛИШЕК — лишок.
Излишек при отдаче — передаток.
ИЗМЕНЕНИЕ — переміна; зміна; відміна.
Во изменение — змінюючи; на зміну.
До изменения — до зміни.
Впредь до изменения — надалі до зміни; до дальшої зміни; поки не буде змінено, скасовано.
Изменение в личном составе — переміна в особовому складі.
Изменение расписания поездов — зміна залізничного руху.
Изменение пароводных расписаний — зміна пароплавного руху.
Вносит изменение во что — змінити що; запроваджувати зміну до чого. **ИЗМЕНЯТЬ** — змінити.
Изменять кому — зраджувати кого.

ИЗНАШИВАТЬСЯ — зносяватися.
Машина изнашивается — машина зживається, виробляється.
ИЗНЕМОГАТЬ — знемагати; знесилюватися; упадати на силах.
Изнемогать от чего — знемагати на що.
ИЗНЕМОЖЕНИЕ — знемога; виснаження.
Приводить в изнеможение — вибивати з сили; виснажувати.
Впасть в изнеможение — виснажитися.
ИЗОБРАЖАТЬ — виображувати; змальовувати.
Изображать из себя — удавати з себе.
ИЗРАСХОДОВАТЬ — витратити; витратити.
Израсходовать весь товар — витратитися із товару (краму).
ИЗУМЛЕНИЕ — здивування.
Прийти в изумление — здивуватися.
ИМЕЕТСЯ — є.
Не имеется — немає.
Если таковые имеются — якщо такі є.
Имелось в виду — була думка.
ИМЕННО — а саме.
Именно тогда, такой и т. п. — саме тоді, такий і т. ін.
ИМЕТЬ — мати.
Об этом он понятия не имеет — він на цім нічого не тямить.
За неимением — не маючи; через брак; бо немає, коли немає.
Не имея до сего времени сведений, затребованных отношением моим от... за №... — не маючи досі (до цього часу) відомостей, що я запитував про них у листі з дня... під № ...
ИМУЩЕСТВО — майно; добро; статки.
Движимое имущество — рухоме майно; рухомість.
Недвижимое имущество — нерухоме майно; нерухомість.
Имущество после отца — батьківщина.
Имущество после матери — матерізна.

Имущество после брата — братівщина.
Благоприобретенное имущество — набуток; надбане майно, добро.
Наследственное имущество — спадкове майно.
Государственное имущество — державне майно.
Городское имущество — міське, комунальне майно.
Частное имущество — приватне майно.
ИМЯ — ім'я; імення.
По имени — на ім'я; на ймення.
От моего имени — від мене.
Имя, отчество, фамилия — ім'я, по батькові та прізвище.
Собственное имя — власне ім'я.
На мое имя — на моє ім'я.
Честное имя — добра слава.
Носить имя — зватися.
Как по имени — як на ім'я.
ИНИЦИАТИВА — ініціатива.
По (собственной) инициативе — з (власної) ініціативи.
ИСК — позов.
Предъявить, возбудить иск — заложити позов на кого; позивати кого.
Встречный иск — стрічний, зустрічний позов.
Гражданский иск — цивільний позов.
ИСКАТЬ — шукати.
Искать судом — позивати; судом правити.
Искать ощупью — шукати помацки.
Искать пропитания — хліба глядіти.
ИСКЛЮЧАТЬ — виключати; вилучати; вираховувати.
Исключая — крім; опріч; за винятком.
ИСКЛЮЧЕНИЕ — виняток.
За исключением — крім; опріч; за винятком.
Представляют собою исключение — становити виняток; бути винятком.
За немногими исключениями — з небагатьма винятками.

Подлежит исключению по § — треба, належить виключити за §.
За исключением воскресений и праздничных дней — крім неділь та свят.
Без исключения — без винятку.
В виде исключения — як виняток.
ИСПОЛНЕНИЕ — виконання.
Во исполнение (предписания) — виконуючи (припис).
Побуждать к исполнению (лаской, наградой) — заохочувати до виконання; (угрозой, наказанием) — спонукати до виконання.
Для исполнения — щоб виконати; на виконання.
Плохое исполнение — недоладне, кепське виконання.
Предварительное исполнение — попереднє виконання.
Подлежит исполнению — треба виконати.
Приводит в исполнение — виконувати.
В исполнение не приводит — виконувати не треба.
К (неуклонному) исполнению — до (неухильного) виконання.
Об исполнении донести — виконавши, повідомте; про виконання повідоміть.
Принудит к исполнению — змусити, щоб виконав.
ИСПОЛНЯТЬ — виконувати; відбувати; робити.
Исполнено будет — буде зроблено; (о спектакле) — виставлено буде.
Исполнять чем (мудростью) — виповнити чим (мудрістю).
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ — використання; використання.
По использовании — використавши.
ИСПУГ — переляк.
От испуга — з переляку.
ИСПЫТАНИЕ — іспит.
Подвергнуть испытанию — взяти на іспит; піддати іспитові.
ИСПЫТЫВАТЬ — випробовувати; дізнавати.
Испытать что (пережить) — зажити чого; зазнати чого.
Сам на себе испытал — сам тому дізнавець.
ИССЛЕДОВАНИЕ — досліджування; дослідження; дослід.
Научное исследование — науковий дослід; (труд) — наукова роз-

права.

На исследование — на дослід.

По исследованию — за дослідженням; за дослідом; після дослідження. **ИСТЕЦ** — позовник.

Действовать в качестве истца — виступати позовником.

ИСТЕЧЕНИЕ — скінчення.

По истечении (срока) — як вийде термін; (вообще) — по скінченні; як, коли скінчиться.

ИСХОД — кінець.

Благоприятный, неблагоприятный исход — щасливий, нещасливий кінець.

На исходе (первого года) — наприкінці (першого року).

На исходе что (деньги) — кінчаються (гроші). **ИСЧИСЛЕНИЕ** — обрахунок; обчислення.

В золотом исчислении — золотом; вираховуючи золотом.

По (предварительному) исчислению — за (попереднім) обрахунком.

Не поддаваться исчислению — не надаватися до обрахунку.

ИТОГ — підсумок.

В итоге — разом.

Окончательный итог — остаточний підсумок.

В конечном итоге — після всього.

Подводит итоги — підсумовувати.

К

КАЖДЫЙ — кожний; кожен.
Каждый в отдельности — кожен зокрема.
Решительно каждый — кожнісінький.
КАЗАТЬСЯ — здаватися; видаватися.
Казаться странным, удивительным — дивно здаватися.
КАК — як.
Как-то — яюсь; одного разу, (перед переліченням) — а саме.
Как будто (бы) — наче; неначе; ніби; мов; немов.
Как вдруг — коли це; аж ось.
Как же — як же; аякже; де ж пак.
Как видно — знати; мабуть.
Как должно (быть) — як слід, як треба.
Как-никак — як-не-як; так чи сяк.
Как полагается — як слід; як годиться.
Как бы не так — та ба.
Как нарочно — як на те; як навмисно.
Как попало — абияк.
Как только, как скоро — скоро, тільки-но.
Как придется — як буде; до чого дійдеться; як набіжить.
Как бы то ни было — хоч як; хоч що; хоч би й що.
Как-нибудь — абияк; як-небудь.
Как-нибудь будет — яюсь то буде.
Как много — якого багато.
Как есть — зовсім; цілком; чисто.
Как угодно (воля ваша) — як собі знаєте; як собі хочете.
Как хочешь — про мене.
Как можно скорее, лучше и т. п. — якнайшвидче; щонайшвидче; якомога швидче; якнайкраще й т. ін.
Как раз (в меру) — якраз; саме.
Как случится — як трапиться.
Как по имени — як на ім'я.
Как следует — як слід; як годиться; гаразд.
Как раз в это время — саме під цей час.

Как раз вовремя — саме в пору.
Как раз кстати — саме до речі.
Как снег на голову — несподівано.
Как в бездонную бочку — мов в прірву.
Как гора с плеч — як камінь з серця.
Как в воду канул — як водою змило.
Как ни в чем не бывало — наче й не було нічого.
Как например — як от; як ось.
Как говорится — мовляв; сказано.
Как говорят — як то кажуть; мовляв; як той казав.
Как быть? — що робити? що почати?
Как следует поступить? — як слід учинити?
КАКОЙ — який.
Какой-то — якийсь.
Какой-нибудь — абиякий; будь-який; який-небудь.
Какой угодно — хоч який.
КАМЕНЬ — камінь; (соб.) каміння.
Драгоценный камень — самоцвіт.
Камень преткновения — притичина.
Краеугольный камень — кутній камінь.
Подводные камни — клипні.
Надгробный камень — надгробок.
КАНУН — переддень.
Накануне — напередодні.
КАПИТАЛ — капітал.
Капитал собственный — капітал власний.
Капитал занятый — капітал позичений.
Капитал оборотный — капітал оборотний.
Капитал основной — капітал основний.
Капитал амортизационный — капітал амортизаційний.
Наличный капитал — готові гроші; готівка.
КАСАТЬСЯ — торкатися.
Что касается (этого) — щодо (цього).
Это (меня) не касается — це (мене) не обходить; це до мене не

стосується.

КАССА — каса

Касса несгораемая — вогнетривала каса.

Касса взаимной помощи — каса взаємної допомоги.

Касса ссудо-сберегательная — позичково-ощадна каса.

КАЧЕСТВО — якість; (свойство) — властивість.

По качеству (этот материал является) — якістю (цей матеріал є).

Плохой по качеству — лихий на якість.

В качестве кого — як хто; за кого.

Испытать качество — дізнавати, випробувати якість.

КВАРТИРА — помешкання.

Сдавать квартиру — наймати кому помешкання.

Снимать квартиру — наймати в кого помешкання.

Сходить с квартиры — перебиратися.

КВИТАНЦИЯ — квитанція; квиток.

По квитанции (получать) — на квитанцію (одержувати).

КЛЮЧ — ключ; (источник) — джерело.

Бить ключем — джерелом бити.

Кипеть ключем — клекотіти.

КЛЯТВА — присяга.

Давать клятву — присягатися, запрягатися.

КЛОНИТЬСЯ — хилитися, схилитися.

К чему это клонится — до чого воно йде, йдеться.

КНИГА — книга; книжка.

Закрывают книги — замикати книги.

Книга входящих, исходящих бумаг — книга вступних, вихідних паперів.

Приходно-расходная книга — книга прибутків та видатків.

Вносит в книгу — заводити до книги.

Записная книга — нотаткова книжка; книжка для нотаток; пам'яткова книжка.

Открывают книгу — розгортати книгу; (бух.) — розпочинати книгу.

Подворная книга — дворова книга.

Счетная книга — рахункова книга; книга рахунків.

КНИЖНЫЙ — книжковий.

Книжный склад — книжкова комора.

Книжный магазин — книгарня.

КОГДА — коли; як.

Когда бы — коли б; якби.

Когда бы то ни было — абиколі; коли припаде; хоч коли.

Когда-либо, когда-нибудь — коли-небудь, будь-коли.

Когда-то — колись.

Когда еще — ще як.

КОДЕКС — кодекс.

Кодекс гражданский — кодекс цивільний.

Кодекс гражданско-процессуальный — кодекс цивільно-процесуальний.

Кодекс законов о труде — кодекс законів про працю.

Кодекс земельный — кодекс земельний.

Кодекс уголовно-процессуальный — кодекс карно-процесуальний.

Кодекс уголовный — кодекс карний.

КОЕ-ГДЕ — подекуди; де-не-де.

Кое-как — абияк; як-небудь.

Кое-когда — деколі; коли-не-коли.

Кое-кто — дехто.

Кое-что — дещо.

Кое-куда — декуди; абікуди.

КОЛИЧЕСТВО — кількість; число.

Порядочное количество (чего) — чимало (чого).

В достаточном количестве (имеется что) — доволіно на що.

По количеству — кількістю; числом.

КОМАНДА — команда; загад.

По команде — з команди; з наказу.

КОМИССИЯ — комісія.

Согласительная комиссия — погоджувальна комісія.

Наблюдательная комиссия — нazorча, спостережна комісія.
Межведомственная комиссия — міжурядницька комісія.
Землеустроительная комиссия — землевпорядна комісія; комісія землевпорядкування.
Вносит (план) в комиссию — подавати (план) до комісії.
По комиссии — після комісії.
Комиссия по составлению, по продаже... — комісія для складання, для продажу.
КОМИТЕТ — комітет.
Избирательный комитет — виборчий комітет.
Комитет исполнительный — виконавчий комітет.
КОМПАНИЯ — товариство; спілка; компанія.
Входит в компанию — вступати, приставати до спілки.
КОНЕЦ — кінець; край.
В конце — наприкінці.
В конце концов — кінець-кінцем.
Наконец — врешті; зрештою.
Положить конец — край покласти, доти.
Доводит, приводит до конца — доводити краю; доводити що до пуття, до зроби, дати раду чому.
Прятать концы — ховати кінці.
В конце месяца, года — в кінці, наприкінці місяця, року; з кінцем місяця, року.
К концу — під кінець; на кінці.
В конец — до краю; до решти.
Под конец — наприкінці.
С конца в конец — од краю до краю.
Конец делу — скінчено справу.
На худой конец — в гіршому разі.
КОНТРАКТ — контракт.
По контракту — за контрактом; з контракту.
Заключать контракт — брати контракт.
КОРЕШОК — корінець.
Корешок ордера — ордеровий корінець.

КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ — кореспонденція; листування.
Заказная корреспонденция — рекомендована кореспонденція.
КОРЧИТЬ ИЗ СЕБЯ — удавати з себе.
КРАЙНОСТЬ — крайність; (затруди, положение) — скрута; (излишество) — надмірність.
Доводит до крайности (рассердит) — обурити, розгнівити кого.
Дойти до крайности (материальной) — дійти до скрути.
КРАСКА — фарба; барва.
Светлые, темные краски — ясні, темні кольори.
КРАСНЫЙ — червоний; (красивый) — гарний; красний.
Красная строка — новий рядок.
Красный товар — крам.
КРЕДИТ — кредит.
Давать в кредит — давати в кредит, набір.
Мелкий кредит — дрібний кредит.
Взаимный кредит — обопільний кредит.
КРЕПОСТЬ — міць; міцність; твердість; (воен.) — фортеця.
Купчая крепость — купча; купчий лист.
Закладная крепость — заставна; заставний лист.
КРИЧАТЬ — кричати; гукати.
Кричать караул — на гвалт кричати; пробі кричати.
Громко кричать — криком кричати.
Кричать во все горло — кричати на все горла.
КРОМЕ — опріч; окрім; крім.
Кроме того — до того; до того всього.
Кроме как — окрім.
КРУГ — коло.
В круг (его) обязанностей входит — до (його) обов'язків належить.
Круг лиц, которым разрешается — кому саме дозволяється.
Круг дел, обязанностей... — обсяг справ, обов'язків.
Круг общества — товариство.
В (своем) кругу — поміж (своїми).
Кругом — круг; навколо.

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

КСТАТИ — до речі.

Некстати — не до речі.

Кстати случиться — нагодитися.

КТО — хто.

Кто-то — хтось.

Кто бы ни был — хоч хто.

Кто-нибудь — будь-хто; хто-небудь.

Кто угодно — хто хоч.

Кто-нибудь другой — хтось інший.

Кто-нибудь один — котрийсь.

КУДА — куди.

Куда-либо, куда-нибудь — куди-небудь; абикуди.

Куда-то — кудись.

Куда угодно — хоч куди.

Куда там — де там.

КУРС — курс.

Переменный курс — змінний курс.

По курсу — за курсом.

Поднять курс — підвищити курс.

Курсы по украиноведению — курси українознавства.

Л

ЛАДИТЬ — лагодити, ладнати.

Не ладят между собой — між ними нелагода, незлагода.

Он со всеми ладит — він з усіма в добрій згоді.

ЛЕГКИЙ — легкий.

Легок на помине — про вовка помовка, а вовк і в хаті.

ЛЕНЬ — лінощі; ледарства; ледацтво.

Лень напала — лінощі обсіли.

Лень мне (что сделать) — ліньки мені (щось зробити).

ЛЕТО — літо.

Летом — улітку.

Каждое лето — щоліта.

ЛЕТА — вік; літа.

Ваших лет — вашого віку.

Летами — на літа.

ЛИБО — або.

Кто-либо — хто-небудь.

Какой-либо, где-либо и т. п. — який-небудь; де-небудь і т. ін.

ЛИСТ — аркуш.

Окладной лист — лист до оплати; податковий, окладний лист.

Исполнительный лист — виконавчий лист.

Заглавный лист — титульна сторінка.

Вводный лист — ув'язчий, вводний, уводчий лист.

ЛИЦО — обличчя; лице; вид (особа) — особа; (чого-либо) — лице, перед.

Лицо официальное — офіційна особа.

Лицо должностное — урядова особа; урядовець.

Лицо юридическое — юридична особа.

Лицо частное — приватна особа.

К лицу, не к лицу кому — до лица, не до лица; личить, не личять кому.

Перемениться в лице — змінитися на виду.

Лицом к лицу — лице в лице; око в око; віч-у-віч.

Налицо — (с лицевой стороны) — на лице, спереду.

Быть налицо — бути присутнім.

Лицом к селу — обличчям до села.

Открытое лицо — ясне лице, обличчя.

Апеллирующее лицо — особа, що апелює.

Посторонним лицам вход воспрещен — стороннім (особам) входити заборонено.

ЛИЧНО — особисто.

Лично явиться — самому прийти, з'явитися.

ЛИШНИЙ — зайвий.

Лишним быть — у зайві бути.

Сто с лишним — сто з оком, з гаком.

ЛИШЬ — тільки; лиш; ледве.

Лишь только — скоро; заледве.

Лишь бы было угодно — аби була ласка.

Лишь бы — аби; аби-то.

ЛУЧШИЙ — кращий; ліпший.

Лучше всего — найкраще; за все, над усе краще.

Как нельзя лучше — якнайкраще.

Лучшим сделаться — покращати; поліпшати.

ЛЬГОТА — пільга

Пользоваться льготой — пільгуватися; користуватися з пільги.

Пользующийся льготой — пільговик.

Налоговые льготы — податкові пільги.

Давать льготу кому — пільгувати кого; давати пільгу кому.

М

МАГАЗИН — магазин; крамниця.
Магазин хлебный — хлібниця.
Магазин книжный — книгарня.
Магазин оптовый — гуртова крамниця.
Магазин-склад — комора; склеп.
Магазин текущей продажи — крамниця біжучого продажу.
Магазин розничной торговли — роздрібна крамниця.
МАКЛЕР — фактор.
Заниматься маклерством — факторувати.
МАЛО — мало; (немного) — небагата.
Мало-мальски — мало-немало; скільки-небудь; хоч трошки.
Мало того — більше; ще й більше; навіть більше.
Мало-помалу — потрохи; потроху, помалу; помалу-малу; поволі.
Без малого — трохи не; мало не.
МАЛОЛЕТСТВО — малоліття; недолітство.
С малолетства — змалку, змалечку.
По малолетству — через недолітство.
МАНЕР — манір; взір; спосіб; штиб; кшталт.
Таким манером — отак; таким чином, способом, робом.
На манер — на взір; на штаб; на кшталт.
МАНОВЕНИЕ — помах; миг.
По мановению — з помаху.
МАРКА — марка.
Гербовая марка — гербова марка.
Почтовая марка — поштова марка.
Погашать марку — перекреслювати, шкодити марку.
МАСТЕР — майстер.
Старший мастер — головний (старший) майстер.
Золотых дел мастер — злотяр; золотар.
Портняжный мастер — кравець.
Сапожный мастер — швець.
Часовых дел мастер — годинникар; годинар.
На все руки мастер — до всього здатен.

Горе-мастер — попсуймайстер; партач.
МАСТЕРСКАЯ — майстерня.
Слесарная мастерская — слюсарня.
Столярная мастерская — столярня.
Кузнечная мастерская — кузня.
Сапожная мастерская — швальня; шевня.
Ткацкая мастерская — ткальня.
Малярная мастерская — малярня.
Портняжная мастерская — кравечня.
МАТЕРИАЛ — матеріал.
Испытывать материал — випробовувати матеріал.
Материал строительный — матеріал будівельний.
Оберточный материал — обгортний матеріал.
Сырой материал — сировина.
Материал горючий — матеріал палкий.
Материал отопительный — паливо; паливина.
Материал смазочный — шмаровидло; мастиво.
МАШИНА — машина.
Пишущая машинка — друкарська машина; писальна машина; машина до письма.
Машина паровая — машина парова.
Высокого, низкого давления машина — машина високого, низького тиснення.
Шить на машине — шити на машину.
МЕЖДУ — між; поміж; межі; серед; посеред.
Между прочим — між іншим.
Между тем — проте; а проте; тим часом.
Между собой (выбирать) — з-межі себе, з-посеред себе (вибирати).
Между собой (говорить) — проміж себе (розмовляти).
Между нами будь сказано — хай по нас річ.
МЕЛОЧЬ — дрібниця; (о деньгах) — дрібні гроші; дрібняки.
По мелочи — дрібницями.
МЕНЕЕ — менш.

Менее всего — якнайменше; щонайменше; менш над усе.
Тем не менее — з усім тим; однак; проте; усе-таки; а втім.
МЕНЯТЬ, -СЯ — міняти, -ся; зміняти, -ся; мінитися.
Меняется к лучшему — повертає на краще.
МЕРА — міра; (мероприятие) — заходи.
Изыскивать меры — добирати способу.
Меры предосторожности — заходи проти небезпеки.
Предупредительные меры — запобіжні заходи.
Принимать зависящие меры — вживати належних заходів.
По мере, в меру того как — в міру, як.
В меру — до міри.
Не в меру — занадто; через край.
Употреблять меры — вживати заходів.
По мере, в меру возможности — по зможі; якомога.
По мере получения и т. п. — в міру як одержувано і т. ін.
Снимать мерку — брати міру.
По мере сил — по спроможі.
По крайней (меньшей) мере — щонайменше.
Сверх меры, через меру — над силу; через силу; над міру.
В большей (меньшей) мере — більшою (меншою) мірою.
В равной мере — однаково; а так само.
В полной мере — цілком.
Меры, принятые вами, нецелесообразны — засоби, що ви вжили, недоцільні.
Прибегать к мерам — вдаватися до заходів.
О мерах, вами принятых, надлежит донести — про заходи, що ви вжили, треба (належить) повідомити (до відома подати).
Принудительные меры — примусові заходи.
Меры пресечения — заходи до припинення.
Мерой выдавать — видавцем давати.
МЕРЯТЬ — міряти.
Меряют на свой аршин — на свою мірку міряти.
МЕСТО — місце; місцина; (должность) — посада; (в вещах) —

пакунок.
В одно место (складывать) — до купи; до гурту.
В другом месте — деінде.
В другое место — кудиінде.
Во всех местах — скрізь; по всіх усюдах.
До этого места — досі; до цього місця.
На видном, открытом месте — на видноті.
К месту (прийтись, сказать) — до речі.
Местами — де-де; де-не-де; подекуди.
Лишить места — скинути з посади.
Не у места — не до речі; не до ладу.
Ни с места — ані руш; ані з місця.
По местам — на місце.
Больное место — болюче місце.
Усадебное место — ґрунт; садиба.
Место для лежания — місце лежати.
Место для сидения — місце сидіти.
Место жесткое — місце тверде.
Место спальное — місце спальне.
Место платежа — місце виплати.
Иметь место (о событиях) — бути; статися; відбутися.
Собрание имело место в... — збори відбулися в...
С места в карьер — з копита вскач.
Поступить на место — дістати посаду; стати на посаду.
Лишиться места — збутися посади.
МЕСЯЦ — місяць.
В конце месяца — з кінцем місяця; наприкінці місяця.
Каждый месяц — щомісяця.
МЕТАЛЛ — метал.
Металл благородный — метал дорогоцінний.
МЕТОД — метода.
Метод двойной записи — метода подвійного запису.
По методу — за методою.
МИЛОСТЬ — ласка; милість.

Милости просим — просимо (до господи),
Искать, добиваться чьей милости — запобігати чийї ласки.
По милости (чьей) — з ласки (чийї); через кого.
Сделайте милость — будьте ласкаві; будь ласка.
Из милости — з ласки.
МИНУТА — хвилинка.
Без (стольких) минут (столько-то) часов — за (стільки) хвилин (така) година.
Столько-то минут такого-то часа — стільки хвилин на таку (годину).
На минутку — на хвилинку; на часинку.
В хорошую минуту — під добру руку.
За (столько-то) минут — за (стільки) хвилин.
Каждую минуту — щохвилини.
Ежeminутно, поминутно — раз у раз; щохвилини.
С минуты на минуту (ожидать) — кожної хвилини.
В ту же минуту — тієї ж хвилини.
Сию минуту — цю ж мить.
МИР — мир; (вселенная) — світ.
Заклучать мир — замирюватися; підписувати мир.
МИРНО — мирно.
Жить мирно с кем — жити в злагоді з ким.
МНЕ — мені.
Мне все равно — про мене; мені байдуже; дарма; однаково.
Мне и невдомек — я й не туди; мені й на думку не спало; мені й невтямки.
По мне — про мене.
МНЕНИЕ — думка.
По (моему) мнению — на (мою) думку; на (мій) погляд; як я гадаю.
Укрепитьсь во мнении — зміцніти на думці.
Общественное мнение — громадська думка.
Поддерживать мнение — підпирати думку.
Придерживаться какого мнения — додержуватися якої думки.

Оставаться при своем мнении — лишатися з власною думкою; держатися, додержуватися своєї думки; обстоювати свою думку; стояти на своєму.
Особое мнение — окрема думка; окремий погляд,
Соглашаться с чьим мнением — приставати на чию думку, гадку.
Обмен мнений — обмін думок, думками.
МНОГО, МНОГИЕ — багато; багацько; багато хто.
Не особенно много — не як багато.
Во многом (не согласны) — багато в чому (не погоджуємось).
Очень много — дуже багато; сила; страх.
Довольно много — чимало; багатенька.
Многие так думали — багато хто так гадав.
Многим (кажется) — багатьом, багато кому (здається).
Многое о себе думать — високо нестися; високо гадати про себе.
МНОЖЕСТВО — багато; сила.
Бесчисленное множество — безліч.
Многое множество — сила-силенна.
МОЛВА — помовка; поголос; слава.
 Дурная молва — поговорі; неслава.
МОЛОДОЙ — молодий.
В молодые годы — віку молодого; замолоду; за молодощів.
МОЛОДОСТЬ — молодість; молоді літа, молодощі.
По молодости лет — через молоді літа.
По молодости — з молодощів.
МОЛЧАТЬ — мовчати.
Молчи, молчите — мовчи; мовчіть; цить; цитьте.
МОМЕНТ — момент.
В настоящий момент — тепер.
К настоящему моменту — на цей час.
 Моментально — вмент; умить; духом.
МОНЕТА — монета.
 Той же монетой (отплатить) — тими ж грішми (віддати).
МОЧЬ — міць; сила; (глагол) — могти; змогти; здужати; здоліти;

спромогтися.

Невмочь, мочи нет — несила; неспромога; не під силу.

Со всей мочи, что есть мочи — щосили; чимдужч.

МУЖЕСТВО — мужність.

Внушать мужество кому — осміляти кого.

Гражданское мужество — громадянська відвага.

МЫСЛЬ — думка; гадка.

И в мыслях не было — і на думку не спало; і думки не було.

Собираться с мыслями — збирати думки.

Приходить на мысль — на думку спадати, наvertатись на думку.

Не допускать и мысли — і думки не допускати; і в голові не покладати.

При (одной) мысли об этом — на (саму) думку, згадку про це.

Отчетливость мысли — см. **Отчетливость**.

С такими мыслями — у таких думках.

Наводит на мысль — дати на розум.

По мысли (автора) — на думку (автора).

Вертится мысль — роїться гадка.

Иметь в мыслях — мати на думці.

Намечать в мыслях кого — закидати на кого.

Постичь чью мысль — збагнути думку чию.

Образ мыслей — напрямок думок.

Узнавать образ мыслей — ума вивідувати.

Н

НАБЛЮДЕНИЕ — спостереження; (надсмотр) — догляд.
Под наблюдением — під доглядом.
По наблюдениям — як спостережено; за спостереженнями.
По данным наблюдения — за даними спостереження.
Иметь (неослабное) наблюдение за кем, чем — доглядати (пильно) кого, що.
НАВЫК — вправа; звичка.
Приобрести навык — набути вправи.
НАГРУЗКА — навантаження.
В порядке нагрузки — як навантаження.
По нагрузке — для навантаження.
НАДВИГАТЬСЯ — насуватися.
Надвигается что — заходить що; заходиться на що.
НАДЕЖДА — надія; сподівання; сподіванки.
Поддерживать надежды — гріти надії.
Слабая надежда — мала надія.
Питать надежду — держати, мати, покладати надію.
Потерять надежду — втратити надію.
Быть в надежде — мати надію.
Полагать, возлагать надежды — покладати надію на кого, на що.
Льстить себя надеждой — мати милу надію на що.
Оправдывать надежды — справджувати, здійснювати надії, сподівання.
Твердая надежда — певна надія.
НАДЗОР — нагляд; догляд.
Надзор тщательный — догляд пильний.
Прокурорский надзор — прокурорський догляд.
Под надзором — під доглядом.
НАДОБНОСТЬ — потреба.
По мере надобности — в міру потреби; як до потреби.
Смотря по надобности — коли треба; як треба; скільки треба.
Явилась надобность — см. **Являются**.
По миновении надобности — коли мине потреба.

По встретившейся надобности — зважаючи на (таку) потребу; через те, що трапилась (виникла) потреба.
НАДПИСЬ — напис.
Поручительная надпись — доручний, доручальний напис.
Передаточная надпись — передатний, передавальний напис.
Доверительная надпись — вірчий напис.
Бланковая надпись — бланковий напис.
Путем надписи — см. **Путь**.
НАЗВАНИЕ — назва.
Носить название — зватися; мати назву.
По названию, под названием — під назвою.
НАЗНАЧАТЬ — призначати.
Назначать кем — призначати, настановляти на кого.
НАКАЗАНИЕ — кара.
Подлежит наказанию — підлягає карі.
Под страхом наказания — під загрозою карі.
Налагать наказание — накладати, наложити кару.
Нести наказание — відбувати кару.
Жестокое наказание — люта кара.
Высшая мера наказания — найвища кара.
В виде наказания — замість карі.
Подвергаться наказанию — підпасти, підпадати під кару.
Подвергнуть наказанию — накласти кару на кого; віддати на кару кого.
НАКОНЕЦ — нарешті; зрештою; (в конце) — наприкінці; (при перечислении) — кінець-кінцем.
НАЛИЧИЕ, НАЛИЧНОСТЬ (факт о в) — наявність; (людей) — присутність; (кассы) — готівка
В наличии, наличности — присутній.
Платить наличностью — см. **Платить**.
Ввиду наличия чего — зважаючи на те, що є що; зважаючи на присутність.
В случае наличия чего — в разі, коли є що.
Свободная наличность — гуляща готівка.

НАЛОГ — податок.
Облагать налогом — оподатковувати.
Обложение налогами — оподаткування.
Освободить от налогов кого — звільнити від податків кого; зняти податки з кого.
Налог прямой — податок простий.
Налог косвенный — податок посередній.
Налог поземельный — поземельне.
Налог уравнительный — податок вирівняльний.
Прогрессивно-подоходный налог — відприбутковий податок.
Облегчение налога — зменшення податку.
Налог квартирный — податок житловий.
Налог помольный — податок на меливо.
Распределять налоги — розкласти податки, виправи.
Налог подоходно-поимущественный — податок прибутково-майновий.
Внесение налога за что — оплата чого.
Обременительные налоги — тяжкі податки.
НАМЕК — натяк.
Делать намеки — натякати.
Намекать на что — натякати на що; гнути куди, на що; закидати на здогад.
НАМЕРЕНИЕ — намір; замір.
Иметь намерение — брати, взяти намір.
Тая намерение — ховаючи замір.
С намерением — навмисно; умисно.
НАПРАВЛЕНИЕ — напрямок; напрям.
По направлению к... — в напрямі до...
Противоположное направление — протилежний напрямок, напрям.
Идти по направлению к... — прямувати до...
Сохранять какое-либо направление — додержувати якого напрямку.
НАРУШЕНИЕ — порушення.

Нарушение обязательного постановления, закона — порушення обов'язкової постанови, закону; (о законе, кроме того) — переступство.
Нарушение договора — зламання договору, умови.
Нарушение владения — порушення володіння.
НАСЕЛЕНИЕ — людність.
Население города — міська людність.
Население государства — людність держави.
НАСЛЕДОВАТЬ КОМУ — брати спадок, спадщину по кому; (подражать) — наслідувати кого, що.
НАСЛЕДСТВО — спадщина, спадок.
Получать наследство — одбирати, діставати спадок, спадщину.
Доставшийся по наследству — спадковий; спалий; припалий на спадщину.
НАСТАВЛЕНИЕ — наука; направа; напучення.
По наставлению — з поради; з направи.
Давать наставления — давати поради, ради.
НАСТОЙЧИВО — дуже; уперто; настирливо.
Крайне настойчиво — невідступно.
Настойчиво просить — см. **Просить**.
НАСТОЯЩИЙ — справжній; (этот) — цей; (о драгоценных металлах) — щирий.
Настоящим удостоверяется, что... — цим свідчимо, що...
НАСТУПАТЬ — наступати; (о сроках, времени, днях, датах и т. п.) — наставати, надходити, заходити.
НАТЯЖКА — натяг; натягання.
С натяжкой (можно предположить) — через силу, від сили (можно припустить).
НАУЧАТЬ ЧЕМУ — навчати чого; на розум наводити.
НАУЩЕНИЕ — намова; направа.
По наущению — з намови; з направи.
НАХОДИТЬ — знаходити, надходити, здібувати що; натрапляти на що; вбачати що.
Находить случайно — надібувати.

Находит при чтении, в книге и т. п. (не ища специально) — здибувати, натрапляти, бачити, читаючи, в книзі тощо.

Находит хорошим, плохим — визнавати за добре, лихе.

Нахожу нужным, возможным — вважаю за потрібне, за можливе.

Находит поличное — витрусити крадене.

Я нахожу что... — я вважаю, що...

Нашел (в заключение чего) — прийшов до висновку.

Нашел его за работой и т. п. — застав його при роботі тощо.

Нашел кому поверить — було кому повірити.

НАХОДИТСЯ ГДЕ — бути де; перебувати де.

Находиться в (полной) зависимости от кого, чего — (цілком) залежати від кого, чого.

Находиться на военной службе — служити у війську.

Находиться в беспамятстве — непритомним бути.

Находясь — бувши.

НАЧАЛО — початок.

Сначала — спочатку.

С начала существования работы, учреждения и т. п. — відколи існує, працює установа і т. ін.

В начале (года, книги) — на початку (року, книги).

Начала (знания) — початки (знання).

На началах (хозрасчета) — на підставі (госпрозрахунку).

На паритетных началах — на паритетних підставах.

НАЧИНАТЬ — починати.

Начинать говорить — знімати, зняти голос.

Началось (лето, праздники, дожди и т. д.) — зайшло (літо, святки, дощі і т. ін.).

НЕБРЕЖНОСТЬ — недбальство; недбайливість.

По небрежности — через недбальство.

Явная небрежность — видиме недбальство.

Преступная небрежность — злочинне недбальство.

НЕВДОМЕК — невтямки.

НЕГОДНОСТЬ — непридатність.

За негодностью — через непридатність.

Приводит в негодность — зужити, зіпсувати.

НЕГОДНЫЙ — непридатний; негодящий.

Негодные средства — нікчемні засоби.

НЕГОДОВАНИЕ — обурення.

Возбуждать негодование в ком — обурювати кого.

НЕДЕЛЯ — тиждень.

На прошлой, на той неделе — минулого тижня.

Неделю назад — перед тижнем.

На следующей неделе — на тім тижні.

На ближайшей неделе — найближчого тижня.

Неделю тому назад — тиждень тому.

Через неделю — за тиждень.

Недельный — тижневий.

НЕДОВЕРИЕ — недовір'я; неймовірливість.

По недоверию к... — через недовір'я до кого...

Высказывать недоверие — висловлювати недовір'я.

Обнаруживать недоверие — викривати недовір'я.

НЕДОВЕС — неповна вага.

НЕДОРАЗУМЕНИЕ — непорозуміння.

По недоразумению — через непорозуміння.

Вышло, случилось недоразумение — сталося непорозуміння.

НЕДОСТАВАТЬ — бракувати.

Мне недостает — мені бракує.

НЕДОСТАТОК (порок, дефект) — хиба; вада; (отсутствие чего-либо) — брак; нестача

По недостатку чего (времени, средств) — через брак; бо бракувало (часу, коштів).

Недостаток в чем — брак чого, на що.

Скрывать недостатки — личкувати хиби.

Упрекать за недостатки — картати вади.

НЕДОСУГ — недозвілля; нікольність; гарячий час.

Мне недосуг — мені ніколи.

НЕДОЧЕТ — недолік.
Недочет в работе — хиба в роботі.
НЕИЗВЕСТНО — невідомо.
Неизвестно за что — не знати за що.
НЕКСТАТИ — не до ладу; не до речі.
Некстати прийти — невчасно прийти.
НЕЛЬЗЯ — не можна; не вільно.
Донельзя — до кінця; до краю; до останку; через край; занадто.
Нельзя ли — чи не можна (бува, часом).
НЕМНОГИЕ — мало хто; небагато.
Немноего — мало що; малість.
Для немногих — для, про небагатьох.
Немногим — мало кому; небагатьом.
За немногим остановка — дрібниці бракує.
НЕМНОГО — трохи; небагато; щось із.
Немного не — мало не.
Немного спустя — трохи згодом; незабаром після; невдовзі.
НЕНАВИСТЬ — ненависть.
По ненависти (ко мне) — з ненависті (до мене).
НЕОБХОДИМЫЙ — потрібний; неодмінний; неминучий.
Крайне необходимый — конче потрібний.
Необходимо — треба.
НЕОБХОДИМОСТЬ — потреба; неодмінність; неминучість.
Нет необходимости — не треба.
Крайняя необходимость — конечна потреба.
НЕОДНОКРАТНО — не раз; кількаразова.
Неоднократно замечено нами... — не раз помічали ми...
НЕСОСТОЯТЕЛЬНОСТЬ — неспроможність.
По несостоятельности — через неспроможність.
НЕПРИГОДНОСТЬ — непридатність.
По непригодности — через непридатність.
НЕПРИКОСНОВЕННОСТЬ — недоторканість.
Сохранять неприкосновенность — зберігати недоторканість.
В неприкосновенности — непорушно.

НЕПРИЯТНОСТЬ — неприємність; прикрість.
Доставить неприятности — завдати прикрости, жалю.
Сделать неприятность — справити неприємність.
Иметь неприятности — мати неприємності.
Без всяких неприятностей — без ніякої прикрости.
НЕРАДЕНИЕ — недбалість.
По нерадению — через недбалість.
НЕРЕШИТЕЛЬНОСТЬ — нерішучість.
Быть в нерешительности — вагатися.
НЕСКОЛЬКО — кілька; декілька.
Несколько отличаются и т. п. — трохи різнитися і т. ін.
НЕСМОТЯ НА ТО, ЧТО — хоч; дарма що; не вважаючи на те, що.
НЕСОГЛАСИЕ — незгода.
Произошло несогласие — незгода повстала.
Пошли несогласия — пішло на розлад.
По несогласию, вследствие несогласия — через незгоду.
НЕСТИ — нести; відбувати.
Нести высоко себя, нестись — пишатися; заноситися; високо літати; (ирон.) — кирпу гнути.
Он все свое несет — він своє провадить, товче, торочить.
НЕСЧАСТЬЕ — нещастя; лихо.
Внезапное несчастье — нагле лихо; лиха напасть.
Случилось несчастье с кем — лихо спіткало кого.
К несчастью — на жаль.
По несчастью — через нещастя.
НЕТ — ні; (не имеется) немає.
Да нет — та ні.
Так нет же — так же ні.
На нет сойти — звестися ні на що.
НЕУДАЧА — невдача.
Постигла неудача — невдача спіткала.
Потерпеть неудачу — зазнати невдачі.
НИКОГДА — ніколи.

Никогда еще этого не было — з роду, з віку цього не було.
НИЧЕГО — нічого; (восклицание) — дарма.
Ничего себе — нічогенький; незгірший.
Решительно ничего — нічогісінько.
НОВОСТЬ — новині.
Свежие новости — останні новини.
НОМЕР — число; номер.
За № таким-то (бумага) — число таке (листа); під таким числом (лист).
Один, два... номера (газеты) — один, два... примірники (газети).
НОСИТЬСЯ — носитися; (бегать)— метатися; метушитися; (парить) — шугати.
Носиться с кем, с чем — панькатися, цяцькатися з ким, з чим.
НОЧЬ — ніч.
Ночью — уночі.
Доброй ночи — добраніч; на добраніч.
Каждую ночь — щоночі; ніч у ніч.
По ночам — ночами.
В ту (темную, дождливую і т. п.) ночь — тієї (темної, дощової і т. ін.) ночі.
В ночь под (вторник) — вночі проти (вівторка).
Перед наступлением ночи — проти ночі.
Наступает ночь — надходить, заходить ніч.
Глухая, темная ночь — глуха ніч.
Глубокая ночь — глупа ніч.
В полночь — опівночі.
НУЖДА (необходимость в чем) — потреба чого, на що; (материальная) — нестатки; злидні.
Жить в нужде — бідувати; жити в злиднях.
Крайняя нужда — гостра потреба.
Кровная нужда — нагла потреба.
Нужды нет — байдуже; дарма; ні гадки, і гадки нема.
Но нужде — з потреби.
НУЖДАТЬСЯ В ЧЕМ — потребувати чого.

О

О (или **ОБ**) **ЧТО** — об що; (о ком, чем) — про, за кого, що.

Опереться о стол и т. п. — спертися на стіл і т. ін.

Дом о двух этажах — будинок на два поверхи.

ОБВИНЕНИЕ — обвинувачення.

Ложное обвинение — наклеп; обвинувачення облудне.

Возводит обвинение на кого — обвинувачувати кого; (перед судом) — оскаржувати.

Предъявлять обвинение кому в чем — обвинувачувати кого за що, в чому; привинювати, всуджувати кому що.

Судит по обвинению в.. — судити, обвинувачуючи за..

Дело по обвинению в... — справа про обвинувачення за..

Свидетели со стороны обвинения — свідки з поведової сторони.

Встречное обвинение — стрічне, зустрічне обвинувачення.

ОБВИНЯТЬ КОГО В ЧЕМ — винити, винуватити, обвинувачувати кого за що, в чому; привинювати кому що; (перед судом) — оскаржувати кого, за що; всуджувати кому що.

Обвинять во лжи кого — винуватити за брехню, наклеп; брехню завдавати кому.

Обвинять кого напрасно — наволікати пеню на кого.

ОБДЕЛЫВАТЬ — обробляти; (обмошенничать) — обшахрати; обмахлярувати; (обделявать чем) — опраляти.

Обделявать дело — см. Дело.

ОБЕДНЕТЬ — збідніти, збіднішати; збожіти; занепасти.

Совершенно обеднеть — звестися, перевестися нінащо; зійти на злидні, на пси.

Несколько обеднеть — прибідніти; підупасти.

ОБЕЗУМЕТЬ — збожеволіти; здуріти; одуріти.

Обезуметь от боли и т. п. — збожеволіти, одуріти з болю і т. ін.

ОБЕСПЕЧЕНИЕ — забезпечення.

Имущественное обеспечение — майнове забезпечення.

Для обеспечения — щоб забезпечити; на забезпечення.

ОБЕСПЕЧИТЬ КОГО ЧЕМ — забезпечити кого чим.

Обеспечить кого в чем — забезпечити кому що.

Обеспечить себя запасами — зафундуватися.

ОБЕССИЛИВАТЬ — знесилюватися; занепадати на силі.

Обессилить от работы — виробитися.

ОБЕЩАНИЕ — обіцянка; обіцання

Давать обещание кому — обіцяти кому.

Письменное обещание — писана обіцянка.

Исполнить обещание — справдити обіцянку; встояти на слові; додержати слова.

Не сдерживать обещания — схибити обіцянку; відскочити слова; не додержати слова.

По обещанию — як обіцяно.

ОБЖАЛОВАТЬ — оскаржити.

Обжаловать куда (в комиссию) — оскаржити де (в комісії).

ОБЗОР — огляд.

Беглый обзор — побіжний огляд.

ОБИДА — образа; кривда.

Кровная, жестокая обида — тяжка образа, кривда.

Наносить обиды — кривду чинити.

Выносить обиды — кривду терпіти.

В обиду не давать — не давати скривдити.

Не в обиду будь вам сказано — не ображаючи вас сказати.

ОБИНЯКИ — манівці; (в разговоре) — підступці.

Без обиняков — навпростець; без сорому казка.

Обиняками — навздогад; манівцями.

ОБИХОД — ужиток; потреба.

Для своего обихода — собі на вжиток; для власного вжитку.

Пустить в обиход — пустити до вжитку; запровадити в ужиток.

ОБЛЕГЧЕНИЕ — полегшення; полегкість; пільга.

Получить облегчение — діставати пільги, полегкості.

ОБМАН — ошуканство; ошук; облуда.

Без обмана — без ошуку.

Обман зрения — омана.

Обман чувств — мана.

Вводит в обман кого — дурити, обдурювати кого.

Впадать в обман — заходити в облуду, в ошук.
Явный обман — видима облуда, брехня.
ОБМАНЫВАТЬ,-СЯ — ошукувати,-ся; обманювати,-ся.
Обмануться в ком, чем — помилитися на кому, чому.
ОБМЕН — обмін; замін, заміна.
В обмен — на заміну; на обмін; міньма.
Торговый обмен — торговельний обмін; торговельна міньба.
Выданный в обмен — обмінений.
ОБНИМАТЬСЯ — обніматися; обійматися.
Обниматься огнем — братися вогнем.
ОБОРОТ — обіг; оборот; обертання; (обратная сторона) — зворот; (выражение) — зворот.
Пускать деньги в оборот — пускати гроші в обіг.
Смотри на обороте — дивись на звороті, на зворотному боці.
Дать делу другой оборот — повернути справу инакше.
Дело приняло хороший, дурной оборот — справа повернула на добре, на лихе.
Разговор принял такой оборот — розмова звернула на таке, в такий бік.
Денежные, кассовые, торговые обороты — грошові, касові, торгові (торговельні) обороти.
Оборот вокруг чего-либо — оберт.
ОБРАЗ — образ; (религ.) — ікона.
Образ жизни — спосіб життя.
Главным образом — найбільше; найголовніше; (преимущ.) — переважно.
Каким бы то ни было образом — будь-яким способом; за всяку ціну.
Образ мыслей — см. **Мысль**.
Надлежащим, достойным образом — як слід; як треба; належно; як належить.
Решительным образом — рішуче.
Тесным образом — щільно, тісно.
Каким образом — як; яким способом, чином, робом.

Никоим образом (нельзя) — аж ніяк (не можна).
Никаким образом — жадним способом.
Равным образом — а так само.
Внешним образом — на огляд на око; зокола; з погляду.
Таким образом (итак, следовательно) — отже; отож; виходить; (так) — так; таким способом; таким чином.
ОБРАЗЕЦ — зразок; взірець.
По (такому) образцу — на (такий) зразок; на (такий) взірець.
Брать за образец — брати на, за зразок, взірець.
По образцу выбирать — до зразку вибирати.
ОБРАЗОВАНИЕ (созидание) — утворювання; (просвещение) — освіта, наука.
Получать образование — освічуватися; здобувати, діставати освіту; доходити освіти, науки.
Образование начальное — освіта початкова.
Образование среднее — освіта середня.
Образование высшее — освіта вища.
Образование общее — освіта загальна.
ОБРАЗОВЫВАТЬ — утворювати; складати; становити.
Образует что — становить що; є що.
ОБРАЗОВЫВАТЬСЯ — утворюватися; (возникать) — повставати.
Образуется складка — набігає брижа.
ОБРАЩАТЬ (во что) — обертати, повертати на що.
Обратить в бегство — повернути навітки.
Обратить в ничто — повернути внівець.
ОБРАЩАТЬСЯ К КОМУ — звертатися, вдаватися до кого.
Обращаться с кем — поводитися з ким; ставитися до кого.
Обращаться за чем — звертатися по що.
Обращаться в бегство — кидатися тікати; пускатися навітки.
Обращаться вокруг — обертатися коло чого; колувати.
Обращаться во что — переходити в що; обертатися, повертатися на що; (во что-либо худшее) — сходити на кого, що; переводитися на що.

ОБРАЩЕНИЕ — обертання.
Денежное обращение — обіг грошей.
Обращение с кем — поводження.
Обращение к кому — звертання, вдавання.
Изъять из обращения — вилучити з обігу.
ОБСЛЕДОВАНИЕ — обслідування; досліджування.
Делать обследование — обслідувати; досліджувати.
ОБСТАНОВКА — обстановка; обставини.
Неблагоприятная обстановка — несприятливі умови, обставини.
При (такой) обстановке (работать и т. п.) — в (таких) умовах (працювати і т. ін.).
ОБСТОЯТЕЛЬСТВО — обставини.
При каких (теперешних, благоприятных, плохих и т. д.) обстоятельствах — за яких (цьогочасних, сприятливих, лихих і т. ін.) обставин.
При хороших обстоятельствах — в доброму разі.
Тяжелые обстоятельства — скрутні обставини; скрута.
Попасть в тяжелые обстоятельства — см. **Попадать**.
Выйти из тяжелых обстоятельств — піднятися з біди.
Сопровождающие обстоятельства — супровідні обставини.
Поправить обстоятельства — поліпшити справи, долю.
Поправить свои обстоятельства — підмогтися.
По личным, домашним, независящим и т. п. обстоятельствам — з особистих, хатніх, незалежних і т. ін. причин; через особисті, хатні, незалежні і т. ін. обставини.
Учесть, взвесить обстоятельства — зважити обставини; взяти на увагу обставини.
Обстоятельства, увеличивающие или уменьшающие вину — обставини, що збільшують чи зменшують вину.
Поступать сообразно обстоятельствам — чинити, зваживши обставини.
Сообразно обстоятельствам, смотря по обстоятельствам — як до обставин; зважаючи на обставини.
По непредвиденным обстоятельствам — з причин

непередбачених.
ОБСУЖДАТЬ — обмірковувати; розмірковувати; зважати; розважати що.
Обсуждать всесторонне — обмірковувати з усіх боків, усіма сторонами.
Обсуждать совместно — радитися про що; обговорювати що.
ОБУСЛОВЛИВАТЬ — зумовлювати.
Обусловливать собой что — спричинятися до чого.
Обусловленный — зумовлений; умовлений; (чем) — залежний від чого.
ОБУЧАТЬ ЧЕМУ — учити, навчати чого.
Обучать чтению, письму — навчати читати, писати.
Обученный чему — вивчений, навчений чого.
ОБХОДИТЬ — обходити.
Обходить кого чем-либо — минати, обминати кого чим.
Обойти молчанием — поминути мовчки.
Обойти (обмануть) — о(б)дурити.
Обойти кого лестью — злестити кого.
ОБХОДИТЬСЯ — обходитися; (обращаться) — поводитися.
Обошлось в (сто руб.) — стало за (сто крб.); коштувало (сто крб.).
ОБЩЕПРИНЯТЫЙ — загальноновживаний.
Общепринято — звичайно.
ОБЩЕСТВО — громада; громадянство; суспільність; суспільство.
Бывать в обществе — бувати на людях, у товаристві.
Общество потребителей — споживче товариство.
Страховое общество — страхове товариство.
Ученое общество — наукове товариство.
ОБЩИЙ — загальний; (совместный) — спільний.
В общем — загалом; у цілому.
ОБЪЕМ — обсяг, обшир; (матем.) — об'єм.
В полном объеме — в цілому обсягу.
ОБЪЯВЛЯТЬ — сповіщати; оголошувати; об'являти.
Объявить кому-либо свою волю, желание и т. п. — з'ясувати

кому свою волю і т. ін.

Объявлять чем (неприкосновенным) — оголошувати за що (за недоторкане).

Объявить себя кем — назватися ким.

ОБЪЯСНЯТЬ — з'ясовувати; пояснювати.

Нам надо объясниться — нам треба порозумітися.

ОБЫКНОВЕНИЕ — звичай; поведінка.

По обыкновению — (як) звичайно.

По своему обыкновению — своїм звичаєм.

Сверх обыкновения — над звичай.

Такое обыкновение — так ведеться; такий звичай.

Иметь обыкновение — брати звичку.

Войти в обыкновение — повестися.

Выйти из обыкновения — вивестися.

ОБЫКНОВЕННЫЙ — звичайний; звичний.

Самый обыкновенный — звичайнісінький.

Обыкновенным образом — звичайно.

Обыкновенно — звичайно.

ОБЫСК — обшукування; трус.

Найти при обыске — витрусити.

Домашний обыск — трус у господі.

Производящий обыск — трусій.

ОБЫЧАЙ — звичай.

Быть в обычае — вестися.

Войти в обычай — повестися.

Для обычая — для звичаю; для годиться.

По обычаю — по звичаю.

ОБЯЗАН КТО — повинен, мусить хто.

Обязан кому, чему — зобов'язаний перед ким; має дякувати кому, чому; сталося кому через що.

Своим упадком учреждение обязано бесхозяйственности — установа занепала через негосподарність; до занепаду установи спричинилась негосподарність.

ОБЯЗАННОСТЬ — обов'язок; повинність.

Считать, полагать своею обязанностью — мати, вважати за свій обов'язок; мати собі за обов'язок.

Слагать обязанности — скидати обов'язки.

Исполняющий обязанности — заступник в обов'язках.

Исполнять, нести обязанности — виконувати обов'язки.

Отправлять обязанности — відбувати обов'язки.

Возлагать обязанность — накладати обов'язок.

Обязанности по службе — службові обов'язки.

Вменять, ставить в обязанность — зобов'язувати кого; ставити за обов'язок кому.

Ставить себе в обязанность — брати собі за повинність.

Вмененный в обязанность — поставлений за обов'язок.

Вменено (ему) в обязанность — на (нього) покладено обов'язок, повинність.

По обязанности — з повинности; з обов'язку.

ОБЯЗАТЕЛЬСТВО — зобов'язання.

Обязательство письменное — зобов'язання на письмі (писане); умова на письмі; присяжний лист.

Обязательство долговое, денежное — зобов'язання боргове, грошове.

Обязательства взаимные — зобов'язання обопільні.

Принимать на себя обязательства по отношению к кому — брати на себе зобов'язання проти кого.

Обязывать подпиской кого — зобов'язуватися.

По обязательству уплатить — сплатити зобов'язання.

ОБЯЗЫВАТЬ — зобов'язувати.

Обязать подпиской кого — зобов'язувати кого на письмі.

Обязывать себя словом — в'язатися словом.

ОВЛАДЕВАТЬ КЕМ, ЧЕМ — опановувати кого, що.

Овладеть производством, вниманием и т. п. — опанувати виробництво, увагу і т. ін.

Овладеть собою — опанувати себе; запанувати над собою.

Нами овладело отчаяние — нас огорнув розпач.

ОГЛАСКА — розголошення; опублікування; розголос.

Давать огласку, придавать огласке — розголошувати; давати розголос.
Получить огласку — набути розголосу.
Для избежания огласки — щоб не було розголосу; щоб уникнути розголосу.
ОГЛЯДКА — огляд.
С оглядкой (осторожно) — обережно.
Без оглядки — безоглядно; не оглядаючись.
Бежать без оглядки — тікати неоглядки, без очей, не озираючись.
ОГОВАРИВАТЬ (делать оговорку) — застерігати; зазначати; (оклеветать) — обмовляти; ославляти; обгуджувати.
ОГРАНИЧИВАТЬСЯ — бути обмеженим чим; обмежуватися чим, на чому.
Этим дело и ограничилось — на цьому все й стало, скінчилося.
Я ограничиваюсь (этою суммою) — я обмежуюсь на (цій сумі); задовольняюсь (цією сумою).
ОДЕРЖИВАТЬ ВЕРХ НАД КЕМ — брати гору над ким.
ОДИН, ОДНА, ОДНО — один, одна, одне; сам, самий, сама, саме.
Одно из двух — одно з двох.
Один-единственный — одним-однісінький.
Все до одного — всі до одного; геть усі.
Ни один — жаден; жадний.
Один только (о людях) — сам за себе.
То одно, то другое — то те, то те.
Совершенно один — сам-один, сам-самісінький.
Один на один — сам на сам; віч-на-віч.
Один в один — голова в голову.
Один за другим — один по одному.
Один и тот же — той самий.
Один другому (за другим, к другому и т. п.) — один одному (за одним, до одного й т. ін.).
В один присест — одним нападком.
Одним-один раз — раз-разом.

ОДИНАКОВО — однаково; нарівно.
Совершенно одинаково — однаковісінько.
ОДИНОЧЕСТВО — самота; самотина; самотність.
В одиночестве — на самоті; самотою; в самотині.
ОДНАЖДЫ — раз; одного разу; одного дня; якось.
Однажды утром, вечером, в воскресенье и т. п. — одного ранку, вечора, однієї неділі і т. ін.
ОДНОВРЕМЕННЫЙ — одночасний; рівночасний.
Одновременно — одночасно; одночасово; рівночасово; разом.
Одновременно с этим (пересылаем) — разом із цим (пересилаємо).
ОДНООБРАЗНЫЙ — одноманітний.
Сделать однообразным — зодноманітнити.
ОДОБРЕНИЕ — хвала; похвала; (решение) — ухвала.
Заслужить одобрение — заробити хвали, похвали.
Он пользуется одобрением — його хвалять.
С общего одобрения (сделать) — за спільною ухвалою (зробити).
С одобрения кого — ухвалив хто; за ухвалою кого, чиєю.
ОДОЛЖЕНИЕ — ласка, послуга.
Сделайте одолжение — зробіть ласку; будьте ласкаві; будь ласка.
Просить об одолжении — просити послуги.
Сделай одолжение, скажи — скажи на милість.
ОЖИДАНИЕ — чекання; дождання; очікування; (с оттенком надежды) — сподівання.
После (долгого) ожидания — по (довгій) чеканні.
Обмануть ожидания — не справдити сподіванки.
В ожидании вашего распоряжения — чекаючи вашого розпорядження.
В ожидании (в надежде) — сподіваючись.
Сверх (всякого) ожидания — над (усяке) сподівання; негадане; (цілком) несподівано.
ОЖИДАТЬ — чекати; ждати; очікувати; (надеяться) — сподіватися.
Ожидать очереди — см. **Очередь**.

Ожидать удобного времени — ждати (доброї) нагоди; часу виглядати.

Ожидать беды — начуватися біди.

Нет основания ожидать (надеяться) — шкода сподіватися.

ОЗЛОБИТЬСЯ ПРОТИВ КОГО — узяти злобу на кого.

ОКАЗЫВАЕТСЯ — виходить.

Оказывается, что... — виявляється, що...

Он оказался (годным) — виявилося, що він придатний.

ОКАНЧИВАТЬСЯ — кінчатися; докінчуватися; (истекать) — виходити.

Оканчиваться благополучно, неблагоприятно — виходити на добре (на добро), на зле (на лихо).

Этим оканчивается (книга) — на цьому й кінець (книзі).

ОКЛАД — утримання; положена платня; (о сборах) — оклад.

ОКОЛЕСИЦУ НЕСТИ — теревені правити; кулі лити.

ОКОЛО (вокруг) — коло; навколо; довкола; округ; навкруги; (возле, подле) — коло; біля; край; побіч; обік кого, чого; (приблизительно) — трохи не; мало не; під що; близько чого; з що.

Около двух часов (сейчас) — близько другої години (зараз).

ОКОНЧАНИЕ — скінчення; закінчення; (конец) — кінець.

Перед окончанием чего — наприкінці чого.

Окончание следует — кінець буде.

По окончании года, срока — по закінченні року, терміну; як рік, термін вийде; (по окончании чего-либо) — по чому.

ОКОНЧАТЕЛЬНО — остаточно; доконечно; (совсем) — цілком; цілковито; до послідку; до решти; до краю; вкрай.

Окончательно отказываюсь — рішуче відмовляюсь.

Окончательно разориться — вкрай зруйнуватися.

ОПАЗДЫВАТЬ — спізнюватися; спізнятися; запізнюватися; припізнятися.

Опаздывать к началу чего — спізнюватися на початок (чого).

ОПАСЕНИЕ — опаска; побоювання; страх; пострах.

Без опасений — безпечно.

Возникает опасение — заходить непевність.

Под опасением — під страхом; під опаскою; під загрозою.

ОПАСНОСТЬ — небезпека.

Находиться в опасности — бути, перебувати в небезпеці.

Предупреждать, предвелять об опасности — перестерігати кого.

Подвергать опасности — наражати на небезпеку.

Подвергаться опасности — наражатися на небезпеку, підпадати під небезпеку.

Возникает опасность — заходить небезпека.

Вне опасности — поза небезпекою.

Оставляют в опасности — лишати в небезпеці.

ОПИСЬ — опис.

Инвентарная опись — інвентарний опис.

ОПИСЫВАТЬ — списувати що; описувати що; (юрид.) — цінувати; описувати; переписувати.

ОПОМНИТЬСЯ — стямитися; (образумиться) — схаменутися.

Не успеть опомниться как — не зчутися, не стямитися, не зоглядітися як.

ОПРАВДАНИЕ — виправдання.

В оправдание кого — щоб виправдати кого.

В свое оправдание — щоб виправдатись.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ — визначення; (судебное) — вирок; ухвала; (на должность) — настановлення, призначення (на посаду).

Определение действия — означення дії, чину.

ОПРЕДЕЛЕННО — визначено; напевно.

Определенно выраженный — виразний.

ОПЫТ — проба; спроба; досвід; дослід.

В виде опыта — як спроба; на спробу.

Узнать по опыту — досвідчитися; перевіритися.

Умудренный опытом — добре досвідчений.

Приобретать опыт — набувати досвіду.

По (своему, личному) опыту, на опыте — з (свого, особистого, власного) досвіду: на собі; по собі.

Сделать опыт — спробувати.

Производит опыт — знімати спробу; робити досвід, дослід.
ОПЫТНОСТЬ — досвідченість; вправність.
Сколько ни велика его опытность — хоч який він досвідчений.
ОРИГИНАЛ — оригінал; первопис; (о человеке) — дивак.
Верно с оригиналом — згідно з оригіналом, з первописом.
ОРДЕР — ордер.
По ордеру (получать) — на ордер (одержувати).
ОРУЖИЕ — зброя.
Братся за оружие — братися, ставати до зброї.
Поднять оружие — взятися до зброї.
С оружием в руках — збройно.
Во всеоружии (знания) — (добре) узброєний (знанням).
ОСВЕЩЕНИЕ (действие) — освітлювання; (свет) — освітлення; світло.
Искусственное освещение — штучне освітлення, світло.
Газовое, керосиновое, электрическое освещение — газове, гасове, електричне освітлення.
Достаточное освещение — досить світла.
Освещение вопроса — висвітлення питання.
ОСВОБОЖДАТЬ,-СЯ — визволяти,-ся; звільняти,-ся.
Освобождаются от рабства — скидати ярмо; визволятися з неволі, з-під кормиги.
ОСВОБОЖДЕНИЕ — звільнення; визволення.
Для освобождения — щоб звільнити, визволити; на звільнення.
По освобождении — звільнивши; визволивши; коли звільнено, визволено.
ОСЕНЬ — осінь.
Осенью — восени; по осені.
ОСКОРБЛЕНИЕ — образа; наруга; зневага.
Оскорбление чести — образа для чести.
Наносит оскорбление — ображати.
Подвергнуться оскорблению — зазнати образи; упасти в образу.
Подвергнуть оскорблению — образити.
Оскорбление словом, действием — образа, зневага словом,

чином.

Оскорбление при исполнении служебных обязанностей — образа під час виконання службових обов'язків.
Публичное оскорбление — прилюдна образа.
Личное оскорбление — особиста образа.
ОСЛАБЕВАТЬ — слабнути; слабшати; (физически) — знесилюватися; виснажуватися.
Дисциплина ослабевает — дисципліна слабшає.
ОСМЕЯНИЕ — осміяння; посміх; глум.
Подвергать осмеянию — виставляти на посміх.
Подвергаться осмеянию — на посміх здаватися.
ОСМАТРИВАТЬ — оглядати; озирати; обдивлятися.
Осматривать с ног до головы — оглядати від голови до п'ят.
Осматривать со всех сторон — оглядати на всі боки.
ОСМОТР — огляд розгляд оглядання; розглядини.
Производит осмотр — оглядати; обдивлятися.
Осмотр на местах — огляд на місці.
Беглый осмотр — побіжний огляд, розгляд.
ОСМОТРИТЕЛЬНЫЙ — обачний; обачливий; обережний.
Быть осмотрительным — матися на бачності; ходити сторожко коло чого.
ОСНОВАНИЕ — заснування; (закладка здания) — закладини; (основа) — основа; підвалина; (причина) — підстава; рація; (почва) — ґрунт; (повод) — привід; (науч.) — засада.
Основание для предположения — підстава гадати.
Иметь основание — мати ґрунт, підстави; (быть правым) — мати рацію.
Брать за основание — засновувати на чому.
До основания — до краю; дощенту.
Первое (главное) основание — первopідстава.
Нет основания — немає підстави.
Есть основание (думать) — є підстави (гадати).
Без основания — безпідставно.
Без всяких оснований — без жадних підстав.

На каком основании — з якої рації; з якої причини.
Послужить основанием — стати за підставу до чого.
На (этом) основании — на (цій) підставі.
Признать основание за кем — визнати рацію кому.
Достаточное основание — достатня причина.
ОСНОВЫВАТЬСЯ — засновуватися; закладатися; (основываться на чем) — засновуватися чим, на чому; спиратися на що, на чому; виходити з чого.
Основываться на фактах — спиратися на фактах, на факти.
ОСОБА — особа.
Важная особа — важна, велика, значна особа.
ОСОБЕННО — особливо; зокрема; (в особенности) — особливо; найбільше; надто; доконче.
Не особенно — не надто; мало що.
Не особенно хороший (умный и т. п.) — не який добрий (розумний і т. ін.).
Не особенно давно — нещодавно.
Не особенно долго — нещодовго.
Эти факты, особенно первый... — ці факти, зокрема (найбільше) перший..
Из всех дел это особенно запутанное — з усіх справ це найзаплутаніша.
ОСОБЕННОСТЬ — особливість; (отличит. свойство) — відмінність.
В особенности — особливо; зокрема; найбільше.
ОСТАВАТЬСЯ — зоставатися; лишатися; залишатися.
Оставаются вакантным — пуляти; вакувати.
Оставаются должным — завинити кому; заборгувати кому.
Оставаются в накладе — утратити.
Оставаются непричастным — зоставатися у боці, збоку; виметним бути.
Продолжать оставаться — надалі лишатися.
Счастливы оставаться — зоставайтеся, будьте здорові, щасливі.
ОСТАВЛЕНИЕ — залишення.

Оставление дела — облишення справи.
С оставлением в должности — залишаючи на посаді.
С оставлением должности — уступивши з посади.
По оставлении чего — залишивши що.
ОСТАВЛЯТЬ — заставляти; лишати; залишати; полишати; кидати.
Оставляют кого в покое — давати спокій кому.
Не оставьте (меня) без уведомления (ответа) — не відмовтеся (мене) повідомити (мені відповіді).
Оставьте без последствий — залишити без наслідків.
Оставь, оставьте — облиш, облиште.
Оставим это — облишмо це; облишмо про це.
Оставляют свое намерение — покинути свій намір.
Оставляют без рассмотрения — залишати без розгляду, не розглянувши.
Оставьте это — не руште цього.
ОСТАЛЬНОЕ — решта.
В остальном — в іншому.
Из остальных (присутствующих) — з решти (присутніх).
ОСТАНОВКА — зупинка; припинка; припин.
Небольшая остановка — коротка зупинка.
Без остановки ехать, идти и т. п. — їхати, іти без упину, спину, прилину.
Остановка в выдаче жалованья — затайка в виплаті платні.
Остановка (только) за кем — за ким (тільки) і (діло) стало.
ОСТАТОК — остача; останок; решта; залишок.
Остаток жизни — решта життя.
Остаток старины — забуток старовини.
Остаток материи — обрізок; окравка.
Остаток еды — недоїдки.
Остаток питья — недопитки.
В виде остатка (сумм) — як решта (сум).
Без остатка — все цілком.
До остатка — до останку; до решти.

ОСТРАСТКА — пострах.

Для **острастки** — на пострах.

ОСУЖДЕНИЕ — засудження; засуд; осуд.

Условное осуждение — умовний засуд.

Достойный осуждения (порицання) — вартий догани.

ОСУЩЕСТВИМЫЙ — здійснений.

Это вполне осуществимо — це річ цілком здійсненна.

Осуществимо ли это — чи здійсненна це річ.

ОСУЩЕСТВЛЕНИЕ — здійснення.

Получать реальное осуществление — справді здійснитися.

ОТ — від; з чого.

От радости, счастья, боли и т. п. — з радости (радощів), з щастя, з болю й т. ін.

ОТВЕТ — відповідь.

Удовлетворительный ответ — достатня відповідь.

Дельный ответ — доладна відповідь.

Утвердительный ответ — згідна відповідь.

Отрицательный ответ — негативна, заперечна відповідь.

В ответ на... — відповідаючи на..

Уклончивый ответ — ухильна відповідь.

ОТВЕТСТВЕННОСТЬ — відповідальність.

Брать на себя ответственность — брати на себе відповідальність.

Нести ответственность — відповідати за що.

Слагать ответственность — скидати з себе відповідальність.

Привлекать кого к судебной ответственности — позивати до суду (в суд) кого; подавати до суду на кого.

Ограниченная ответственность — обмежена відповідальність.

На (полной) ответственности — під (цілковитою) відповідальністю.

Имущественная ответственность — майнова відповідальність.

Взаимная ответственность — кругова відповідальність.

Ответственность личная — особиста відповідальність.

ОТВЕЧАТЬ — відповідати; відказувати.

Отвечать письменно — відписувати; на письмі відповідати.

ОТВОД — одвід.

Заявлять отвод кому — одводити кого.

ОТВРАЩЕНИЕ — огида.

Возбуждать отвращение — викликати огиду.

ОТГОВОРКА — відмовка; (увертка) — викрутка.

Без отговорок — безсуперечно; не сперечаючись.

ОТДАВАТЬ — віддавати.

Отдавать назад — повертати.

Отдавать на посмеяние — на глум віддавати.

Отдавать внаймы — наймати.

ОТДАВАТЬСЯ — віддаватися; (о звуке) — лунати; бити(ся)

луною; (предаваться чему) — вдаватися в що. **Отдаваться на суд, волю, милость и т. п.** — здаватися на суд волю, ласку (чию) тощо.

Отдается внаем — наймається.

ОТДЕЛЕНИЕ — відділення; відокремлення; (учреждения) — філія; (отдел) — відділ, виділ.

Отделение счетное — відділ рахунковий.

Отделение для курящих, некурящих — переділ для (про) курців (куріїв); для (про) некуріїв.

ОТДЕЛЫВАТЬСЯ ОТ ЧЕГО — викручуватися; відкараскуватися.

Счастливо отделаться — дешево відбутися.

ОТДЕЛЬНОСТЬ — окремість; окремішність.

В отдельности — зокрема.

ОТДЕЛЬНЫЙ — окремий; (взятый порознь, в одиночку) — поодинокий.

Отдельные факты, явления, люди и т. п. — поодинокі факти, явища, люди тощо.

ОТДЫХ — відпочинок; спочин(ок).

Без отдыха — не спочиваючи; без спочинку.

Во время отдыха — спочиваючи; під час спочинку.

ОТЗЫВ — (кого откуда) — відкликання, відклик; (мнение о ком, чем) — думка про кого, що; (заключение о чем, ком) — здання; висновок; (ответ) — відповідь; відпис; (юрид.) — відзов.

Дать отзыв о ком, чем — сказати (подати) свою думку про кого, що.

ОТКАЗ (кому в чем) — відмова; відмовлення кому чого; (чей от чего) — відмовлення від чого; зречення чого. **Отказ (в своей просьбе) получить** — відмову (на своє прохання) одержати, дістати.

Отказ от места кому — відмова посади кому; звільнення з посади кого.

ОТКАЗЫВАТЬ (кому в чем) — відмовляти кому, чого, в чому; (завещать) — відписувати.

Отказывать кому (отрешать от должности) — звільняти (з посади).

Наотрез отказать — цілком відмовити.

ОТКАЗЫВАТЬСЯ ОТ ЧЕГО — відмовлятися від чого; (отречься) — зрікатися чого, кого.

Отказываться от своих слов, мнений и т. п. — зрікатися, зректися своїх слів, думок тощо; відмовлятися, відмовитися від своїх слів, думок.

ОТКЛАДЫВАТЬ — відкладувати.

Откладывать рассмотрение дела — см. **Рассмотрение**.

Откладывать в долгий ящик — відсувати на безрік.

ОТКРЫВАТЬ — відкривати; (что-либо затворенное) — відчиняти; (немного) — відхиляти; (изобретать) — винаходити.

Открывать тайну — виявляти таємницю.

Открывать деятельность — розпочинати діяльність.

Открывать лавку — закладати крамницю.

Открывать сообщника — виказувати спільника.

Открывать кампанию — розпочинати кампанію.

ОТКРЫТЫЙ — відкритий; розчинений; відхилений; (книга) — розгорнута; (изобретенный) — винайдений; (откровенный) — щирий.

Банк (магазин) открыт от, до — банк відчинений (крамниця відчинена); банк (крамницю) відчинено від, до.

ОТКУДА — звідки; відкіля.

Откуда-то — звідкільсь; звідкись.

Откуда бы ни было — хоч би звідки; хоч відкіля було, буде.

Откуда ни возьмись — де не взявсь.

ОТЛАГАТЕЛЬСТВО — зволікання; відволока; відклад.

Дело не терпящее отлагательства — пильна, негайна, нагальна справа.

Без малейшего отлагательства — ніяк не відкладаючи; негайно.

ОТМЕНА — скасування; знесення.

В отмену (приказа) — замість (наказу); касуючи (наказ).

ОТМЕЧАТЬ — значити; відзначувати.

Как (нами) уже отмечалось — як (ми) вже зазначали.

ОТНОСИТЕЛЬНО (этого) — щодо (цього).

Относительно новый, крепкий и т. п. — порівнюючи новий, міцний.

Относительно этого дела обратитесь к... — в цій справі зверніться до...

ОТНОСИТЬСЯ — відноситися; (относиться куда, к чему) — стосуватися; (к кому) — ставитися до кого.

Относящийся к чему — належний до чого; що стосується до чого.

Относящийся к делу — належний до справи.

Не относящийся к делу — сторонній.

Это (ко мне) не относится — це (до мене) не стосується.

Относится хорошо — ставитись добре.

Относится к кому, к чему с уважением — шанувати кого, що; ставитися з пошаною (повагою) до кого.

Относится пренебрежительно — нехтувати кого, що.

Относится легкомысленно — легковажити що.

Относится хладнокровно — ставитися спокійно до чого; холодним оком дивитися на що.

Относится несправедливо к кому — кривдити кого.

Относится враждебно к кому — ворогувати на кого, проти кого; вороже ставитися до кого.

Враждебно относящийся к кому — ворожий до кого.

К вам относятся как к людям — вас за людей мають.

Это к вам не относится — це до вас не стосується.

ОТНОШЕНИЕ (к кому, чему) — відносини; стосунки; ставлення до кого, чого; (матем.) — відношення; (канцелярское) — завідомлення; лист.

Благожелательное отношение к кому — ласка, прихильність до кого.

При хорошем отношении — за добрих відносин; гарно ставлячись; коли гаразд ставитися.

Почтительное отношение — шаноба до кого.

Непочтительное отношение — неповага до кого; непошана.

Несправедливое отношение — кривда кому.

Взаимные отношения — взаємні відносини; стосунки; взаємини.

Враждебные отношения — ворожнеча.

Быть в хороших отношениях — в доброті жити з ким.

Иметь к чему отношение — стосуватися до чого.

Отношения между событиями, явлениями и т. п. — залежність.

Высказывать свое отношение к чему-либо — висловлювати свій погляд на що.

В отношении кого, чего — щодо кого, щодо чого; (в сравнении с кем, чем) — проти кого, чого.

В этом отношении — з цього погляду; цією стороною.

Во всех отношениях — з кожного погляду; всіма сторонами.

Процентное отношение — відсоткове відношення.

В процентном отношении — відсоткове.

В отношении количественном, качественном — з боку кількісного, якісного.

Ответное отношение — відпис.

На ваше отношение имею честь уведомить — на вашого листа маю за честь повідомити.

ОТНЮДЬ НЕ — жадним способом; жадною мірою.

ОТПРАВЛЯТЬ (кого куда) — виряджати; (почтой, жел. дор.) — пересилати; (обязанности и т. п.) — відбувати, виконувати (ирон. о ком) — спроваджувати.

ОТРАСЛЬ — парость; галузь; ділянка.

Во всех отраслях знания, промышленности и т. п. — в усіх галузях (на всіх ділянках) знання, промисловости й т. ин.

Книги по всем отраслям — книжки з усіх галузей.

ОТСТАВКА — відставка.

Выходит в отставку — виходити на відставку.

Давать отставку кому — відстановляти кого (від посади).

ОТСТАВЛЯТЬ — відставляти; (от должности) — відстановляти.

ОТСТУПАТЬ — відступати.

Отступать от истины — ухилятися від правди.

ОТСУТСТВИЕ — відсутність; (недостача чего) — брак, нестача.

В (моем, твоём и т. п.) отсутствии — за відсутности (моєї, твоєї і т. ин.); не при мені й т. ин.

На время отсутствия кого, чего — поки не буде кого, чого.

Ввиду отсутствия — через відсутність (кого); через брак (чого); (в конце фразы) — бо (чого) немає.

Благодаря отсутствию (о вещах) — через брак; (о людях) — через відсутність.

Отсутствие денег — безгріштя.

Находиться в отсутствии — не бути (тут).

За отсутствием (доказательств) — через брак, відсутність (доказів).

В случае отсутствия — якщо немає; якщо не буде.

Отсутствующий безвестно — безвісний.

ОТСЮДА — звідси, звідсіль; звідсіля.

Вон отсюда — геть звідси.

Отсюда следует, что... — з цього виходить, випливає, що...

ОТТОГО — того; тому; тим; через те.

Оттого-то — тим-то.

Оттого что — того (тому, тим, через те), що.

ОТЧАЯНИЕ — розпач; розпука; відчай.

Приходит в отчаяние — впадати в розпач.

Приводит в отчаяние — доводити (призводити) до розпачу кого.

Я в отчаянии, что не могу — мене аж розпач бере, що не можу.

Полный отчаяния — розпачливий.

Под влиянием отчаяния — з розпачу.

С отчаянием — розпачливо.

ОТЧЕТ — звіт, звідомлення про (за) що; справоздання про що (з чого).

Годичный отчет — звіт, звідомлення за рік; річний звіт.

Денежный отчет — звідомлення, справоздання грошове.

Давать, сдавать отчет кому, перед кем — давати, складати звіт, звідомлення кому, перед ким.

Давать себе (полный) отчет о чем, в чем — здавати собі (цілком) справу з чого, про що; (цілком) усвідомлювати собі що.

Представлять (немедленно) отчет — подавати (негайно) звіт, звідомлення, справоздання.

Поступать, не давая себе отчета — чинити несвідомо.

Давать, брать под отчет — давати, брати на звіт.

ОТЧЕТЛИВОСТЬ — виразність; чіткість.

Отчетность мысли — ясність думки.

ОТЧЕТНОСТЬ — звітність.

Отчетность денежная — звітність грошова.

ОТЧИСЛЯТЬ (в чью пользу) — відраховувати (на кого, на чию користь); (удерживать) — вивертати; (кого, куда) — переводити, відряджати кого, куди, від чого.

ОТЪЕЗД — від'їзд.

Быть готовым к отъезду — бути на від'їзді.

За отъездом, по случаю отъезда — з причини від'їзду, виїзду.

Накануне отъезда — напередодні від'їзду.

ОТЫСКИВАТЬ — відшукувати.

Отыскивать путем расспросов — напитувати кого, що.

Отыскивать один другого — зшукуватись.

Отысканный — відшуканий; знайдений; (судом) — випозиваний, виправлений судом.

ОХВАТЫВАТЬ — охоплювати; обіймати; (о чувствах) — понімати; обгортати.

Период (этот) охватывает — доба (ця) обіймає.

Мыслью охватывать (постичь) — збагнути, засягти що.

ОХОТА (желание) — охота; бажання.

По (своей) охоте — з (своєї) волі, охоти.

С охотой — залюбки; охоче.

С большой охотой — з дорогою душею.

Нет охоты — неохота.

Если есть охота — як охота.

Пришла охота — спала охота кому.

Почувствовать охоту — заохотитися до чого.

Выражать охоту — охотитися; заохотитися.

Возбуждать охоту в ком — розохочувати кого.

Потерять охоту к чему — знеохотитися до чого.

Охота пуще неволи — охота гірша від неволі.

ОХОТНО — залюбки; радо; охоче.

Охотнее — радніше; радше.

Охотнее всего — найрадніше; найрадше.

Очень охотно — від щирого серця; з дорогою душею; залюбки.

ОЦЕНКА (действие) — оцінювання; цінування; (результат) — оцінка.

Согласно с оценкой — відповідно до оцінки.

ОЧЕВИДНО — очевидно; видимо.

Совершенно очевидно — видима річ.

ОЧЕРЕДЬ — черга; черед; ряд.

На очереди — на черзі.

По очереди — чергою; по черзі; по черешно.

Вне очереди, не в очередь — без черги; безчерешно; поза чергою.

В порядке очереди — за рядом; по ряду черги.

Очередь за кем — черга кому.

Соблюдать очередь — пильнувати, додержувати черги; тримати чергу.

В первую очередь — у першу чергу; передусім; насамперед.

В свою очередь — і собі; своєю чергою.

Очередь наступила — прийшла черга.

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

- Попасть в очередь** — під чергу прийтися; в ряд прийтися,
Быть на очереди (о делах, вопросах) — бути, стояти на деннім порядку, на черзі дня.
Ставить вопрос на очередь — ставити справу на порядок денний.
Пришла очередь за тем, чем — прийшла черга на кого, що, кому, чому.
Придет очередь — дійдеться ряд.
Ожидать очереди — застоювати (засиджувати) чергу.
И твоя придет (наступит) очередь — і до тебе ряд дійде.
ОЧУТИТЬСЯ — потрапити; опинитися.
Очутиться в (другом месте) — потрапити до (іншого місця).
ОШИБАТЬСЯ — помилятися.
Если не ошибаюсь — коли не помиляюсь.
ОШИБКА — помилка; похибка.
По ошибке — помилково.
Вкралась ошибка — трапилася помилка.
Исправлять ошибку — виправляти помилку.
Впадать в ошибку — допускатися помилки.
Вводит в ошибку — призводити кого до помилки.

П

ПАЛЕЦ — палець; (конец пальца) — пучка.
Большой палец — великий палець.
Указательный палец — вказівний палець; вказівець.
Средний палец — середній палець.
Безымянный палец — підмизинний палець.
Мизинец — мизинок.
Считать по пальцам — лічити на пальцях.
Смотреть сквозь пальцы — дивитись на що крізь пучки, пальці.
Пальцем не пошевелит — і пальцем не кивне; і за холодну воду не візьметься.
ПАЛКА — ціпок; палиця.
Из-под палки — з примусу.
ПАМЯТЬ — пам'ять; (воспоминание) — пам'ять; пам'ятка; згадка; спомин.
Память к чему — пам'ять на що, до чого.
Память притупилась — пам'ять притерлася.
Твердая память — добра пам'ять.
Память ослабевает — пам'ять слабне.
В здоровом уме и твердой памяти — в добрій пам'яті і при розумі.
Врезаться в память — втямки вбитися; в тямку вдатися.
Оставаться, запечатлеться в памяти — в пам'ять упасти кому.
Держать в памяти — мати на пам'яті, в тямці; держати в голові.
Лишиться памяти — втратити пам'ять.
Удержать в памяти — запам'ятати.
Удерживаться в памяти — держатися голови.
Изглаживаться, выпадать из памяти — виходити, випадати, зникати з пам'яті.
Приходит в память, в себя — до пам'яті приходити.
Без памяти — не пам'ятаючи; не тямлячи; (сознания) — непритомно.
Плохая, короткая память — ледача пам'ять.
По памяти (говорить) — по пам'яті; з голови.
Для памяти — на пам'ятку.

По старой памяти — за давньою звичкою.
Приводит что на память кому — нагадувати, пригадувати кому що.
Памятный — пам'ятний, пам'ятковий.
Приходит на память — навертатися на думку; спадати на думку; на пам'ять приходити.
ПАРА — пара; двоє; (супружеская) — подружжя.
По парам — парами; по парі.
Пара слов — кілька слів; дві слові.
Разрозняют пару — розпаровувати що.
Один из пары — допарок.
К паре — до пари.
Подбирать пару — добирати до пари.
ПАРАЛЛЕЛЬНЫЙ — паралельний; рівнобіжний.
Параллельно с чем — паралельно, рівнобіжно чому, до чого.
ПАРНЫЙ (составляющий пару) — паристий; парний; до пари.
Непарный — непаристий; не пара; не до пари.
Непарные предметы — розпари; розпарки.
ПАСТЬ — упасти; полягти.
Пасть на кого (отразиться на ком) — позначитися, окошитися на кому; скластися на кому.
ПЕНЯТЬ НА КОГО — нарікати; ремствувати на кого.
ПЕРВЫЙ — перший.
Первое основание — первооснова.
ПЕРЕВОД (на другой язык) — переклад; (действие) — перекладання.
Перевод по службе — переміщення.
Перевод по почте, телеграфу — переказ поштовий, телеграфний.
Перевод банковый, почтовый — переказ банківський, поштовий.
Перевод стрелки — пересув стрілки.
По переводу — переказом.
Перевод на (украинский язык) — переклад українською мовою, на українську мову.
Не поддается переводу — не надається до перекладу.

ПЕРЕВОДИТЬ (по почте, телеграфу) — переказувати, пересилати (поштою, телеграфом); (книги) — перекладати.
Переводить на (український мову) — перекладати українською мовою, на українську мову.
ПЕРЕВОДНОЙ (вексель, білет) — переказовий (вексель, білет); (о книгах) — перекладний; (о бумаге) — копіювальний.
ПЕРЕГОВОРЫ — перемовини.
Вступить в переговоры — розпочати перемовини; стати до перемовин.
Вести переговоры с кем — провадити перемовини з ким; трактувати з ким.
Сорвать переговоры — зірвати перемовини.
ПЕРЕД — перед.
Перед наступлением вечера — на підвечір; надвечір.
Перед сумерками — присмерком.
Перед рассветом — удосвіта.
ПЕРЕДАВАТЬ ЧЕРЕЗ КОГО — передавати ким.
Передавать на словах — переказувати.
ПЕРЕНОС — перенесення.
К переносу (40 рублей) — до перенесення (40 карб.).
ПЕРЕПИСКА ЧЕГО — переписування; (с кем) — листування.
Излишняя переписка — зайве листування.
Вести переписку с кем — листуватися з ким.
Переписка продолжается — листування триває.
ПЕРЕПИСЫВАТЬ — переписувати; копіювати.
Переписываться — листуватися.
ПЕРЕРЕЗЫВАТЬ — перерізувати; перетинати.
Перерезать пополам — перекраяти; переполовинити.
ПЕРЕРЫВ — перерва.
Обеденный перерыв — перерва на обід,
ПЕРЕСТАВАТЬ — переставати; вгавати; покидати; (о ветре, шуме, дожде и т. д.)... — ущухати.
Перестать болеть, сердиться и т. п. — переболіти, пересердитись і т. ін.

Не переставая — не перестаючи; не вгавючи; безперестанно; без перестанку; одно в одно.
Перестань, перестаньте — годі тобі, вам.
ПЕРЕЧЕНЬ, ПЕРЕЧЕТ — перелік.
Наперечет — наперелік.
Ограничительный перечень — обмежний перелік.
Исчерпывающий перечень — повний перелік.
Примерный перечень — зразковий перелік.
ПЕРИОД — період; доба.
Предыдущий период — попередня доба.
ПЕЧАТЬ — печать; печатка; (пресса) — друк; преса; (клеймо) — тавро.
Наложить печать — наложити, накласти печатку.
С приложением печати — з притисненням (з відтиском) печатки.
Приложить печать к чему — притиснути печатку до чого; відтиснути на чому.
Подписью и приложением печати свидетельствую — підписом і відтиском печатки свідчу.
Взлом печатей — порушення, зірвання печатей.
Отдавать (книги) в печать — віддавати, здавати (книги) до друку.
Одобрить к печати — ухвалити до друку.
Появиться в печати — з'явитися друком.
Выходит из печати — виходити друком.
Мелкая печать (шрифт) — дрібний друк.
Убористая печать — тісний (густий) друк.
Крупная печать — буйний друк.
ПИЛИТЬ КОГО (иносказ.) — голову кому їсти, жувати.
ПИСАТЬ — писати.
Писать на (украинском языке) — писати (українською мовою).
Писать под диктовку — писати з голосу.
Писать до востребования — писати до запитання.
ПИСЬМО — лист.
Ответное письмо — відпис.

Поздравительное письмо — привітальний лист.
Просительное письмо — прохальний лист.
Письмо до востребования — лист до запитання.
Заказное письмо — рекомендований лист.
Рекомендательное письмо — рекомендаційний лист.
Сноситься письмами — листуватися.
Денежное письмо — грошовий лист.
Письмо со вложением (100) руб. — грошовий лист на (100) карб.
Доверенное письмо — вірчий лист.
Очень нужное письмо — пильний лист.
Открытое письмо — одвертий лист; (почт.) — листівка, листовна картка.
В ответ на ваше письмо — відповідаючи (відписуючи) на вашого листа.
Получать письма — відбирати листи.
Вскрыть, распечатать письмо — розліпити листа.
По (при) получении (этого) письма — одержавши (діставши, одібравши) цього листа.
ПЛАН — план.
Составить план — скласти план.
Начертить, наметить план — накреслити, назначити план.
Строить планы — планувати; укладати плани; снувати в голові.
Снимать план — спланувати.
Ввести, поставить в план — запланувати.
Отойти на второй план — поступитися назад лишитися на (у) боці.
По плану — за планом; з плану.
ПЛАТА — плата; платня.
Заработная плата — заробітня платня, плата.
Плата вперед — плата згори.
Наемная плата — наймове.
Арендная плата — оренда; чинш; рата.
Поденная, помесячная плата — поденне, місячне.
Годовая плата — роківщина.

Плата с персоны — плата від особи.
Пословная плата — відслівне.
Повременная плата — часове.
Поштучная плата — відштучне.
Сдельная плата — відрядна плата; відрядне; заробне.
Плата за квартиру — плата за помешкання; комірне.
ПЛАТЕЖ — платіж; виплата.
Платеж в рассрочку — виплат.
Платеж по (векселю, счету) — оплата (векселя, рахунка).
Срок платежа — платіжний термін, речінець.
Наложный платеж — післяплата.
Суммы наложных платежей — см. **Сумма**.
Просроченный платеж — за давнена виплата.
Выкупной платеж — викупне.
Рассрочить платеж — розкласти виплату.
Просрочить платеж — за давнити виплату.
Отсрочить платеж — відкласти виплату.
Платежеспособный — платіжеспроможний.
ПЛАТИТЬ — платити; виплачувати.
Платить наличными — платити готівкою.
Платить по частям — виплачувати частинами.
Платить в рассрочку — платити в розкладку.
Платить вперед — платити вперед; згори платити.
ПЛЕЧО — плече; рамено.
Плечо с плечом — опліч; попліч; плече в плече; пліч-о-пліч.
По плечу (по силам) — під силу; до сили; до снаги.
Пожимать плечами — низати, знизувати плечима.
ПЛОЩАДЬ — площа; майдан.
Площадь Городская — майдан Міський.
Жилая площадь — житлова площа.
ПО — по; на; з; за; через; для.
По (где?) учреждениям, городам и т. п. — по установах, містах і т. ін.
По мнению, убеждению и т. п. — на думку (погляд), на

переконання і т. ін.

По распоряжению, приказу и т. п. — з розпорядження, з наказу і т. ін.

По исчислениям, предположениям и т. п. — за обрахунком, припущенням і т. ін.

По недоразумению, по болезни и т. п. (по причине) — через непорозуміння, через недугу і т. ін.

Учебник по счетоводству, по торговому праву и т. п. — підручник рахівництва, торгового (торговельного) права і т. ін.

По своей величине, по своей силе и т. п. — своїм розміром, своєю силою і т. ін.

По Канту, по Гегелю и т. п. — за Кантом, за Гегелем і т. ін.

Агент по получению, комиссия по составлению и т. п. — агент для одержання, комісія для складання і т. ін.

По закону, по праву — по закону, по праву.

По мне, по тебе и т. п. — по мені, по тобі і т. ін.

ПОБУЖДЕНИЕ — спонука; спонукання; заохота.

По собственному побуждению — з власної волі.

Из корыстных побуждений — з корисливого наміру.

ПОВЕДЕНИЕ — поведінка; поводження.

По поведению — поведінкою; поводженням.

Плохое поведение — недобра, лиха поведінка.

ПОВЕРЕННЫЙ — повірений.

Поверенный по делам — повірений у справах.

ПОВЕСТКА — повістка; оповістка.

Повестка дня — порядок денний.

ПОВИННОСТЬ — повинність.

Повинность воинская — військова повинність.

Повинность натуральная — натуральна повинність; відбуток.

Повинность общественная — громадська повинність, обов'язок.

Денежные повинности — оплатки.

ПОВИНОВЕНИЕ — послух; слухнянство: покора.

Быть в повиновении — підлягати кому.

ПОВОД — привід; причина; зачіпка.

По (этому) поводу — з (цього) приводу.

Без всякого повода — без ніякої причини.

Послужить поводом — спричинитися.

Кассационные поводы — причини до касації.

ПОВРЕЖДЕНИЕ — пошкодження; ушкодження.

Сильное повреждение — велике пошкодження.

Причинять повреждение — шкодити; ушкоджувати.

ПОГАШАТЬ — сплачувати; виплачувати.

Погасить гербовые марки — перекреслити, пошкодити гербові мірки.

ПОДАРОК — подарунок; дарунок.

В подарок — на дарунок.

ПОДВЕРГАТЬ ЧЕМУ — наражати на що; віддавати на що.

ПОДДАБРИВАТЬСЯ К КОМУ — упадати коло кого; підлабузнюватись до кого.

ПОДДАВАТЬСЯ — піддаватися.

Не поддается переводу, исчислению и т. п. — не надається до перекладу, обрахунку тощо.

ПОДДЕРЖКА — підтримка; (помощь) — підмога; допомога.

Оказывать (всемерную) поддержку кому — (всебічно) допомагати кому; підтримувати кого.

При (его) поддержке — за (його) допомогою.

ПОДКАПЫВАТЬСЯ — підкопуватися.

Подкапываются под кого — копати яму кому, під ким.

ПОДЛИННЫЙ — справжній; правдивий.

С подлинным верно — з оригіналом згідно.

ПОДНИМАТЬ — підіймати; (руку, ногу, глаза) — підводити; (тяжесть) — підважувати.

Мы (этого дела) не поднимем — нам (ця справа) не по силі.

ПОДНИМАТЬСЯ — підводиться; (о буре, ветре) — схоплюватися, зніматися.

Подниматься на ноги — зніматися на ноги.

Подниматься в чьих глазах — підноситись у чийх очах.

Подниматься против кого — повставати на кого.

ПОДОБАЕТ — годиться; слід: личить.
Не подобает — не подоба; не личить.
ПОДОБИЕ — подоба; подібність.
Наподобие — на взір.
ПОДОБНЫЙ — подібний.
И тому подобное — тощо.
Подобные явления наблюдаются — такі явища трапляються.
ПОДОЗРЕВАТЬ КОГО — думати на кого; підозру, мати на кого.
ПОДОЗРЕНИЕ — підозра; непевність.
Возбуждать подозрение — викликати підозру.
По подозрению — з підозри.
ПОДПИСКА — підписка.
Подписка на (газеты, журналы) — передплата на (газети, журнали).
По подписке — з передплати; передплатне.
Подписка принимается — передплату приймають, приймається.
По подписке собирать средства — підпискою збирати кошти.
ПОДПИСЬ — підпис.
За подписью кого — за підписом чийм.
За надлежащей подписью — за належним підписом.
Скрепить подпись — ствердити підпис.
Засвидетельствовать подпись — посвідчити підпис, руку.
ПОДПИСАНИЕ — підписування.
При подписании условия — підписуючи умову.
По подписании сделки — підписавши угоду.
ПОДРАЖАТЬ КОМУ, ЧЕМУ — наслідувати кого, що.
ПОДРОБНОСТЬ — подробиця.
До малейшей подробности — до цяти.
Входит в подробности — розбиратися в дрібницях; вдаватися в дрібниці.
ПОДТВЕРЖДЕНИЕ — потвердження; ствердження.
В подтверждение чего — стверджуючи що.
В подтверждение этого — на доказ цього.
Являются, быть подтверждением чего — стверджувати,

доводити що.
ПОДХОДИТЬ — підходити; (приближаться) — наближатися; (о времени) — надходити.
Подходит хитро к кому — підвертатися до кого.
Подходит ближе к делу — братися ближче до справи.
Подходит обиняком — кружляти.
Подходит вплотную к чему — тісно підходити до чого.
Это нам не подходит — це нам не годиться.
ПОДЧАС — інколи; часом.
ПОДЧИНЯТЬ (покорять) — скоряти.
Подчинять кому-либо (по службе) — підпорядковувати кому.
ПОЕЗД — потяг, поїзд.
Товарный поезд — вантажний потяг, поїзд.
ПОЖАЛУЙ — відай; чого доброго; нехай так.
По мне пожалуйста — про мене.
ПОЗВОЛЕНИЕ — дозвіл.
Спрашивать позволения чьего — дозволятися в кого.
По позволению — за дозволом.
ПОИСКИ — шукання; шуканина.
В поисках чего — шукаючи чого.
Безрезультатные поиски — шукання без наслідків; даремна шуканина.
ПОЙТИ — піти; сходити.
Пойти в учреждение, банк — піти до установи, до банку.
Пойти за ведомостями — піти по відомості.
Пойти впрок — у руку піти.
Пойти за течением чего — віддатися на волю чому.
Пошли несогласия — пішло в нелад у розлад.
Пошло на несчастье — в лихо пішло.
Пошло наоборот — пішло навпаки; пішло на переверт.
Пошло по-прежнему — повелось по-старому.
Пошло прахом — пішло внівець; пішло за вітром.
Пойти, куда глаза глядят — світ за очі піти.
ПОКА — поки; доки.

Пока светло — завидна.
Пока везет — поки щастить.
ПОКАЗАНИЕ — свідчення; свідкування; (термометра, счетчика) — показ.
Показания на суде — свідчення; зізнання.
По показаниям очевидцев — із свідчень самовидців; як самовидці свідчать.
Давать (ложные) показания — (киво) свідчити на кого.
Ложные показания — кривосвідчення.
Отбирать свидетельские показания — вислухувати свідків.
ПОКОЙНЫЙ — спокійний.
Покойный характер — лагідна вдача.
Покойный экипаж — вигідний екіпаж.
Покойное течение дел — спокійний перебіг, розвиток справ.
Покойный (умерший) — небіжчик.
ПОКОРНЫЙ — покірний; слухняний.
Покорно благодарю — щиро дякую.
Ваш покорный слуга — відданий вам.
Покорнейше прошу — прошу дуже.
ПОКОРЯТЬ — скоряти; підбивати; підгортати.
Покорить своему влиянию — підбити під свою руку.
ПОКРЫВАТЬ,-СЯ — покривати,-ся; застеляти,-ся; (долг) — сплачувати.
Покрываются пылью и т. п. — припадати порохом.
Покрывают себя славой — заживати собі слави.
Покрываются плесенью и т. п. — братися цвіллю.
ПОКУШЕНИЕ — замах.
Покушение с негодными средствами — замах із нікчемними засобами.
ПОЛ — стаття.
Обоего пола — однієї і другої статі.
ПОЛАГАТЬ (предполагать) — гадати; припускати; (считать) — вважати.
Полагаться на кого — покладатися, здаватися на кого.

Полагать надо, что... — мабуть, що; треба гадати, що...
Положим что... — припустімо, що..; (будем считать) — вважатимемо що; вважаймо що.
Полагаю выехать сегодня — гадаю виїхати сьогодні.
Полагаю его за хорошего работника — маю його за гарного робітника.
Полагаю своей обязанностью — вважаю за свій обов'язок.
Полагаются кому (о деньгах) — належати кому.
Полагаются на кого — звірятися; упевнитися на кого.
Так полагается — так треба; (так принято) — так годиться.
Как вы полагаете — яка ваша думка; як ви гадаєте; як вам здається; як на вашу думку.
ПОЛЕЗНЫЙ — корисний.
Полезным быть кому — в пригоді стати кому.
ПОЛИЧНОЕ — довідне.
Поймать с поличным — зловити на гарячому вчинку.
ПОЛНЫЙ — повний; цілковитий; цілий.
Полная (ответственность, неосведомленность...) — цілковита (відповідальність, необізнаність...).
Полный (рабочий день..), полная (сумма...) — цілий (робітний день), ціла (сума...).
ПОЛОЖЕНИЕ — становище; (состояние) — стан; (положение доклада и т. п. — утверждение) — твердження; (устав) — статут; (о законе) — положення.
Основные положения — засади.
Оставаться в одном положении — пробувати в тому самому стані.
Положение изменилось к лучшему, худшему — становище повернулось на краще, гірше.
Бедственное положение — бідування; злидні; лиха година.
Быть в бедственном положении — бідувати.
Безвыходное положение — безпорадне становище.
Критическое, затруднительное положение — скрута; скрутне становище.

Выходит из затруднительного положения — вирятуватися із скрути.

Твердое положение — певне, міцне становище.

Положение о налогах — положення про податки.

Имущественное положение — майнове становище; достаток.

По положению (своему) — із (свого) становища; через становище (своє).

Высокое положение (в обществе, по службе) — значне становище.

Выжидательное положение — становище вичікування.

Входит в чье положение — ставати на чие місце.

По положению (согласно закона) — згідно з положенням, статутом, законом.

Очутиться в безвыходном положении — опинитися в безпорадному стані.

Находиться в странном положении — перебувати в чудному стані.

Попасть в неловкое положение — см. **Попадать**.

Поставить в глупое положение кого — завдати дурня кому.

Поставить в затруднительное положение кого — завдати скрути, клопоту кому.

Человек с положением — см. **Человек**.

Спаси положение — врятувати становище.

ПОЛОЖИТЕЛЬНО (утвердительно) — позитивно; (решительно) — рішуче.

Положительно все — геть усі, все.

Положительно никого, ничего — нікогісінько, нічогісінько.

ПОЛОЖИТЬ — покласти; скласти.

Положить оружие — скласти зброю.

ПОЛУЧАТЬ — одержувати; діставати; відбирати; отримувати.

Получаемый — одержуваний.

Получить перевес — гору взяти.

ПОЛУЧЕНИЕ — одержання; одержування.

С получением, по получении (сего) — одержавши, відібравши

(це).

ПОЛЬЗА — користь; (бариш) — зиск.

В пользу кого, чего — на користь кому, чому.

Располагать в свою пользу — привертати до себе.

Высказываться в чью пользу — см. **Высказываться**.

В свою пользу — собі на користь.

Извлекать пользу — використовувати що; мати користь із чого.

Приносить пользу — давати користь, пожиток.

Послужить в пользу, на пользу — піти на користь.

Обратить в (свою) пользу — на пожиток, на користь (собі) повернути.

Иметь пользу — мати зиск.

С пользой употреблять — вживати на добре.

ПОЛЬЗОВАНИЕ — користування.

Находиться в пользовании — бути на користуванні.

ПОЛЬЗОВАТЬСЯ ЧЕМ — користуватися з чого, чим; тішитися з чого.

Пользоваться плохой репутацией — бути в неславі.

Пользоваться (расположением, любовью) — тішитися з (прихильності, любові).

ПОМЕХА — перешкода.

Служить помехой — стояти на перешкоді, на заваді.

ПОМИНАЙ КАК ЗВАЛИ — шукай вітра в полі.

ПОМНИТЬ — пам'ятати; запам'ятовувати, тямити; зятямлювати.

Будет он это помнить — далось це йому взнаки.

Мне что-то не помнится — мені щось невтямки.

ПОМОЩЬ — допомога; поміч.

При помощи — за допомогою; за поміччю.

Вид помощи — форма допомоги.

Оказывать, подавать помощь — допомагати; давати допомогу.

Прийти на помощь — стати на допомогу, у поміч.

Умоляют о помощи — благати на допомогу.

Скорая помощь — швидка допомога.

Единовременная помощь — одноразова допомога.

Прибегать к помощи кого, чего — брати на допомогу кого, що.
ПОМЫКАТЬ КЕМ — коверзувати з кого.
ПОНИМАНИЕ — розуміння.
Взаимное понимание — порозуміння.
ПОНИМАТЬ — розуміти що; (знать толк в чем) — розумітися, знатися на чому, (взаимно) — порозумітися.
Я немного в этом понимаю — я дещо на цьому знаюся.
ПООЩРЕНИЕ — заохочення; заохота.
Для поощрения — на заохоту.
ПОПАДАТЬ — влучати; потрапляти.
Попасть в тон — узяти в лад.
Попасть впросак — у дурні пошитися, вклепатися.
Попасть в неловкое положение — не знати на яку ступити; опинитися на льоду.
Попасть в тяжелые обстоятельства — потрапити в тяжке становище.
ПОПАДАТЬСЯ — попадатися; подибуватися; (случаться) — траплятися.
Попадаться в лапы — пійматися в лабети.
ПОРА — час; пора.
На первых порах — попервах.
С тех пор, как — відтоді, як; з того часу, як.
С тех пор — з того часу.
С которых, каких пор — з якого часу; відколи.
Об эту пору — під цю пору; на цей час.
До сих пор — досі.
Теперь настоящая пора — тепер саме час.
Пора домой — час додому.
До тех пор, пока — доти, поки; аж доти, поки.
Порой — часом.
До поры, до времени — до якогось часу; тим часом; поки що.
ПОРАБОТАТЬ НАД ЧЕМ — рук докласти до чого; попрацювати коло чого, над чим.
ПОРИЦАНИЕ — догана.

Достойный, заслуживающий порицания — вартий догани.
Заслужить порицание — заслужити на догану.
ПОРУЧАТЬ, -СЯ — доручати; припоручати; ручитися; поручитися.
ПОРУЧЕНИЕ — доручення.
Возлагать поручение на кого — припоручати кому що.
По поручению — з доручення.
ПОРУЧИТЕЛЬСТВО — порука.
Поручительство по (векселю) — порука на (векселі).
Имущественное поручительство — майнова порука.
ПОРЯДОК — порядок; (строй) — лад (очередь) — черга.
По порядку — по черзі; по ряду; (№ по порядку) — чергове число.
Порядок дня — порядок денний.
В обычном порядке — звичайним порядком.
Учреждать порядок — запроваджувати лад.
В порядке (назначения, нагрузки...) — як призначення, як навантаження.
Приводить в порядок, наводит порядок — впорядковувати; лад давати, робити.
Изменить порядок — повернути лад.
Смотреть за порядком — вести порядок; доглядати ладу.
Вводит порядок — заводити, запроваджувати лад.
Соблюдать порядок — додержувати порядку.
Установленный, существующий порядок — заведений лад.
Все в порядке — все гаразд.
В порядке очереди — см. **Очередь**.
В спешном порядке — негайно; спішно.
В бесспорном порядке — безсуперечно.
В административном порядке — адміністративно; адміністративним порядком.
Судебным порядком — судовно.
Число по порядку — порядкове число.
Считать по порядку — лічити з ряду, від ряду.

В надлежащем порядке (держать) — як слід, як годиться, як треба, як належить (тримати).
В надлежащем порядке (проводить) — (переводити) установленим порядком.
ПОСВЯЩАТЬ КОГО ВО ЧТО — присвячувати кого до чого.
Посвятить в подробности дела — докладно з'ясувати справу.
ПОСЛЕДНИЙ — останній; (окончательный) — остаточний.
Последнее обстоятельство, факт, явление и т. п. — ця обставина, цей факт, це явище тощо.
Срок последнего платежа — термін остаточної виплати.
ПОСЛЕДСТВИЕ — наслідок.
Вести за собой последствия — тягти за собою що; спричинятися до чого.
По (своим) последствиям — (своїми) наслідками.
ПОСЛУЖИТЬ — послужити.
Послужить причиной — спричинитися до чого.
ПОСОБИЕ — допомога; (учебник) — підручник.
Денежное пособие — підсобні гроші; грошова допомога.
Единовременное пособие — одноразова допомога.
ПОСТАВИТЬ — поставити.
Поставить на своем — довести (до) свого.
Поставить вертикально — вертикально, прямцем поставити.
Поставить ребром — поставити руба.
Поставить на ноги — довести до розуму, до пуття; зняти на ноги.
ПОСТАНОВЛЕНИЕ — постанова.
Обязательное постановление — обов'язкова постанова.
Делать постановление — постановляти, ухвалювати.
Принять постановление — ухвалити постанову.
ПОСТОРОННИЙ — сторонній.
Посторонние заработки, доходы — сторонні заробітки, прибутки.
Посторонним лицам вход воспрещается — стороннім (особам) входить заборонено.
ПОСТУПАТЬ — чинити; діяти; (вести себя) — поводитися;

(куда) — вступати; (о деньгах) — надходити.
Поступать (плохо) — робити, чинити (зле).
Поступать наперекор — на пеню кому робити.
Поступать по правде — ходити по правді.
Поступать на должность — см. **Должность**.
Поступать по-своему, по-иному — ходити своїм робом, іншим робом.
Поступать справедливо (дурно) — ходити правим (лихим) робом.
Как бы ты поступил — як би ти повівся, як би ти зробив.
ПОСТУПЛЕНИЕ КУДА — вступ до чого; (о деньгах) — надходження.
Прочие поступления — інші внески.
ПОСТУПОК — вчинок; дія.
Бессмысленный поступок — безглуздий учинок.
Подлый поступок — ганебний учинок.
ПОСЫЛКА (действие) — посилення; (вещь) — пакунок.
Посылка без цены — пакунок простий.
Посылка ценная — пакунок коштовний.
ПОТЕРПЕТЬ — потерпіти.
Потерпевший — скривджений.
ПОТЕРЯ — втрата.
Нести потери — втрачати що; мати втрати.
Довести до потери — довести до втрати.
Сожалеть о потере кого, чего — жалкувати за ким, чим.
ПОТЕРЯТЬ — загубити; (иметь убытки) втратити; (время) — змарнувати; загаяти.
ПОТРЕБЛЕНИЕ — споживання.
Предметы широкого потребления — речі загального споживання.
ПОТРЕБНОСТЬ — потреба.
Жгучая потребность — нагальна потреба.
ПОУЧАТЬ (вообще) — навчати розуму; на добрий розум навчати.
Поучать чему — навчати чого.

ПОЧЕМ — що за його; почім.
ПОЧИНКА — лагодження; поправа; (одежды) — латання.
Взять, дать в починку — взяти, дати до направи.
ПОЧТА — пошта.
Отправляют по почте — пересилати поштою.
Спешная почта — швидка пошта.
По почте — поштою.
Воздушная почта — повітряна пошта.
Возратная почта — поворотна, зворотна пошта.
ПОЧТЕНИЕ — шана; повага; пошана.
С почтением — з пошаною; з повагою.
Внушать почтение — імпонувати кому.
Мое почтение — моє шанування.
Глубочайшее почтение — найвища пошана.
ПОЧТИ — майже; мало не; трохи не.
Почти нигде — мало де.
Почти что — мало що; мало не.
Почти даром — мало не дурно.
ПОШЛИНА — мито.
Ввозная пошлина — довозове; привозове; мито за привіз.
Судебная пошлина — судове; судове мито; оплата судова.
Гербовая пошлина — гербове; гербове мито.
Облагать пошлиною — накладати мито на що; обмитити що.
ПОЯСНЕНИЕ — пояснення.
Исчерпывающее пояснение — повне пояснення.
Для пояснения — щоб з'ясувати.
ПРАВИЛА — правило; припис.
Соблюдать правила — додержувати правил.
По всем правилам — додержавши всіх правил; (шутл.) — на всіх підставах.
По правилу — за правилом.
ПРАВО — право; (авторское) — авторське п.; (вещное) — речове п.; (государственное) — державне п.; (застройки) — п. забудування; (международное) — міжнародне п.;

(наследственное) — спадкове п.; (обязательственное) — п. зобов'язання; (процессуальное) — процесуальне п.; (публичное) — публічне п.; (семейное) — родинне п., (собственности) — право власності; (торговое) — торговельне п.; (уголовное) — карне п.; (частное) — приватне право.
Терять, утратить право — відпадати права.
Приобретать право — здобувати право.
Преимущественное право — переважне право.
Восстанавливать в правах кого — повертати, відновлювати права кому.
Лишение прав — позбавлення прав.
По праву давности — см. **Давность**.
Защищать свое право — достоювати права.
Лишить прав — позбавити прав кого; (судом) — від права відсутити.
Предоставляют, присваивать право кому — надавати, давати право кому.
Быть вправе — мати право; (основание) — мати рацію.
По праву — по праву.
Пользоваться правом — мати право; користуватися з права.
Право голоса, слова — право на голос, на слово.
Уступить кому право — поступитися кому правом; відступити право кому.
Предоставляется вам право — ви маєте право; вільно вам.
Располагают своими правами — користуватися з своїх прав.
Лишатся прав — позбутися прав.
Лишить права слова — відібрати слово в кого; позбавити слова кого.
Обладать всеми правами — мати всі права.
Оговаривать себе права, оставлять за собой право — застерігати собі право.
Ограничивать в правах — обмежувати в правах.
ПРАВЛЕНИЕ (действие) — керування; урядування; (орган) — управа; правління.

Бразды правления — стерно влади.
ПРЕБЫВАТЬ — лишатися; жити; мешкати.
Пребываю к вам благосклонный — лишаюсь до вас прихильний.
ПРЕВОСХОДСТВО — перевага.
Добиваться превосходства над кем — допевнятися переваги над ким.
ПРЕВРАЩАТЬСЯ — перетворювати,-ся на що; обертатися на що; повертатися на що.
Превращать в ничто — переводити, повертати нанівець.
Товар при перевозке превратился в щепки — товар під час перевозу потрошився.
ПРЕДЕЛ — межа; грань.
В пределах — в межах.
Вне пределов — поза межами.
Выйти из пределов — перебрати міри; перейти за межі; зайти за край; перейти через край.
Положить предел — межі покласти; край покласти; берега дати.
ПРЕДЛАГАТЬ — пропонувати.
Предлагаю приступить к исполнению обязанностей — пропоную взятися до виконання обов'язків. **ПРЕДЛОГ** — привід.
Искать предлога — шукати приводу, зачіпки.
Под предлогом — начебто на що.
ПРЕДЛОЖЕНИЕ — пропозиція; (товара) — постачання.
По (моему) предложению — на (мою) пропозицію; з (моєї) пропозиції.
Входит с предложением — запропоновувати; робити, ставити пропозицію.
Предложение падает — постачання спадає, меншає.
Предложение превышает спрос — постачання перевищує попит.
Вводное предложение, слово — вставне речення, слово.
Внести предложение — подати пропозицію.
ПРЕДМЕТ — річ; (учебный) — дисципліна.
На предмет (получения) — щоб (одержати).

Предметом договора является... — умова складається (умову складено) про...
ПРЕДОСТАВЛЯТЬ КОМУ ЧТО — давати; (разрешать) — дозволяти.
ПРЕДОСТЕРЕЖЕНИЕ — пересторога; застереження.
Для предостережения — в пересторогу; щоб застерегти проти чого; щоб запобігти чому.
ПРЕДПОЛАГАТЬ — припускати; гадати.
Предположим, что — припустімо, що; даймо на те, що.
Предполагать что-нибудь делать — мати на думці що робити.
Основательно предполагать — слушно гадати.
Предполагается что-нибудь сделать — є думка що зробити.
ПРЕДПОЛОЖЕНИЕ — гадка; припущення.
По предположению — з припущення.
Сметное предположение — кошторисне припущення.
ПРЕДПОЧИТАТЬ ЧТО (чому) — давати перевагу чому (перед чим); вважати за краще що.
Предпочитаю не вмешиваться — маю за краще не втручатися.
ПРЕДПОЧТЕНИЕ — перевага.
Оказывать (отдавать) предпочтение — віддавати перевагу.
ПРЕДПРИИМЧИВОСТЬ — підприємливість; західливість; заміристість.
Предприимчивый — підприємливий; західливий; заміристий.
ПРЕДПРИЯТИЕ — підприємство.
Промышленное, торговое предприятие — промислове, торговельне підприємство.
Рискованное предприятие — непевна справа; непевний намір.
Коммунальные предприятия — комунальні підприємства.
Мелкое предприятие — дрібне підприємство.
ПРЕДСЕДАТЕЛЬ, (-НИЦА) — голова.
Быть председателем — головувати; за голову бути.
Председателем избрать — на голову обрати.
ПРЕДСЕДАТЕЛЬСТВО — головування.
Под председательством — за головуванням.

ПРЕДСТАВЛЕНИЕ — подання; (воображение) — уявлення; уява; (театральное) — вистава.
По представлению — на подання; (согласно с представлением) — за поданням; після подання.
По представлению кого — з чийого подання; з подання кого.
Входит с представлением — звертатися з поданням.
Неправильное представление (о деле) — хибне уявлення (про справу).
Отчетливое представление — ясне уявлення.
Составить себе (отчетливое) представление о чем — (ясно) здати собі справу з чого, про що.
ПРЕДСТАВЛЯТЬ (заявление и т. п.) — подавати; (в мыслях) — уявляти; (представительствовать) — репрезентувати; (составлять что) — становити.
Представляя при сем — надсилаючи, подаючи при цьому.
Живо представлять — виразно, ясно уявляти.
Представлять собою, из себя — являти, становити собою; бути.
Представьте себе — уявіть собі.
Что он собой представляет — що воно за людина.
ПРЕДСТОЯТЬ — стояти перед ким; бути на меті; мати; мусити; наставати.
Мне предстоит поездка — я маю їхати.
Предстоит (большой труд) — буде (багато роботи).
Предстоящий — наступний; черговий.
ПРЕДУПРЕЖДАТЬ КОГО — попереджати, перестерігати кого.
Предупреждать что (несчастье) — запобігати чому (лихові).
Предупредить заблаговременно — заздалегоду, загодя повідомити.
ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ КОГО — попередження кого.
Предупреждение чего — запобігання чому.
Делать предупреждение — попереджувати.
ПРЕДУСМАТРИВАТЬ — передбачати.
Предусмотренный — передбачений.
Предусмотренный законом — передбачений у законі.

ПРЕДУСМОТРИТЕЛЬНОСТЬ — обачність.
Предусмотрительный — обачний.
ПРЕДШЕСТВЕННИК — попередник.
Предшественник по должности — попередник на посаді.
ПРЕДЫДУЩИЙ — попередній.
На предыдущей (неделе) — того (тижня).
ПРЕДЪЯВЛЕНИЕ — подання; подавання; показування.
По предъявлении — після подання; на подання; подавши; показавши.
ПРЕЖДЕ — перш; раніше.
Прежде чем — перш ніж.
Прежде всего — насамперед; передусім, поперед усього.
Преждевременно — завчасно.
ПРЕИМУЩЕСТВО — перевага.
Иметь преимущество — переважати.
ПРЕКРАЩЕНИЕ — припинення.
По прекращении — коли кінчиться; коли припинено буде.
ПРЕМИЯ — премія.
Страховая премия — страхова виплата.
ПРЕНЕБРЕЖЕНИЕ — зневага; погорда; гордування.
Оставляют в пренебрежении — занегаючи що.
С пренебрежением — гордуючи; зневажливо; погордливо.
Смотреть с пренебрежением — дивитися з погордою.
ПРЕПОДАТЬ УКАЗАНИЯ — дати навід, вказівки.
Преподавать руководящие указания — дати вказівки до керування.
ПРЕПРОВОЖДАТЬ — надсилати; слати.
При сем препровождаю — при цьому надсилаю.
ПРЕПЯТСТВИЕ — перешкода; перепона.
Препятствий нет, не встречается — перешкод немає.
ПРЕПЯТСТВОВАТЬ — перешкоджати; на перешкоді, на заваді ставати, бути; (мешать) — заважати. **ПРЕРЕКАНИЕ** — суперечки.
Входит в пререкания — заходити, вдаватися в суперечки.

ПРЕСЛЕДОВАНИЕ — переслідування; пересліди.
Возбуждать преследование — розпочинати переслідування.
ПРЕСТУПЛЕНИЕ — злочин; злочинство.
Вовлекать в преступление — втягати в злочин, до злочину.
Совершить преступление — зробити, вчинити злочин.
Признаваться в преступлениях — см. **Признаваться**.
Признаки преступления — ознаки злочину.
Обнаружить, открыть преступление — викрити злочин.
Уличить кого в преступлении — спіймати кого на злочині; довести злочин кому.
Преступление по службе, должностное преступление — службовий злочин.
Вменять в преступление — ставити за провину; привинювати кому; (по суду) — всуджувати кому.
Преступление вменяемое кому-либо — злочинство привинене кому; (по суду) — всуджене кому.
На месте преступления — на гарячому вчинку.
ПРЕТЕНЗИЯ — претензія.
Быть в претензии — нарікати, ремствувати на кого.
ПРЕУВЕЛИЧИВАТЬ — прибільшувати.
Преувеличенный — прибільшений; (слишком) — перебільшений.
ПРИ — при; за; в.
При жизни, при помощи... — за життя, за допомогою...
При борьбе, при обстоятельствах... — в боротьбі, в обставинах.
При взыскании, при обложении — стягаючи, оподатковуючи; під час стягання оподаткування.
При ком, чем (состоят, находится) — при кому (бути).
При всем том — не вважаючи на все те; попри все те.
При всем этом — проте; а проте.
ПРИБЛИЖАТЬСЯ — наближатися до чого; (о времени) — надходити.
ПРИБОР — прилад,
Измерительный прибор — вимірний прилад.

Письменный прибор — приладдя до письма.
ПРИБЫЛЬ — прибуток; зиск.
Извлекать прибыль — зискувати; мати зиск, прибуток.
Валовая прибыль — гуртовий прибуток.
Чистая прибыль — чистий прибуток.
ПРИВЕТ — привітання; привіт.
С товарищеским приветом — з товариським привітанням, привітом.
Передавать привет — переказувати привітання.
ПРИВЛЕКАТЬ — притягати; приваблювати; (интересовать) — цікавити.
Привлекать к (ответственности, уплате и т. п.) — притягати до (відповідальності чи права, виплати тощо).
ПРИВЫЧКА — звичка.
Усвоить привычку — взяти звичку; узяти натуру.
При привычке — від звички; через звичку.
ПРИВЫЧНЫЙ — звичний; (привыкший к чему) — звиклий до чого.
ПРИГОВОР — вирок; присуд.
Приговор исполнен — присуд виконано.
Отмененный приговор — скасований вирок.
Оправдательный приговор — визвольний присуд.
Обвинительный приговор — засуд.
Смертный приговор — осуд на смерть.
По приговору (суда) — за (судовим) вироком.
ПРИГОДНЫЙ — придатний; здатний; годящий.
Пригодный к чему — придатний на що.
ПРИДЕРЖИВАТЬСЯ — додержуватися.
Придерживаться (не оставлять) — не кидатися чого.
ПРИЕМ КОГО, ЧЕГО — приймання кого, чого; (образ действия) — спосіб; (о лекарствах) — заживання.
Прием (посетителей) производится — відвідувачів приймають, приймається.
Сейчас нет приема — зараз, тепер не приймають.

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

В два, три приєма — за два, три рази; двома, трьома заходами, нападами; (о лекарствах) — даваннями.

ПРИЗНАВАТЬ — визнати.

Признавать необходимым — визнати за (конче) потрібне.

ПРИЗНАК — ознака; прикмета; (свойство) — властивість.

Отвечать признакам каким — мати ознаки які.

Отвечающий (определенным) признакам — що має (певні) ознаки.

ПРИЗЫВАТЬ — кликати, прикликати.

Призывать к чему — закликати до чого.

ПРИКАЗ, ПРИКАЗАНИЕ — наказ.

Исполнить приказание — виконати наказ.

Дать приказ — дати наказ.

Отдавать приказ — наказувати.

По приказанию — з наказу; (согласно с приказом) — за наказом.

Делать по чьему приказанию — робити, чинити з чийого наказу.

Объявить приказ — оповістити наказ.

ПРИЛАГАТЬ — додавати; долучати; (применять) — прикладати; застосовувати.

Прилагать старания — докладати, додавати рук, праці до чого.

При сем прилагаю — до цього додаю.

ПРИЛОЖЕНИЕ — додавання; (печати) — відтиснення; (применение) — прикладання; застосування; (предмет) — додаток.

ПРИМЕНЕНИЕ — прикладання; застосування; вживання.

В применении к кому — прикладаючи до кого.

ПРИМЕР — приклад.

По примеру — за прикладом.

На ряде примеров — см. **Ряд**.

Показывать пример — привід, приклад давати.

Делать по чьему примеру — іти за чийм прикладом; іти у чий слід.

ПРИМЕРНЫЙ — зразковий; (служащий для образца) — взірцевий; (приблизительный) — приблизний.

ПРИНАДЛЕЖНОСТЬ (прибор) — прилад; (свойство) — властивість; (к кому, к чему) — приналежність.

Канцелярские принадлежности — канцелярське приладдя.

Письменные принадлежности — писемне, писальне приладдя; приладдя до письма, писання.

По принадлежности — кому, куди належить.

ПРИНИМАТЬ — приймати.

Принимать кого за кого — вважати, мати, визнавати кого за кого.

За кого вы меня принимаете — за кого ви мене маєте.

ПРИНИМАТЬСЯ ЗА ЧТО — братися до чого.

ПРИНУЖДАТЬ — примушувати; неволити; силувати.

Принужденный — силуваний; примушений.

Принуждаю себя — через силу.

ПРИНУЖДЕНИЕ — примус.

По принуждению — з примусу.

ПРИПОМИНАТЬ — пригадувати.

Припомниться — на пам'яті стати.

ПРИСОЕДИНЯТЬСЯ — приєднувати,-ся; прилучатися.

Присоединяться к чему — приєднуватись до чого; зголошуватись до чого.

ПРИСТУПАТЬ — підступати до чого; (приниматься за что) — братися до чого; заходжуватись коло чого.

Приступать к взысканию — починати правіжку.

Приступать к исполнению, изложению и т. п. — починати виконувати, викладати і т. ін.

ПРИСУТСТВИЕ — присутність.

В его, вашем... присутствии — при ньому, при вас...

ПРИСЯГА — присяга; (действие) — присягання.

Приводит к присяге — брати присягу.

Нарушить присягу — зламати присягу.

ПРИХОД — прибуток.

Записать на приход — заприбуткувати; записати на прибуток.

Наименование приходов — назва прибутків.

ПРИХОДИТЬСЯ — випадати; припадати; доводиться.

Приходится отсрочить платеж — доводиться відкласти виплату.

Пришлось ехать лесом — випало їхати лісом.

На вашу долю приходится — на вашу частку припадає.

Приходится отдуваться — доводиться на собі терпіти.

ПРИЧИНА — причина; привід.

По причине (чего) — через (що).

Основательные причины — поважні, слушні причини.

По (основательным, уважительным) причинам — з (поважних, важних) причин.

По (той) причине — з (тієї) причини.

Без видимой причины — не знати з якої причини; (ирон.) — з доброго дива.

По многим причинам — з багатьох причин.

Стать, быть причиной чего — спричинити що; спричинитися до чого.

ПРИЧИТАТЬСЯ — належати; (приходиться) — припадати.

Причитается (вам) — належить (вам).

ПРОГРАММА — програма.

По программе — за програмою.

Предположительная программа — попередня програма.

ПРОДАВАТЬ — продавати.

В розницу продавать — продавати в роздріб.

Оптом продавать — продавати на гурт; гуртом продавати.

С торгов продавать — продавати з торгів.

Продавать с убытком — продавати втратно.

Продавать дешево — дешево продавати; здешевити; продешевити.

ПРОДАЖА — продаж.

В продаже (имеется) — в продажі (є).

В продажу (поступать) — на продаж іти.

Для продажи (имеется) — на продаж (є).

Оптовая продажа — гуртовий продаж, продаж на гурт.

Розничная продажа — роздрібний продаж; продаж у роздріб.

Прибыльная продажа — вигідний продаж.

Публичная продажа — прилюдний продаж.

С публичной продажи — з торгів.

Пускать в продажу — пускати в продаж.

ПРОДОЛЖАТЬ — продовжувати.

Продолжать что-либо делать — далі робити що.

Продолжить срок — відкласти термін.

Продолжай, продолжайте (говорить) — далі (кажи, кажіть).
Продолжаться — тривати.
Переписка продолжается — листування триває.
Продолжительный — тривалий.
ПРОДОЛЖЕНИЕ — продовження.
Продолжение будет, следует — далі буде.
В продолжение — протягом, на протязі (чого).
ПРОДОЛЖИТЕЛЬНОСТЬ — довгість, довгота.
Продолжительность времени — протяг часу.
Продолжительность (событий, рабочего дня) — тривалість.
ПРОЖИТОЧНЫЙ МИНИМУМ — прожитній мінімум.
ПРОИЗВОДИТЕЛЬ — виробник.
Производитель работы — виконавець робота.
ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТЬ (труда) — продукційність (праці); (машины, завода) — видатність. **ПРОИЗВОДСТВО** — виробництво.
Отрасль производства — галузь виробництва.
Орудие производства — знаряддя виробництва.
ПРОИЗВОЛ — сваволя.
На произвол судьбы — напризволяще.
ПРОИЗНОШЕНИЕ — вимова.
Свободное произношение — легка вимова.
ПРОИСКИ — підступи, домагання.
По проискам кого — з підступів, домагання чийого.
ПРОИСХОДИТЬ — відбуватися; (возникать) — повставати; виникати; (вести начало, род) — походити.
Заседание происходит в учреждении — засідання відбувається в установі.
Произошло — сталося (що).
Произошло неожиданное обстоятельство — сталася несподіванка.
ПРОИСХОЖДЕНИЕ — походження.
По происхождению — родом; з роду; з походження; походженням.

ПРОК — пуття; пожиток.
Что в этом проку — яка з того користь; який з того пожиток.
Впрок (готовить) — надалі, на схов (готувати).
ПРОМЫСЕЛ — промисел; ремесло.
Торговый промысел — торгівництво.
Горный промысел — гірництво.
ПРОМЫШЛЕННОСТЬ — промисловість.
Добывающая промышленность — копальна промисловість.
Обрабатывающая промышленность — обробна промисловість.
С.-хоз. промышленность — сільськогосподарська промисловість.
ПРОСИТЬ — просити; прохати.
Убедительно, настойчиво просить — дуже просити; (умолять) — благати.
Просить пожаловать — просити прибути.
ПРОСТОЙ — простий.
Проще всего — найпростіше.
ПРОСЬБА — прохання.
Уступить просьбе — уважити прохання.
По (моей) просьбе — на (моє) прохання.
ПРОТЕКЦИЯ — протекція.
Составить протекцию — зробити протекцію.
По протекции — з протекції; на протекцію.
ПРОТИВНЫЙ — супротивний; (неприятный) — огидний; гидкий; бридкий.
Противный чему — суперечний з чим.
ПРОТИВОРЕЧИЕ — суперечність.
Не допускать противоречий — не допускати сперечатися; не попускати сперечань.
В противоречии с чем — всупереч чому.
Классовые противоречия — класові противенства.
Ввиду противоречия (показаний) — зважаючи на суперечність (свідчень).
ПРОТОКОЛ — протокол.
Вносит в протокол — вписувати до протоколу.

Зачитать протокол — прочитати протокола
ПРОХОДИТЬ — проходити; (службу) — відбувати; (о времени) — минати.
Проходит мимо чего (без внимания оставлять) — минати що.
Это так ему не пройдет — це (йому) так не минеться.
ПРОЦЕНТ — відсоток.
Учетный процент — дисконтовий відсоток.
ПРОЧИЙ — інший.
И прочее — і інше.
ПРОЧЬ — геть.
(И я) не прочь — (і я) не від того.
ПРОШЕНИЕ — прохання.
По прошению — на прохання.
Вследствие прошения — зважаючи на прохання.
ПРОЩАТЬ — прощати; пробачити; дарувати.
Простите — даруйте; пробачте; вибачайте.
Прощай, прощайте — бувай здоров, бувайте здорові; прощавай, прощавайте.
ПУНКТ — пункт.
Пункт (в условии) — пакт.
Наблюдательный пункт — спостережний пункт.
ПУСКАТЬ,-СЯ — пускати, -ся.
Пуститься на авось — піти навмання.
ПУТЬ — путь; шлях; дорога; (жел. дор.) — колія.
Пути сообщения — см. **Сообщение**.
Верный путь (показать) — правдивий шлях (показати).
Законным путем — правним способом.
Наводит на путь — давати навід.
Проторенный путь — битий шлях.
Двинуться в путь — рушити, вирушити.
Обратный путь — дорога, шлях назад.
На обратном пути — вертаючись.
По пути — по дорозі; з руки.
Вступить на скользкий путь — на слизьке стати.

Попутно — принагідне.
Путем авансирования, расследования... — авансуючи, розслідуючи; авансуванням, розслідуванням.
Путем надписи — написуючи; через напис.
ПУЩЕ ПРЕЖНЕГО — гірше як перед тим.

Р

РАБОТА — праця; робота.
Ставить кого на роботу — ставити кого на роботу, до роботи; заставляти діло ким.
Срочная работа — негайна, пильна праця.
Работа исполнена до конца — роботу доведено до зроби.
Поручать кому работу — доручати кому справу, працюю.
Принудительные работы — примусова праця.
Отвлекать от работы — відривати від роботи, праці.
Бесплатная работа — неплатна робота.
Исполнить (окончить) работу — відбути працю; довести що до зроби.
Сверхурочная работа — надурочна праця, робота; перероб.
Заниматься работой — працювати.
Упорство в работе — завзятість.
Приняться за работу — стати до праці.
Вести работу — провадити роботу.
Далась мне эта работа! — увірилась мені ця праця!
Взваливать работу — накидати працю, роботу.
Работа к спеху — негайна робота.
Избегать работы — ухилятися від праці.
Работа гужем — тяглова робота.
Прекратить работу — припинити, покинути працю, роботу.
Приниматься за работу — братися, ставати до роботи, до праці, до справи.
Следить за работой — пильнувати роботи, праці; стежити за роботою, працею.
Отчитываться в работе — звітуватись за працю; давати звіт про працю.
РАБОТАТЬ — працювати; робити.
Не работается — не бере робота.
Работать без остановки, отдыха — робити без перестанку (без упину), без відпочинку.
Не расположен работать — не має охоти до роботи; не бере кого

робота.
Работать с наслаждением — працювати з уподобою.
Работать медленно, не спеша — повагом робити.
Не способен работать — не здатний до роботи; не здатний працювати.
РАБОТНИК — робітник; (труженик) — працівник.
Плохой работник — поганий, ледачий робітник.
РАВНОВЕСИЕ — рівновага.
Потерять равновесие — схитнутися.
РАВНЫЙ — рівний; однаковий.
Равно (стольким-то) — дорівнюється (стільком); становить, виносить (стільки).
Равно как и... — а так само й...
Все равно — про мене; байдуже; однаково.
РАДОСТЬ — радість; радощі.
Быть вне себя от радости — з радощів себе не чути.
Доставляют радость кому — радувати кого; давати радість кому.
От радости — з радощів.
РАЗ — раз.
Раз (как-то) — одного разу; якось; колись.
В другой раз — другим разом.
В первый, второй, третий раз — вперше, вдруге, втретє.
В последний раз — востаннє.
Как раз — якраз; саме враз.
Каждый раз — щоразу, раз у раз.
Разом — разом; відразу; заразом; (вместе) — вкупі.
Сразу — відразу; зразу.
РАЗБОР — розбір; вибір; (действие) — розбирання.
Без разбора — не розбираючи.
РАЗБЕГ — розбіг; розгін.
С разбега — з розгону.
РАЗБРОД (в знач. "вразброд") — врозтіч; різно.
РАЗВЕ — хіба; невже.
Разве что — хіба що.

Разве это впервые — хіба це першина.
РАЗВЕШИВАТЬ — розвішувати; (на весах) — розважувати.
Развесить уши — розпустити вуха.
РАЗВИТИЕ — розвій; розвиток; (действие) — розвивання.
В развитие (постановления) — на розвиток (постанови).
РАЗГАР — розпал.
В разгаре — в розпалі; на розпалі.
РАЗГОВОР — розмова.
Разговор идет о... — мова мовиться за...
Вмешиваться в разговор — впадати в мову.
Возобновляют разговор — знімати (знову) розмову.
Прерывать разговор — перепинати, уривати розмову.
Разговор касается чего — мова заходить про що.
Разговор принял такой оборот — см. **Оборот**.
Разговор продолжается — розмова йде, точиться далі.
Вести разговор — провадити мову, розмову, речі.
Прекратить разговор — урвати розмову.
Разговор не клеится — мова не мовиться.
Вдаваться в разговоры — в речі (в балачки) заходити, ввіходити.
Вступать, пускаться в разговор — заходити в розмову, в бесіди, в балачки; заводити розмову; ставати на розмову.
Разговор вертелся — розмова в'язалася (коло чого).
Крупный разговор — гаряча розмова.
Заводит разговор — починати розмову; знімати слово.
РАЗЛИЧИЕ — відмінність.
Без различия (формы) — не зважаючи на (форму).
Без различия (относится) — байдуже (ставитися).
РАЗМЕР — розмір.
По размеру — розміром.
В половинном размере — на половину менше.
РАЗНИЦА — різниця.
Существенная разница — ґрунтовна різниця.
РАЗОРЯТЬ ЧТО — руйнувати; (край, страну) — плюндрувати; (кого) — збивати з стану, зводити з господарства.

РАЗОРЕНИЕ — руїна.
Привести в разорение — зруйнувати.
РАЗРЕШЕНИЕ — дозвіл; (вопроса, задачи) — розв'язання; розв'язка.
Разрешение испрашивать — просити дозволу.
Нужно истребовать разрешение — треба виправити дозвіл.
Без разрешения — без дозволу.
С разрешения — за дозволом.
РАНЬШЕ — раніше.
Приходить, делать и т. д. раньше кого — приходити, робити і т. ин. перед кого.
РАСПИСКА — розписка.
Задаточная расписка — завдатковий лист.
Платежная расписка — платіжний квиток; платіжна розписка.
По расписке — на розписку; під розписку.
РАСПОЛАГАТЬСЯ — розкладати, -ся; розташовувати, -ся.
Располагать к чему — заохочувати до чого.
Располагаю завтра выехать — маю, гадаю завтра їхати.
Расположиться с вещами, с товарами — розташуватися з речами, з крамом.
Располагать в свою пользу — прихилити до себе кого.
РАСПОЛОЖЕНИЕ — розклад; розпорядок; розташування; (к кому) — прихильність, ласка до кого; (желание) — охота, хіть.
Расположение духа — настрої.
Расположение к чему — нахил, здатність до чого.
Расположение слов — порядок слів.
В хорошем, плохом расположении духа — в доброму, поганому настрої.
Приобрести расположение — дістати прихильності.
Потерять расположение — стратити прихильність; відбігти ласки.
РАСПОРЯЖЕНИЕ — наказ; розпорядження.
Быть в распоряжении — бути до чийого розпорядження; бути до

чийх послуг.

По распоряжению — з наказу.

Предоставлять в чье-либо распоряжение что — передавати до чийого розпорядження що.

Сделать распоряжение — зробити розпорядження.

Согласно распоряжению — згідно з розпорядженням.

Завещательное распоряжение — спадкове розпорядження.

Циркулярное распоряжение — обіжне розпорядження.

РАСПРОСТРАНЕНИЕ — розповсюдження; поширення; (действие) — розповсюджування; поширювання.

Распространение тепла, света, звука — передача тепла, світла, звуку.

РАСПРОСТРАНЯТЬ — розповсюджувати; ширити.

Распространять молву — пускати славу.

РАССВЕТ — світання; досвіток.

На рассвете — удосвіта; на світанні; на світанку.

С рассветом — по видноті; як задніє (задніло).

РАССМОТРЕНИЕ — розгляд.

Оставляют без рассмотрения — залишати без розгляду, не розглянувши.

К рассмотрению и исполнению — до розгляду і виконання.

Подлежит рассмотрению — треба розглянути.

Рассмотрение и проверка чего — розгляд і перевірка чого.

Не подлежит нашему рассмотрению по причине — не можемо розглядати з причини.

Представляют, вносят на рассмотрение — подавати на розгляд.

По рассмотрении — розглянувши.

Откладывать рассмотрение дела — відкладати розгляд справи.

Назначить к рассмотрению — призначати на розгляд.

РАССРОЧКА — розклад виплат.

В рассрочку, с рассрочкой — на виплат, розклад.

Платить в рассрочку — см. **Платить**.

РАССТОЯНИЕ — віддаль; відстань; віддалення.

На некотором расстоянии — трохи віддалік.

Дальнее расстояние — велике віддалення.

На таком же расстоянии, как и... — так завдальшки, як і...

На расстоянии пяти километров отсюда — за п'ять кілометрів звідси.

За дальностью расстояния — через велику далечинь.

РАССТРОЙСТВО — нелад; неспокій; незгода.
Вносить расстройство — викликати, спричиняти нелад, розлад.
РАССУДОК — розум; глузд; тьма.
Лишиться рассудка — збожеволіти; обезглуздіти; (ирон.) — з глузду зсунутись.
РАССУЖДЕНИЕ — міркування.
Без рассуждений — негайно; не сперечаючись.
В рассуждении (этого) — щодо (цього).
Пускаться в рассуждения — вдаватися в міркування.
РАССЧИТЫВАТЬ — розраховувати; (расчислять) облічувати; обраховувати.
Рассчитывать на что-либо — сподіватися на що; вважати на що.
Рассчитывать служащих — звільняти службовців.
РАССЫПАТЬ, -СЯ — розсипати, -ся, розтрусити, -ся.
Рассыпаться в благодарностях — розлякуватися.
Рассыпаться мелким бесом — низько слатися, стелитися перед ким.
РАСТВОР — розчин.
Слабый раствор — легкий, неміцний розчин.
РАСХОД — видаток.
Накладные расходы — накладні видатки.
Наименование расходов — назва видатків.
В расход — на видаток.
Записать в расход — завидаткувати; записати на видаток.
Хозяйственные расходы — господарські видатки.
Записывать в расход — списувати на видатки.
Текущие расходы — поточні, біжучі видатки.
Возвращаемые расходы — зворотимі видатки, витрати.
Возвратные расходы — видатки до повернення.
РАСЦЕНКА — розцінка; (действие) — розцінювання; цінування.
По расценке — за розцінкою.
Повышают, понижают расценку — підвищувати, знижувати розцінку.
РАСЧЕТ — порахунок, обрахунок.

Взять, принять в расчет — взяти на увагу; мати на увазі.
Покончить расчеты — розрахуватися.
До расчета — до порахунку.
Обмануться в расчете — пролічити; прорахувати.
Ошибиться в расчете — прогадати; схибити.
Окончательный расчет — поквитування.
В окончательный расчет — на поквитування.
Нет расчета (что делать) — не вигідно, нема рації (що робити).
С таким расчетом, чтобы... — так, щоб...
РЕДКО — рідко; не часто; вряди-годи; коли-не-коли.
Нередко — почасти.
Редко кто — мало хто.
Редко где — мало де.
Хоть редко, да метко — хоч раз, та гаразд.
РЕДКОСТЬ — рідкісна річ; рідкощі.
На редкость — на диво.
РЕЗУЛЬТАТ — наслідок; результат.
Это является результатом — см. **Являются**.
Не получилось никакого результата — наслідок вийшов ніякий.
РЕПУТАЦИЯ — репутація; слава.
Составить себе репутацию — зажити репутації.
РЕЧЬ — промова; (разговор) — розмова; мова.
Речь произносит — виголошувати промову.
Речь вести — вести мову; провадити мову, розмову.
О чем речь — про що мова.
Речь идет о... — мова мовиться за...
Речь кому прерывать, перебивать — перебивати мову; (своими словами) — упадати в мову.
Обвинительная речь — обвинне слово.
Защитительная речь — оборонне слово.
РЕШАТЬ — розв'язувати; вирішувати; постановляти.
Решать в один голос — одногосно ухвалювати.
Решил сделать — поклав зробити.
Так он решил — так він поклав.

РЕШАТЬСЯ — наважуватися; зважуватися; пускатися на що.
Не решаться — вагатися; не наважуватися.
Не решился на этот шаг — не наважився, не зважився на що.
РЕШЕНИЕ (действие) — вирішування; (результат) — постанова; ухвала.
Выносить решение — вирішувати, ухвалювати що; ухвалювати постанову.
Единоголосное решение — одноголосна ухвала; одноголосне вирішення.
Принял решение — ухвалити, постановити що, про що.
Состоялось решение — ухвалено.
Узнать решение — допитатися постанови.
По решению — за постановою; з постанови.
РЕШИТЕЛЬНО — рішуче; (совсем) — зовсім; цілком; (окончательно) — остаточна.
Решительно ничего — анічогісінько.
Решительно никого — нікогисінько.
Я решительно не понимаю — я зовсім не розумію.
Он решительно ничего не делает — він зовсім нічого не робить; ні за холодну воду не береться.
РОВНО — рівно; якраз.
Ровно в (два) часа — саме о (другій) годині.
Ровно ничего (не понимают) — нічогісінько (не тямити).
Читать ровно — читати рівно, плавно.
РОД — рід; (вид) — порідок; відміна; (о товаре) — гатунок.
Такого рода явления — такі явища.
В этом роде — щось подібне.
Отроду не видал — зроду не бачив.
Род занятий — фах, професія.
Род операций — форми операцій.
Всякого рода (сделки) — різні (угоди).
РОСТ — зріст.
Ростом — на зріст.
По росту (становиться) — під зріст (ставати).

РУКА — рука
Взять в руки кого — узяти в шори кого.
Взять себя в руки (овладеть собой) — опанувати себе.
Набивать в чем-либо руку — наважувати руку до чого.
Держать чью руку — тягти за ким.
Навострить руку — наламати руку.
Собственной рукою, собственноручно (подписалися) — рукою власною, власноручно (підписався).
Не дается в руки (не спорится) — не йметься (мені).
Руку приложить — рукою власною розписатися.
Рука об руку — попліч; поруч; руч об руч.
С пустыми руками — в порожні.
С легкой руки — в добрий час.
С руки — під руку.
На скорую, легкую руку — нашвидкуруч (руку); прихапцем; абияк.
На все руки — до всього здатен.
Сбывать с рук — позбутися, спекатися чого.
К рукам прибрать — до рук прибрати.
Наложить на себя руки — смерть собі заподіяти.
От руки написано — рукою писано.
Сошло с рук — з рук збулося.
Обеими руками — обіруч.
Из рук в руки — з рук до рук; з рук на руки.
Опытная рука — вправна рука.
Под сердитую руку — під гарячу руч (руку).
Под рукою (иметь) — напихваті (мати).
Из рук вон плохо — зовсім погано.
Узнавать из чьих рук — см. **Узнавать**.
По правую, левую руку — праворуч; ліворуч.
Ударить по рукам, разнимать руки (при сделке, пари) — руки перебивати.
Показывать рукой на кого, что — скидати рукою на кого, що.
Рукою подать — близесенько.

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

Холодно рукам — холодно в руки.

Рука руку моє — рука руку миє; злодій злодія криє.

РУКОВОДИТЬ — керувати; давати провід.

РУКОВОДСТВО — керування; (учебник) — підручник.

К руководству — до керування; щоб керуватися.

Под (чьим) руководством — за (чим) проводом.

РУКОВОДСТВОВАТЬСЯ — керуватися.

Руководствоваться указаниями центра — керуватися вказівками з центру.

РЫТЬ — рити; копати.

Рыть кому яму — підкопуватися під кого.

РЯД — ряд; низка; шереха.

В рядах противника — у ворожих лавах.

Ряд за рядом — ряд по ряду.

Целый ряд товарищей — багацько товаришів.

Это замечается в целом ряде учреждений — це помічено на багатьох установах.

Ряд (вопросов) — низка (питань).

На ряде (примеров) — низкою (прикладів); з багатьох (прикладів).

Идти рядом — іти поруч, попліч.

Сплошь и рядом — скрізь і всюди.

С

САДИТЬСЯ — сідати; (опадать) — осідати; (о тканях) — зсідатися; збігатися; (о солнце) — сідати; заходити.
Садиться (за стол) — сідати до (столу).
САМ — сам.
Сам не свой — як не свій (ходить).
САМЫЙ — самий.
Самый большой, лучший и т. д. — щонайбільший, щонайкращий; якнайбільший, якнайкращий і т. ін.
СБОР — збирання; збір.
Гербовый сбор — гербове.
Судебный сбор — судове.
Весовой сбор — вагове.
Подушный сбор — подушне.
Валовой сбор — цілеве.
Питейный сбор — винове.
Налоговый сбор — стягання податків.
Денежный сбор — збирання грошей.
Кружечный сбор — карнавочний збір.
СБЫТ — збут.
Для сбыта, на сбыт — на збут.
СВЕДЕНИЕ — відомість; (сообщение) — звістка.
К сведению — до відома; щоб знати.
Удовлетворительные сведения — достатні відомості.
Сведения о деятельности — відомості про діяльність.
Доводит до сведения — доводити до відома, з'ясовувати кому.
Ежемесячные сведения — щомісячні відомості.
Доводит до всеобщего сведения — подавати до загального (вселюдного) відома.
Секретные сведения — таємні відомості.
Принимать к сведению — брати до відома, до уваги; брати на розум.
Доходить до чьего-либо сведения — доходить до кого; доходити до чийого відома.

По сведениям — за відомостями; з відомостей.
По имеющимся у нас сведениям — як нам відомо.
Сведущий в чем — знаючий на чому.
СВЕРХ — над; понад.
Сверх того — до того ще й...
СВЕТ — світло.
Проливать свет — висвітлювати.
Выпустить в свет — випустити в світ.
Излучать свет — світитися.
СВИДЕТЕЛЬ — свідок.
Быть свидетелем, в качестве свидетеля — за свідка бути.
Выступать в качестве свидетеля — виступати за свідка.
Отводит свидетелей — відсторонювати свідків.
СВИДЕТЕЛЬСТВО — свідоцтво.
Свидетельство о бедности — свідоцтво про бідність, про незаможність.
Свидетельство медицинское — лікарське свідоцтво.
Свидетельство метрическое — метрика.
Свидетельство о внесении податей — квиток податковий.
Залоговое свидетельство — заставне свідоцтво; заставний лист.
Ввозное свидетельство — довозовий лист.
СВОБОДНО — вільно.
Свободно (по собственному желанию) сделать — волею своєю, з власної волі зробити.
СВОБОДНЫЙ — вільний.
Свободный для прохода — прохідний.
СВОЙСТВО — властивість.
По (своим) свойствам — (своїми) властивостями.
СВЫШЕ — над; більше як.
Свыше моих сил — над мої сили.
Свыше (пятидесяти) — за (п'ятдесят); над (п'ятдесят).
Свыше (пяти) лет — більше, як (п'ять) років.
СВЯЗКА — в'язка; (бумаг) — жмут, пачка; (вещей) — клунок; пакунок; (дров) — вязанка.

СВЯЗЬ — зв'язок.
В связи с тем, что... — в зв'язку з тим, що...
Вне всякой связи — без ніякого зв'язку.
Вступать в связь — заходити в зв'язок.
Преимственная связь — наступний зв'язок.
СДАВАТЬ — здавати.
Сдавать квартиру — наймати помешкання.
СДЕЛАТЬ — зробити.
Сделать как следует — довести до пуття; зробити як треба, як слід.
Сделать вопреки чему — зробити наперекір.
Сделать по-своему — зробити своїм робом, по-своему.
Сделать невпопад — не до ладу зробити.
В состоянии сделать — см. **Состояние**.
Сделать обладателем чего — настановити на володіння над чим.
Сделать по чьему желанию — учинити чію волю.
Сделаться сильным — убитися в силу.
СДЕЛКА — угода.
Виды сделок — форми операцій.
Вовлечь в невыгодную сделку — втягати в утратну справу.
Предварительная сделка — попередня угода.
Совершать сделку — складати угоду.
СДИРАТЬ — здирати.
Сдирать кожу (иноск.) — лупити.
СЕРДИТЬСЯ — сердитися; гніватися; гнів на кого покладати, мати; дивитися на кого злим, лихим оком; важко дихати на кого; сердито кому (зробилося).
СЕРДЦЕ — серце.
От всего сердца — від щирого серця; з дорогою душею.
Не по сердцу — не до мислі.
СЕТЬ — сіль; сітка.
Сеть телефонная, телеграфная, учреждений и т. п. — мережа телефонна, телеграфна, установ і т. ін.
СИЛА — сила

Приобретать силу, входит в силу (делаться сильным) — набирати сили; убиватися в силу, в потугу.
Вступать, входит в силу (о законе) — набувати сили; ставати чинним.
Употреблять (все) силы — докладати (всіх) сил.
Сколько хватит сил — скільки стане снаги.
Выбиться из сил — знемогтися на сили.
Собраться с силами — змогтися; поєднати сили.
Ослабевать силами — підупадати на силах.
В силу (закона) — силою (закону).
В силу этого — через це.
Истратить силу (на работе) — виробитися з сили.
Изо всех сил — щосили; чимдуж; щодуху; якмога.
Нет сил — несила; неспромога; не під силу.
Терять силу — знесилюватися; (о законах) — втрачати силу, чинність.
Свыше (моих) сил — см. **Свыше**.
Сверх сил — над силу; через силу.
По мере сил — в міру сил; як посиля.
По силам — під силу.
Сила сопротивления — відпорна сила.
Рабочая сила — робітна, робоча сила.
Лошадиная сила — кінська сила; паровий кінь.
Центростремительная сила — центротяжна сила.
Центробежная сила — відбіжна сила.
Собственными силами — на власні сили, самотужки.
Движущая сила — сила тягова.
Вооруженной силой (подавать помощь) — збройно (допомагати).
Чувствовать себя в силах — братися, чутися, почуватися на силу.
Общими силами — спільно; гуртом.
Насколько сил хватит — скільки буде снаги.
Быть в силах — здужати.
Взять силой — здобути; опанувати.

СИЛЬНО — міцно; дуже.
Сильно допекать — до живого допекати.
Сильно изумляться — дивом дивуватися.
СИСТЕМА — система.
По системе — за системою.
СКАЗАТЬ — сказати; мовити; промовляти.
Сказать невпопад — не до ладу сказати; не до речі мова; (шут.) — утяти до гапликів.
Сказать нечто — сказати дещо.
Сказать с ударением — сказати з притиском.
Сказав эти слова, он ушел — по цій мові він пішов.
Короче сказать — коротко кажучи.
СКВОЗНОЙ — скрізний; крізний.
Сквозной ветер — протяг; продув.
Сквозное отверстие — отвір наскрізь.
СКОЛЬКО — скільки.
Сколько просишь, просите (при покупке) — що правиш, правите.
Сколько следует — скільки належить.
Сколько дали (заплатили) — що дали.
Сколько-нибудь — хоч скільки; скільки-небудь; будь-скільки.
Сколько раз — скільки раз; скільки разів.
Сколько мне известно — оскільки я знаю.
Сколько угодно — скільки хоче; досхочу.
Сколько сил хватит — см. **Сила**.
СКОРО — швидко; хутко.
Скоро уже — незабаром.
Ступай скорее — рушай мерщій.
Скорее всего он не согласится — найпевніше, що він не згодиться.
Скорее мошенничество, чем серьезное предложение — певніше шахрайство, ніж серйозна пропозиція.
Скорее прекращу отношения с вами, чем соглашусь — радше з вами припиню зносини, ніж погоджусь.

СКОРОСТЬ — швидкість, хуткість.
Начальная скорость — початкова швидкість, хуткість.
Предельная скорость — крайня швидкість, хуткість.
Наибольшая скорость — найбільша швидкість, хуткість.
С наибольшей скоростью — якнайшвидше.
Большой, малой скоростью (отправляют) — великою, малою швидкістю, хуткістю (пересилати).
СЛАВА — слава.
Приобретать славу, войти в славу — слави зажити.
Славиться чем — бути славним чим, з чого.
Завод славится своими изделиями — завод славний своїми виробами.
СЛЕД — слід.
Чтобы и следа твоего у меня не было — і на очі мені не навертайся; щоб і нога твоя в мене не була.
Следом — слідом, слідком.
Напасть на след — натрапити слід.
Следом ходит — услід (за ким) ходити, слідком іти.
И след его простыл — і сліду його нема.
СЛЕДИТЬ ЗА ЧЕМ (присматривать) — доглядати чого; наглядати що; пильнувати чого; (выслеживать) — стежити за ким.
СЛЕДОВАТЬ ЗА КЕМ — іти за ким; (кому причитаться) — належати.
Из (этого) следует — з (цього) випливає, виходить; отже.
СЛЕДСТВИЕ — слідство.
По материалам следствия — із матеріалів слідства; за матеріалами слідства.
Производит следствие — чинити, переводити слідство.
СЛЕДУЮЩИЙ — дальший; (во времени) — наступний; (перед перечислением, пояснением) — такий.
Следующее — таке; ось що.
СЛИШКОМ — надто; занадто.
Слишком мало, много и т. д. — замало, забагато і т. ін.
СЛОВО — слово.

Сдержать, исполнить слово — додержати слова; стати на слові; справдити своє слово.

Давать на слово — давати на віру.

Давать слово в чем — давати слово на чому.

Поймать на слове — зловити на мові

Не изменять (своему) слову — на (своєму) слові стояти; не ламати (свого) слова.

Передавать на словах — см. **Передавать**.

Слово предоставляется — слово належить.

Лишние слова — зайва мова.

К слову (сказать) — до речі (мовити).

Право слова — див. **Право**.

Слово ввернуть — прикинути слово.

Честное слово — слово честі.

Объяснительное слово — з'ясувальне слово.

Заключительное слово — прикінцеве слово.

Лишать слова — позбавляти слова кого.

Слово за слово — слово по слову.

В немногих словах — кількома словами.

Нарушить слово — зламати слово.

Вклеить, ввернуть слово — вкинути, прикинути слово, слівце.

При первом слове — на першому слові.

Верный слову — на слово вірний; певний на слові.

Отказываться, взять назад свое слово — зрестися свого слова; відмовитися від свого слова.

СЛОЖНОСТЬ — складність.

По (своей) сложности — (своєю) складністю.

В общей сложности — загалом; вкупі; гуртом.

СЛОМАТЬ — зламати.

Сломать (себе) шею — скрутити, звернути (собі) в'язи.

СЛУЖАЩИЙ — службовець; (чиновн.) — урядовець.

Рассчитывать служащих — см. **Рассчитывать**.

Банковский служащий — банковик.

Железнодорожный служащий — залізничник.

Служащий в сахарном производстве, торговле — цукровик.

Таможенный служащий — митник.

Наличный состав служащих — см. **Состав**.

СЛУЖБА — служба; посада.

Сослужить службу — прислужитися кому; зробити послугу кому.

Служба казенная, частная — служба урядова, приватна.

Состоящий на службе — см. **Состоять**.

Упущение по службе — службова провина.

Служба движения — служба руху.

Служба тяги — возова служба.

Служба пути — дорожна служба.

Освобождать (отрешать) от службы — звільняти з посади.

Оставляют службу — кидати службу, служити; уступатися з служби.

Не в службу, а в дружбу — з приязни, а не з неволі.

СЛУЖИТЬ — служити за кого; бути за кого, ким.

Служить чем — бути за що; правити за що.

Служить к чему — бути на що.

Членский билет служит удостоверением — членський білет править за посвідку.

Служить препятствием, помехой — бути на заваді, на перешкоді; ставати на заваді, на перешкоді, перешкоджати.

Он служит счетоводом — він служить за рахівника.

Это послужило нам основанием — це стало нам за підставу.

СЛУХ — чутка; поголоска.

Пошел слух — пішла поголоска, чутка.

Носится, идет слух — поголоска, чутка йде.

Распространяют слухи — ширити чутки.

По слухам — чутки йдуть, що...

СЛУЧАЙ — випадок; (возможность) — нагода.

В большинстве случаев — здебільшого; здебільше.

В случае — якщо; як бува.

В случае чего, на случай чего — в разі чого; на випадок чого.

В случае (несоответствия, необходимости) — в разі є, буде; коли

є, буде невідповідність, потреба).

В случае (неявки, отказа) — в разі, коли (не з'являється, відмовляється).

Искать случая — шукати нагоди.

Во всяком случае — у всякому, в кожному разі.

В положительном случае — коли так.

В отрицательном случае — коли ні.

В противном случае — в протилежному разі.

В подобном случае — в такому разі.

На (всякий) случай — про (всякий) випадок.

По случаю чего — з нагоди чого; з приводу чого.

По случаю (купить) — з okazji (купити).

Пользоваться случаем — користуватися з нагоди, з okazji.

Случай приключился — сталась пригода.

При случае — при нагоді.

Представился (удобный) случай — трапилась, випала (добра) нагода.

При первом удобном случае — при першій нагоді.

Благоприятный случай — добра нагода; okazія.

Несчастный случай — нещастя; нещасливий випадок; лихий випадок.

Нередки случаи, когда — часто трапляється, що...

СЛУЧАЙНОСТЬ — випадковість.

По несчастной случайности — з лихої нагоди.

По счастливой случайности — з доброї нагоди.

СЛУЧИТЬСЯ — трапитись; випасти; (о людях) — нагодитись.

Случается — випадає; трапляється.

Случилось весной — прийшло по весні.

Случилось несчастье с кем — см. **Несчастье**.

Случаться кому быть — нагодити кого.

Случились как раз представители центра — саме нагодились представники центру.

СМЕКАТЬ ЧТО — добирати розуму в чому; вхопити тропи в чому.

СМЕЛОСТЬ — сміливість.

Придавать смелости — додавати відваги, сміливости.

СМЕРТЬ — смерть.

Спаси от смерти — визволити від смерті.

Насильственная смерть — не своя смерть.

Внезапная смерть — нагла смерть.

Мнимая смерть — завмертя.

СМЕСЬ — мішанина; (жидкостей) — суміш; (думок) — плутанина.

Смесь различных понятий — плутанина різних розумінь.

СМЕХ — сміх.

Возбудить смех в ком — розсмішити кого.

Разразился смехом — зайшовся від сміху.

СМЕШИВАТЬ — мішати.

Не следует смешивать с другими случаями — не можна плутати з іншими випадками.

СМОТРЕТЬ — дивитися; глядіти.

Смотреть за кем, за чем — доглядати кого, що.

Косо смотреть — кривим оком поглядати.

Смотреть резко — прикро дивитись, поглядати.

Смотреть растерянно — поглядати збентежено; дивитись спантеличено.

Смотреть букой — вовком дивиться.

Смотреть в оба — взяти очі в руки; пильнувати; бути на осторозі; матися на обережності.

Вдоволь насмотреться — напасти очі.

Смотря по — як до; вважаючи на; з огляду на.

Смотрите-ка — диви пак; дивись лишень.

Смотри — гляди-но.

На это нечего смотреть — на це нема чого вважати.

СМЫСЛ — розуміння; значення; рація.

Без смысла (делать) — безглуздо (робити).

В смысле чего — щодо чого.

В смысле — в розумінні.

Смысл буквальный — дослівне розуміння.
В буквальном смысле — буквально.
В отрицательном смысле — негативно.
В положительном смысле — позитивно.
В широком смысле — широко розуміючи.
В узком (тесном) смысле — вузько розуміючи.
Смысл природный — простий розум.
По смыслу (статьи) — за значенням (статті).
Здравый смысл — здоровий розум.
Смысл прямой, собственный — властиве розуміння.
Нет смысла (так поступать) — нема рації (таке робити).
Нет смысла (в этом решении) — немає глузду (в цій постанові).
Извлекать смысл — з'ясовувати.
Добраться до смысла — дорозумітися.
СМЫСЛИТЬ В ЧЕМ — розумітися в чому, на чому.
Он в этом ничего не смыслит — він на цьому нічого не тямить.
СНАБЖАТЬ КОГО ЧЕМ — постачати кому що.
Снабжать город хлебом — постачати місту хліб.
СНАРЯЖАТЬ — устатковувати.
Снаряжать в дорогу — виряжати в дорогу.
СНАЧАЛА — спочатку; (сперва) — попереду; спершу; перше;
 (на первых порах) — попервах.
СНЕГ — сніг, (только что выпавший) — пороша.
Глубокий снег — завальний сніг.
СНИСХОЖДЕНИЕ — ласка; (материальное) — полегкість.
Окажите снисхождение — зробіть ласку.
СНОШЕНИЕ — зносини.
Вести (торговые) сношения — провадити (торгові) зносини.
Внешние сношения — зовнішні (закордонні) зносини.
Вступать в сношения — заходити в стосунки,
Налаживать сношения — нав'язувати зносини.
Иметь сношения с кем — мати зносини з ким.
СОБИРАТЬСЯ — збиратися.
Собираться со средствами для чего — скласти кошти на що;

збиватися на що; спромагатися на що.
Собираться вместе — збиратися до купи.
Собирается буря, дождь — на бурю, на дощ заноситься,
 кладеться.
СОБЛАЗН — спокуса.
Вводит в соблазн — спокушати кого; вести кого до спокуси.
СОБРАНИЕ — збори; (сочинений, законов и т. п.) — зібрання;
 збірка.
Общее собрание — загальні збори.
Закрывать собрание — закривати збори.
Состоялось собрание — відбулись збори.
Предвыборное собрание — передвиборчі збори.
Вести собрание — керувати зборами.
Открывать собрание — розпочинати, відкривати збори.
СОБСТВЕННОСТЬ — власність.
В собственность — на власність.
Приобретать в собственность — набувати на власність.
В пожизненную собственность — на власність до життя.
Собственность городская — міська, комунальна власність.
Собственность государственная — державна власність.
Собственность частная — приватна власність.
СОБЫТИЕ — подія.
Это событие имело место в... — ця подія відбулася (сталася) в...
Внешние события — зверхні події, обставини.
СОВЕРШЕНИЕ — виконання.
Совершение акта — складання акту.
СОВЕРШЕННО (вполне) — цілком; зовсім; геть чисто; до
 решти.
Машина совершенно изнасилась — машина зовсім виробилась;
 машину геть чисто зужито.
Совершенно неожиданно — нагло.
Совершенно один — сам-один.
Совершенно похож — достеменно схожий.
СОВЕСТЬ — сумління.

По совести — щиро.
У меня чистая совесть — у мене душа чиста.
СОВЕТ — рада; (помощь) — рада, порада.
По совету — за порадою; з поради.
Совет держать — раду радити.
Дельный совет — доладня рада.
Благоразумный совет — см. **Благоразумный**.
Совет получить — узяти раду.
Последовать чьему совету — піти за чиею порадою.
Совет собирать — ставити раду.
Советовать кому — радити, раяти кого, кому.
СОВЕЩАНИЕ — нарада.
Частное совещание — приватна нарада.
СОВОКУПНОСТЬ — сукупність.
По совокупности — в сукупності.
Все в совокупности — все гуртом; все загалом.
СОГЛАСИЕ — згода.
По (общему) согласию — за (спільною) згодою.
Изьвялять согласие — давати згоду; згоджуватися.
Взаимное согласие — обопільна згода.
СОГЛАСНО ЧЕГО, ЧЕМУ — згідно з чим.
Согласно работать — одностайно працювати.
СОГЛАШЕНИЕ — порозуміння; згода.
По соглашению с кем — порозумівшись з ким; за згодою, за порозумінням з ким.
Предварительное соглашение — попередня згода.
Прийти к соглашению — порозумітися; погодитися; поєднатися; дійти згоди.
Входит в соглашение — учиняти згоду.
СОДЕЙСТВИЕ — допомога; поміч; (благоприятствование) — сприяння.
При содействии — за допомогою.
Содействовать кому — помагати, допомагати кому; сприяти кому.

Содействовать чему — спричинятися до чого.
Оказывать содействие — ставати у пригоді, в допомозі кому.
СОДЕРЖАНИЕ (жалованье) — платня; утримання; (книги) — зміст.
Содержание конторы, отделения и т. п. — кошти на контору, філію і т. ін.
Содержание кого производится кем — утримує кого хто.
По содержанию — змістом.
На (своем) содержании — на (своїм) кошті, утриманні.
Содержать кого — утримати кого; (в себе) — містити.
СОЖАЛЕНИЕ — жаль.
К (крайнему, величайшему) сожалению — на (превеликий) жаль.
Без сожаления — безжально; без жалю.
Достойный сожаления — жалю гідний.
СОЗНАНИЕ — свідомість.
Терять сознание — непритомніти; падати в нестяму.
Быть в сознании — притомним бути.
Приходить в сознание — приходити до пам'яті; опритомніти.
СОЗНАВАТЬСЯ В ЧЕМ — признаватися до чого.
Сознаваться в преступлениях — признаватися злочинами.
СОЗРЕВАТЬ — стигнути.
Созревать умственно — до розуму доходити.
СОЛИДАРНОСТЬ — солідарність.
Из солидарности (с кем) — із солідарности (з ким).
СОМНЕНИЕ — сумнів; непевність.
Без сомнения — напевно; безперечно; певна річ; що й казати.
Это подлежит сомнению — це річ непевна.
Возбуждать сомнение — викликати сумнів.
Сомнение является — насувається сумнів.
Не подлежит сомнению, вне всяких сомнений — безперечно; поза всякими сумнівами; понад усякі сумніви.
Сомнению подвергнуть — піддати в сумнів.
СООБРАЖАТЬ — міркувати.

Он ничего не соображает — він нічого не тямить.
Он тупо соображает — він важко думає.
Сообразить никак не могу — ніяк розуму не доберу.
СООБРАЖЕНИЕ — міркування; розважання.
По (моим) соображениям — на (моє) міркування.
По соображении всех обстоятельств — розміркувавши всі обставини.
СООБРАЗНО С ЧЕМ — відповідно до чого.
СООБЩАТЬ — повідомляти.
Сообщать письменно — листовне повідомляти.
Сообщить известие — подати звістку.
Сообщите о принятых вами мерах — повідоміть, яких засобів ви вжили.
СООБЩАТЬСЯ — мати стосунки; (о сосудах) — сполучатися.
СООБЩЕНИЕ — повідомлення; (объявление) — оголошення; (чего с чем) — сполучення; (с кем) — стосунки; зносини.
Пути сообщения — шляхи (сполучення).
Сообщение прервалось — немає зв'язку.
Пригородное сообщение — приміське сполучення.
Местное сообщение — місцеве сполучення.
СООТВЕТСТВИЕ — відповідність; згідність.
В соответствии с чем — відповідно до чого.
СООТВЕТСТВУЮЩИЙ — відповідний.
Соответствующий действительности — правдивий; згідний з дійсністю.
СОПРИКАСАТЬСЯ — стикатися з чим; доторкатися до чого; (о земельных владениях) — сумежити з чим; прилягати до чого.
Соприкасающийся — суміжний.
СОПРОТИВЛЕНИЕ — опір.
Оказывать сопротивление — опір чинити; іти в опір; опиратися проти чого; опір кому ставити.
СОСТАВ — склад.
В полном составе — в цілому складі.
Личный состав — особовий, персональний склад.

Наличный состав (служащих) — дійсний склад (службовців).
Подвижной состав поезда — рухомий склад потягу; рушні вагони.
По составу — складом.
Состав преступлений — склад злочину.
Состав суда — склад суду.
Весь состав членов — цілий склад членів.
СОСТАВЛЯТЬ — складати.
Составляют часть чего, представляют что — становити.
СОСТОЯНИЕ — стан; статок; спроможність.
Составить большое состояние — збити значне майно.
Терять состояние — нищитися.
Быть в состоянии — здолати; мати змогу, спроможність.
По состоянию (здоровья) — станом (здоров'я).
Состояние денежных средств — грошовий стан.
В состоянии сделать — дужий зробити; здужати зробити.
Приводит в (какое) состояние — доводити до (якого) стану.
Приводит в хорошее состояние что — доводить до пуття що.
Удрученное состояние — пригнічення.
СОСТОЯТЬ ИЗ ЧЕГО — складатися з чого.
Состоят кем, где — бути за кого, ким, де.
Состоящий на службе в... — що працює на посаді в...
СОТРУДНИК — співробітник; супрацівник.
Деятельный сотрудник — старанний співробітник.
СОЮЗ — спілка; (государственный) — союз.
Быть в союзе — спілкувати з ким.
Вступать в союз — входити в спілку, приставати до спілки.
СПЕХ — поспіх; хапанина.
Мне не к спеху — мені не пильно.
СПЕЦИАЛИСТ — спеціаліст; фахівець.
Специалист по (внутренним болезням) — спеціаліст (внутрішніх недуг).
СПИСОК — спис.
По списку — за списом.

Послужной список — службовий спис.

Избирательный список — виборчий спис.

Исключить из списка — викреслити, виписати із спису.

Заносить в список — заводити до спису; записувати.

СПЛЕТНИ — поговір.

Сплетни распускать — поговір пускати.

СПЛОШЬ — уряд; скрізь.

Сплошь и рядом — скрізь і всюди.

Сплошь покрыть — крийма вкрити.

СПОР — суперечка; змагання.

Спор по вопросам — суперечки в справах; суперечка про питання.

Поднимать спор — знімати суперечку.

Спору нет — безперечно; відома річ.

Об этом спору нет — про це нема що змагатись.

Вступить в спор — замагатися.

СПОСОБ — спосіб; (средство) — засіб.

Способ исправления, взыскания и т. п. — спосіб виправити, стягти і т. ин.

По способу — способом.

Способ изыскивать, находит — добирати способу.

Таким способом — таким способом; (таким образом) — отже; отож.

СПОСОБНОСТЬ — здібність; здатність; хист.

Иметь способность к чему — мати здібність, здатність, удачу, хист до чого.

Покупательная способность — купівельна спроможність.

Пропускная способность — перепускна спроможність.

За неспособностью (по неспособности) — через нездатність.

Способный к чему — здібний, здатний до чого, на що.

Не по твоим способностям — тобі не в хист; не до твого хисту.

СПРАВКА — довідка.

Наводит справки — довідуватися про що; довідки брати.

Давать справки — подавати довідки.

СПРАВЛЯТЬСЯ О ЧЕМ — довідуватися; (с чем) — давати раду чому.

Справиться (окончить) — упоратися з чим.

СПРОС — попит.

Без спросу — не спитавшись.

Спрос и предложение — попит і постачання.

Спрос падает, возрастает — попит спадає, зростає.

Спрос не дыба — спиток не збиток.

СПУСТЯ (некоторое время) — по (якійсь годині).

Несколько лет спустя — кілька літ потім; по кількох роках.

Немного спустя — трохи згодом; незабаром; згодивши трохи.

СРАВНЕНИЕ — порівняння.

В сравнении с кем, чем — проти, супроти кого, чого.

Вне сравнений — поза порівнянням; над порівнянням; над усе.

При сравнении (чего) обнаружено (что) — порівнювавши (що), виявлено, виявили, викрито, викрили (що).

СРАВНИТЕЛЬНО — порівнюючи.

Сравнительно с кем, чем — проти кого, чого.

СРАЗУ — відразу; зразу; за одним замахом.

Сразу стало ясно (ему) — як світло свінуло (йому).

СРЕДА (день) — середа; (вещество, тело) — середовище; (общество) — товариство; (окружение) — оточення.

Из среды кого (рабочих) — з-поміж кого (робітників).

В (такой) среде — посеред (такого).

В среде кого — посеред кого.

СРЕДНИЙ — середній; (умеренный) — помірний; (арифм.) — пересічний.

Средняя температура — пересічна температура.

Средних лет — середнього віку.

Средний слой — середній шар.

В среднем — пересічно.

СРЕДСТВО — засіб; спосіб; (денежные) — кошти.

Средства изыскивать, находит — способу, способів добирати; (о деньгах) — вишукувати коштів

Платежное средство — виплатний засіб.
Большие средства — великі кошти.
Негодные средства — см. **Негодный**.
 При хороших средствах — з добрими засобами; (о деньгах) — коштами.
Собираться с средствами на что — см. **Собираться**.
Отсутствие средств — брак засобів; (денеж.) — коштів.
Средства к жизни — засоби до життя.
Выделять, отпускать средства — давати, видавати кошти.
Употреблять (всевозможные) средства — способу (всякого) вживати.
Средства на издание газеты — кошти на видання газети.
Изыскивать всевозможные средства — усякого способу добирати.
Образовать средства — скласти кошти.
Изыскав все средства — добравши всіх способів.
СРОК — термін; речінець.
На срок — на термін; на певний час.
К тому (определенному) сроку — на той (визначений) термін.
В возможно скорый, кратчайший срок — якнайшвидше.
В двухмесячный срок — за два місяці; протягом двох місяців.
В определенные сроки — певними термінами.
Наступление срока — настання терміну.
Оканчивать срок (службы) — строку добувати.
По наступлении срока — як надійде термін.
Срок платежа — см. **Платеж**.
Срок истек — вийшов термін.
Истечение срока — скінчення терміну.
По истечении срока — як вийде, скінчиться термін.
Обозначить срок — визначити, призначити термін; натермінувати.
ССОРА — сварка.
Возникает ссора — береться сварка.
Поднять ссору — збити колотнечу.

ССЫЛАТЬСЯ — покликатися; посилатися.
Ссылаясь на — посилаючися на; покликаючися на.
СТАВИТЬ — ставити; (пьесу) — виставляти.
Ставить на очную ставку — робити зводини; зводити віч-на-віч; ставити навіч.
Ставить ударения — наголошувати.
Ставить в тупик — заганяти в безвихідь, у сліпий кут.
Ставить ребром — ставити рубя.
Ставить в пример — ставити за зразок.
Ни во что ставить — брати ні за що; мати ні за що.
Он меня ни во что не ставит — він мене ні за що має.
СТАВКА — ставка.
Очная ставка — зводини.
Давать очную ставку — робити зводини кому; зводити на очі кого з ким.
СТАНОВИТЬСЯ — ставати; робитися.
Становится грустно, радостно и т. п. — сум, журба, жаль, радість бере, обіймає.
Становится более красным, черным и т. п. — червонішати, чорнішати і т. ін.
Положение становится тяжелее — становище важчає.
Становится ровными рядами — ряд у ряд ставати.
СТАРАНИЕ — дбання.
Употреблять старание — докладати рук.
Жаль стараний — шкода заходу.
СТАРАТЬСЯ О КОМ, О ЧЕМ — дбати про кого, що.
Стараться узнать образ мыслей — вивідувати розуму.
СТАРИНА — старовина.
Глубокая старина — давня давнина.
По старине — по-старому.
СТАРОСТЬ — старість.
За старостью — з причин старости; через старість.
Достичь старости — дійти, дожита старого віку, старих літ.
СТАРШИЙ — старший; (главный) — головний.

СТАТЬ (в вираженні: с какой стати) — з якої речі.
СТАТЬ — стати.
Стать на дыбы — дибки стати.
Стать на якорь — об'якоритися.
Стать чем — стати за кого, за що; зробитися ким, чим.
Я не стану возражать — я не буду заперечувати, не заперечуватиму.
СТАТЬЯ — стаття.
Это особая статья — це інша річ.
По статье — за статтею.
Доходная статья — прибуткова стаття.
Вводная статья — вступна стаття.
Передовая статья — провідна стаття.
СТЕПЕНЬ — ступінь.
В гораздо большей степени — далеко більше.
СТЕЧЕНИЕ — стікання; сплив; збіг.
Стечение обстоятельств — збіг обставин.
Стечение народа — стовпище; натовп.
СТИРАТЬ — стирати; (белье) — прати.
Стирать с лица земли — із світу згладити.
СТИСКИВАТЬ — стискати.
Стискивать зубы, руки — зціплювати зуби, руки.
Стиснуть в тисках — узяти в лещати.
СТОИМОСТЬ — вартість.
По стоимости — вартістю.
Выше своей стоимости — над свою вартість.
Стоимость не превышает — вартість не переходить, не перевищує.
СТОИТЬ — коштувати.
Стоящий — вартий.
Стоит рубль — коштує карбованця.
Не стоит — не варт, не варто.
Стоит вам только приказать — треба вам тільки наказати.
Ничего не стоит — ні по чому бути.

СТОЛ — стіл.
Адресный стол — адресове бюро.
Письменный стол — писемний стіл; стіл до письма.
СТОЛЬ — такий; так.
Столь большой — отакий.
СТОРОНА — бік; (юрид.) — сторона.
Быть в стороне — бути в боці, на боці.
В стороне — осторонь.
По левую сторону — ліворуч.
По правую сторону — праворуч.
Оставляя в стороне что — полишаючи, поминаючи що.
Держаться в стороне — сторонитися; триматися осторонь.
Переходит на чью сторону — перекидатися на чий бік.
В разные стороны — різно.
С обеих сторон — з обох боків; обіруч.
Лицевая сторона (документа) — верхній бік (документу);
Лицевая сторона дома — чоло будинку.
Узнавать стороною — від людей дізнаватися.
Обратная сторона — зворот.
На обратной стороне — на звороті.
По обеим сторонам — обабіч; по обидва боки.
По сторонам — по боках; з боків
Осматривать со всех сторон — см. **Осматривать.**
Принимать, брать чью сторону — ставати за кого; брати чий бік; прихилитися до кого; пристати до кого.
Окрестная сторона — околиця.
Склоняют на свою сторону — залучати, привертати, прихилити на свій бік.
Стоять на чьей стороне — тягти за ким.
Договаривающиеся стороны — договірні сторони.
На все четыре стороны — на чотири вітри.
Мое дело сторона — моя хата скраю.
СТОЯТЬ — стояти.
Спрос стоит — попит триває.

Стоять за кого — обставати за ким.
Стоять на часах — стояти на варті; чатувати.
Стоять горою за кого — розпинатися за кого.
Стоять на своем — правити своє.
Стоять, ожидая очереди — застоювати чергу.
СТРАХ — страх; ляк; переляк.
Со страху — з ляку.
Страх как много — страшенно багато.
Страх наказания — загроза кари.
Внушать страх, наводит страх — завдавати страху кому.
СТРЕМИТЬСЯ К ЧЕМУ — прагнути до чого, чого.
Стремиться к науке — пориватися до науки.
Стремиться заглянуть, взять — поривати очі, руку.
СТРОИТЬ — будувати.
Строить дом — класти будинок.
Строить козни — лиху думку мати.
Что он там строит — що мудрує; що він на думку взяв.
Строить воздушные замки — химери ганяти; думкою багатіти.
СТРОКА — рядок.
Красная строка — новий рядок.
СТЫД — сором.
От стыда — з сорому.
К стыду — на сором.
Вводит кого з стыд — сорому завдавати кому.
СУД — суд.
По суду — після суду.
Судиться с кем — позиватися з ким.
Искать по суду — правити судом; позивати.
Уголовное, гражданское отделение суда — карний, цивільний відділ суду.
Подвергать, предавать суду — відлатати під суд.
Подвергаться суду — підпадати під суд.
Привлекать к суду — притягати до права; позивати кого.
Состав суда — см. **Состав.**

Судопроизводство уголовное, гражданское — судівництво карне, цивільне.
СУДЬБА — доля.
На произвол судьбы — напризволяще.
Судьба благоприятствует кому — доля служить кому.
Судьба играет — доля жартує.
СУЖДЕНИЕ — судження; суд; розсуд думка.
Представлять на чье суждение — здаватися на суд чий.
СУММА — сума; (итог) — підсумок.
Причитающаяся сумма — належна сума.
Должная сумма — потрібна сума; належна сума.
Переходящие суммы — перехідні суми.
Суммы наложных платежей — післяплатні суми.
По сумме — сумою; в сумі.
Вся сумма — ціла сума.
Значительная сумма — поважна сума.
В сумме это составляет — загалом, загальною сумою це становить.
СУТКИ — доба.
Круглые сутки — цілу добу, через цілу добу.
СУЩЕСТВО — істота; суть.
Высказываться по существу — висловлюватися до діла.
СУЩЕСТВОВАНИЕ — існування.
Влачить существование — животіти, нидіти.
СУЩНОСТЬ — суть.
В сущности — по суті; властиво.
СХОДИТЬ ЗА КЕМ, ЧЕМ — сходити по кого, що.
Сходи за бумагами — сходи по листи.
Сходит за кого, что — правити за кого, що.
Сошел за начальника — справив за начальника.
Сходит с ума — божеволіти.
СХОДИТЬСЯ — сходитись.
Сходиться мыслями — збігатися думками.
Сходиться (в деле) — погодитись; поєднатись.

СЧАСТЬЕ — щастя.
Счастье твое, что — маєш щастя, що.
К счастью, на счастье — на щастя.
СЧЕТ — лічба; (документ) — рахунок.
Текущий счет — біжучий рахунок.
Лицевой счет — особовий рахунок,
Личный счет — особистий рахунок.
Активные счета — активні рахунки.
Счет депозитов и невыплаченных сумм — рахунок депозитів та неоплачених сум.
Вносит (суммы) на текущий счет — вкладати (суми) на біжучий рахунок.
Счет имущества, вновь поступившего в отчетный период — рахунок майна, що надійшло за звітний період.
В счет (жалованья) — на рахунок (платні).
В счет будущих платежей — у платіж надалі.
Счет (случайных) прибылей и убытков — рахунок (випадкових) прибутків і витрат.
За чей счет исполнено, издано и т. п. — коштом чийм виконано, видано і т. ін.
На чей (чужой) счет жить — чийм (чужим) коштом жити.
На казенный счет — урядовим коштом.
На чей счет (говорить, намекать) — на чий карб (закидати, натякати).
Насчет этого — щодо цього.
Насчет этого говорить — про це (говорити).
Насчет этого я спокоен — це мене не турбує.
Счет расходов по непосредственному обслуживанию рабочих и служащих — рахунок видатків на безпосереднє обслуговування робітників та службовців.
Счет специальных текущих счетов под обязательства и процентные бумаги — рахунок спеціальних біжучих рахунків під зобов'язання та відсоткові папери.
Сводит счета — обраховуватися; робити обрахунок; закінчити

рахунок; облічитися з ким.
Сведение счетов — обрахунок.
По счету первый и т. д. — числом перший і т. ін.
На хорошем, плохом счету быть — добру, лиху славу мати.
По моему счету (их столько-то) — на мій лік.
Счетом выдавать — видавцем давати.
Без счета, без числа — без міри, без ліку.
Принимать без счета — брати не лічивши.
По счету (принимать, сдавать) — (приймати, здавати) під лік.
По счету (документу) — на рахунок.
В конечном счете — наприкінці; кінець-кінцем.
Остается счетом — лишається ліком.
Поставить в счет — залічити; записати на рахунок.
Сложить со счетов — виключити з рахунків.
Заключат счета — замикати рахунки.
Не в счет — не в число.
Принимать на (свой) счет — брати на (свій) рахунок; (иноск.) — брати на свій карб.
Относит на чей счет — залічувати на чий рахунок; (иноск.) — брати на чий карб.
На свой счет принять (о деньгах) — взяти на свій кошт; взяти кошти на себе; (переносно) — взяти на свій карб.
Открывать счет — відкривати рахунок.
По счету получать — одержувати на рахунок.
Быть на счету — бути під ліком.
СЧЕТЫ — рахівниця.
Класть на счета — кидати на рахівницю.
СЧИТАТЬ — лічити, рахувати.
Считать кого кем, что чем — вважати, мати кого за кого, за що.
Считать по порядку — см. **Порядок**.
Считать врученной — вважати за вручену, за дану до рук.
Считать необходимым — вважати за потрібне.
Считать что-либо хорошим, дурным — мати щось за добре, за зле.

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

Считаться с кем, чем (принимать во внимание) — вважати на кого, що.

Т

ТАЙНА — таємниця.

Сохранять тайну — переховувати таємницю.

Открыть тайну — виявити таємницю.

Оставить что в тайне — полишити щось таємним.

Выдать тайну — зрадити таємницю.

В тайне — таємно.

ТАК — так.

Так как — а що; а як; тому, що; тим, що; того, що; (в серед. предл.) — бо; через те, що.

Так ли — чи так.

Так-сяк — абияк; сяк-так.

Так называемый — так званий.

Так много — такого багато.

Так и быть — нехай згода.

Так вот — так от, так ото.

Так куда — де там.

Так-то — отож; он як.

Так сказать — мовляв; так мовити б.

Так точно — достотно; так самісінько.

Так что ж — то що ж.

Так или иначе — чи так, чи инак(ше).

Также — так само; також; теж.

ТАРИФ — тариф.

По тарифу — за тарифом.

Тариф по поясам — смуговий тариф; тариф посмужно.

ТВЕРДО — твердо.

Твердо знать — добре знати, тямити.

ТЕЛЕГРАФ — телеграф.

По телеграфу — телеграфом.

ТЕЛЕФОН — телефон.

По телефону — телефоном.

ТЕМА — тема.

Большая тема — пекуча тема.

По теме — на тему; за темою.

ТЕОРИЯ — теорія.

По (моей) теории — на (мою) теорію; (согласно) — за (моєю) теорією.

ТЕПЕРЬ — тепер.

Теперь настоящая пора — тепер саме час.

ТЕРПЕНИЕ — терпіння.

Выводить из терпения — позбавляти кого терпцю; уривати терпець кому.

Невтерпеж стало, терпение лопнуло, вышел из терпения — терпець увірвався (кому).

ТЕЧЕНИЕ — течія.

Против течения — проти води, течії.

По течению — за водою.

С течением времени — см. **Время**.

ТОВАР — товар.

Товар всегда имеется — товар (крам) завсіди є; товару не збуває.

Товар мануфактурный, красный, галантерейный, мелкий — крам.

Раскладывать товар — розташовувати товар, крам.

Покупной товар — збутний товар, крам.

ТОВАРИЩЕСТВО — товариство.

Товарищество на вере — товариство на вірі.

Ссудо-сберегательное товарищество — ощадно-позичкове товариство.

Паевое товарищество — пайове товариство.

Акционерное товарищество — акційне товариство.

Потребительское товарищество — споживче товариство.

ТОЛК — тьяма; глузд; розум.

Без толку — без пуття.

Понимать, знать толк в чем — розумітися, знатися на чому.

Взять в толк — добрати (розуму).

Добиться толку — допитатися.

Сбивать, -ся с толку — збивати,-ся з пантелику; затуркати кого.

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

ТОЛКОВАНИЕ — тлумачення.
Распространенное толкование — поширене тлумачення.
ТОЛЬКО — тільки.
Только бы — аби.
Только что — допіру; щойно; оце зараз.
ТОРГОВЛЯ — торгівля, торг.
Оптовая торговля — гуртова торгівля.
Розничная торговля — роздрібна торгівля.
Внутренняя торговля — внутрішня торгівля.
Заниматься торговлей — торгувати.
ТОТ — той.
Тот именно — той саме.
И тот, и другой — см. **Другой**.
ТОЧКА — крапка; (матем.) — точка.
Точка зрения — погляд.
С точки зрения — з погляду.
Точь-в-точь — точнісінько; достемнісінько.
ТРЕБОВАНИЕ — вимога; (действие) — вимагання.
По требованию кого делать что — на вимогу чію чинити, робити що.
Предъявлять по (первому) требованию — показувати, подавати на(першу) вимогу.
По требованию отпустить товар — за вимогою давати товар.
По всем требованиям (науки, законов) — за всіма вимогами.
Исковые требования — позовні домагання.
ТРЕБОВАТЬ — вимагати; (нуждаться в чем) — потребувати чого.
Требуется — треба.
Потребуется много времени — візьме багато часу.
Дело требует рассмотрения — справу треба розглянути.
Требовать настойчиво — уперто вимагати.
ТРЕВОГА — тривога.
Ударить, бить тревогу — дзвонити, бити на сполох, на гвалт.
ТРУД — праця.

С большим трудом — на превелику силу; силу-в-силу.
Дать себе труд — завдати собі праці.
Наемный труд — наймана праця.
Пользоваться (чужим) трудом — вживати (чужої) праці.
ТЮРЬМА — в'язниця.
Попасть в тюрьму — потрапити до в'язниці.
Посадить в тюрьму — завдати до в'язниці.
ТЯЖБА — позов.
Вступить в тяжбу — запозиватися.

У

УБИРАТЬ,-СЯ — убирати,-ся; прибирати,-ся; опоряджати; (украшати) — чепурити,-ся; (уходити) — забиратися.

Убирайся, убирайтесь — геть, гетьте.

Убираться подобру-поздорову — тікай, забирайся, поки цілий.

УБЫТОК — втрата.

Продавать с убытком — см. **Продавать**.

Причинять, наносит убытки — завдавати втрати; призводити до втрати.

Возмещать убытки — вертати, покривати втрати; відшкодовувати втрати.

Потерпеть, понести убытки — мати втрату; зазнати, набратися втрат.

УВАЖЕНИЕ — повага; шана; шанування.

Питать уважение к кому — шанувати; мати на повазі кого; мати пошану до кого.

Засвидетельствовать уважение — см. **Засвидетельствовать**.

Оказывать уважение, неуважение — давати, віддавати пошану, зневагу.

Внушить к себе (большое) уважение — надати собі (великої) пошани, поваги.

УВЕКОВЕЧИВАТЬ — увічнювати.

Чтобы увековечить память о нем — на вічність його пам'яті.

УВЕРЕННЫЙ — певний; певен; упевнений.

Быть уверенным в чем — бути чого певним.

УВОЛЬНЕНИЕ — звільнення.

Представить к увольнению — подати до звільнення.

УГОДНЫЙ — уподібний.

Как вам угодно — як собі знаєте; воля ваша.

Сколько угодно — скільки хочете; доволі.

Что вам угодно — чого ви бажаєте.

Не угодно ли вам — чи не дозволите; чи не бажаєте ви.

УГОЛ (внутренний) — кут; (внешний) — ріг.

На углу (улицы) — на розі (вулиці).

Иметь свой угол — свій куток мати.

Во главу угла — на чоло; на чільне місце.

УГРОЗА — загроза; погроза

Создавать угрозу — загрожувати; ставити під загрозу.

УДАВАТЬСЯ — щастити; фортунити.

Это мне удалось — це мені пощастило зробити.

УДАРИТЬ — ударити.

Ударить в грязь лицом — набратися сорому; дійти сорому.

Он не ударит лицом в грязь — він не осоромиться.

УДАЧА — щастя; талан; удача.

Наудачу — на щастя; навмання; наосліп.

Ему во всем удача — все йому йде в руку.

УДИВЛЕНИЕ — здивування; диво; дивина; дивовижа.

На удивление — на диво; напрочуд; навдивовижу.

УДИВЛЯТЬСЯ ЧЕМУ — дивуватися з чого, на що.

Удивляемся вашему молчанию — дивуємося з вашої мовчанки.

УДОВЛЕТВОРЯТЬ — задовольняти.

Всех не удовлетворишь — на всіх не вистачиш.

Это не может быть удовлетворено — цього не можемо задовольнити.

УДОВОЛЬСТВИЕ — утіха, приємність.

К (великому) удовольствию — на (превелику) втіху, задоволення.

С удовольствием — залюбки; з охотою; з приємністю; (дуже) радо.

Для (своего) удовольствия — (собі) на втіху.

Доставляют удовольствие кому — тішити кого; давати втіхи, приємності кому.

Находит удовольствие в чем — кохатися в чому.

В удовольствие — до сподоби.

Сделайте мне удовольствие — зробіть мені приємність, ласку.

УДОСТОВЕРЯТЬ (документ) — посвідчувати (документа).

Удостоверяться в чем — впевнятися чого, в чому.

УДРАТЬ — утекти; (ирон.) — п'ятами накивати.

Удрать штуку — викинути штуку.
УЗНАВАТЬ — пізнавати; признавати; довідуватися.
Узнавать что из (верных) рук — довідатись про що з (певного) джерела.
Узнать о чем — дізнатись про що.
Мы поздно об этом узнали — ми пізно про це довідались.
УКАЗАНИЕ — вказівка.
Дать указания — давати навід.
По указаниям — за вказівками.
УКАЗАТЕЛЬ — покажчик.
Алфавитный указатель — абетковий покажчик.
УКАЗЫВАТЬ — указувати; показувати; зазначати.
Это указывает, что — це показує, що.
Это указывает на — це свідчить про, за.
УКРЕПЛЯТЬСЯ — зміцняти,-ся.
Укрепляются (входит в силу) — вбиватися в силу, в потугу.
УЛИКА — доказ.
Вещественная улика — речовий доказ.
Живая улика — наочний свідок.
УЛИЧАТЬ — доводити; спіймати.
Уличать кого в причастности к делу — викрити причетність кого до справи; довести причетність кого до справи.
УМ — розум.
В уме ли ты — чи при розумі ти.
С ума не идет — з думки не сходять.
Светлый ум — ясний розум.
Ограниченный ум — тісний розум.
Угловатый ум — дута голова.
Взяться за ум — за розум узятися; схаменутися; стямитися.
Навести на ум — на розум навести.
Мало ли что на ум приходит — чого на думку не спадає.
Быть на уме — на думці стояти.
Напрягать ум — напружувати думку.
Быть в своем уме — при розумі бути.

Быть не в своем уме — не сповна розуму бути.
Лишиться ума — з розуму спасти; розуму рішитися.
Себе на уме — хитрий.
Из ума вон — зовсім забув.
Приходить на ум — спадати на розум, на думку.
Сходить с ума — божеволіти; (ирон.) — з глузду з'їздити.
Умом дойти — розумом добрати.
Умом не зрелый — розумом не дійшлий.
Задним умом крепок — мудрий по шкоді.
У него не то на уме — у нього не те на думці.
Взбрести на ум — впасти в голову; набрести в голову.
Что на ум взбредет — що в голову влізе.
Ума не приложу — не зберу думки; розуму не приберу; ради не дам.
Ума набираться — розуму набиратися.
На уме вертится — на думці крутиться.
И на уме не было — й на думку не спадало.
УМИРАТЬ — умирати; конати.
Умирать от чего — умирати з чого.
УМУДРЯТЬСЯ — добирати, прибирати розуму, добрити хисту.
УМЫСЕЛ — намір; замір.
С умыслом — навмисно.
УНИЖЕНИЕ — приниження; наруга.
Вынести унижение — дізнати наруги.
УПАДОК — занепад.
Приходить в упадок — занепадати.
Приходить в совершенный упадок — зводишся нінащо; сходити нінащо.
Находящийся в упадке — підупалий.
УПЕРЕТЬСЯ В ЧЕМ — затятися в чому.
УПЛАТА — виплата, сплата.
Причитается к уплате — належить виплатити; належить до виплати.
Уплата по счету, по векселю — оплата рахунка, векселя.

Производить оплату — сплачувати.
УПЛАЧИВАТЬ — виплачувати; сплачувати.
Уплачивать по частям — виплачувати частинами.
УПОЛНОМОЧЕННЫЙ КЕМ (союзом) — уповноважений від кого (від спілки).
УПОЛНОМОЧЕНИЕ — уповноваження.
По уполномочию — з уповноваження.
УПОТРЕБЛЕНИЕ — вживання; вжиток.
Выходит из употребления — виводиться.
Изъять из употребления — вилучити з ужитку.
Бывший в употреблении — вживаний.
Годный к употреблению — см. **Годный**.
При употреблении — вживаючи.
По употреблении — вживши.
Для (домашнего) употребления — для (хатнього) вжитку.
Целесообразное употребление — доцільний ужиток.
УПОТРЕБЛЯТЬ — вживати; (в пищу) — споживати.
Употреблять во что — обертати, повертати на що.
Употреблявшийся — вживаний.
УПРАВЛЕНИЕ — керування; урядування; порядкування; — (учрежд.) управа.
Общий ход управления — загальне керування.
УПРАВЛЯТЬ — керувати; урядувати.
Управляют государством — державувати.
УПРЕКАТЬ — догану давати.
Упрекать кого за что — дорікати кому чим.
Упрекать самого себя — на себе самого жалкувати.
УСВАИВАТЬ — засвоювати.
Усвойте это себе хорошенько — зятяте це собі добре.
УСЕРДНЫЙ — щирий; запопадливий; чіпкий.
Усердно работать — руки прикладати; щиро працювати.
УСИЛИЕ — зусилля; праця; труд.
Стоило больших усилий — стало труда великого.
УСЛОВИЕ — умова.

Добиться лучших условий — виговорити кращі умови.
Предварительное условие — попередня умова; вступна умова.
Согласно условию — згідно з умовою.
Необходимое условие — невідмінна умова.
По условию — за умовою.
Выполнять условие — виконувати, додержувати умову.
Условия пользования — умови користування.
Вносит (в договор) новые условия — запроваджувати (до договору) нові умови.
УСЛУГА — послуга.
К вашим услугам, готовый к услугам — до ваших послуг (готовий).
Оказывать услугу — прислужитися кому; стати в пригоді, в послугі кому.
УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ — удосконалення.
Технические усовершенствования — технічні поліпшення.
Существенные усовершенствования — істотні поліпшення.
Усовершенствование аппарата — поліпшення апарату.
УСМОТРЕНИЕ — розгляд огляд; розсуд.
Делайте по своему усмотрению — зробіть, як вам здається краще; робіть по своїй волі.
По (вашему) усмотрению — на (вашу) думку, волю.
Предоставлять, передавать на усмотрение чье — віддати на розсуд чий; здавати на думку, волю чію.
Отдавать на чье усмотрение — здаватися на кого.
УСПЕХ — успіх.
Полный успех — цілковитий успіх.
С успехом — успішно.
УСТАНОВЛИВАТЬ — установлювати; уставляти; (определять) — визначати; (вводит) — запроваджувати; впроваджувати.
УТВЕРЖДАТЬ (приговор) — затверджувати; (противное) — твердити.
УТВЕРЖДЕНИЕ — затвердження.
Вносит на утверждение — подавати на затвердження.

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

УТЕШЕНИЕ — розрада.

Плохое утешение — невелика розрада.

Доставлять утешение кому — розраджувати кого; давати розраду кому.

УТРО — ранок.

Утром — ранком; вранці.

Каждое утро — щоранку.

На другое утро — другого ранку.

Рано поутру, рано утром — зрана; рано-вранці.

С утра — зранку.

Доброе утро — добрий ранок; добрий-ранок.

С раннего утра — спозаранку.

Утром и вечером — рано й вечір.

УХО — ухо; вухо.

Навострить уши — насторожити, нашорошити вуха.

Крепок, туг на ухо — недочуває.

УЧАСТИЕ — участь.

Принять (живое) участие — взяти (пильну, жваву) участь.

Деятельное участие — діяльна, старанна участь.

Привлекать к участию — притягати до участі.

При участии — з участю.

УЧАСТОК — ділянка; дільниця.

Участок земли (вакантный) — одруб (гулящий).

УЧЕТ (товара) — облік; (векселя) — дисконт.

Брать на учет — брати на облік.

Снять с учета — списати з обліку.

Производит учет (товара) — облічувати товар; робити, переводити облік (товару).

Строгий учет — пильний облік.

Вести учет — обраховувати; провадити облік.

Учитывать — облічувати; обраховувати; (векселя) — дисконтувати.

Учитывать трудности, обстоятельства... — зважати на труднощі, обставини.

УЧИТЬ —чити; вчити.

Учить кого чему —чити, навчати кого чого.

Учиться делопроизводству —читися діловодства.

УЩЕРБ — шкода; утрата.

В ущерб — на шкоду.

Причинить ущерб —робити, чинити шкоду; шкодити; ушкоджувати.

Ф

ФАМИЛИЯ — прізвище.

Имя, отчество и фамилия — ім'я, по батькові та прізвище.

По фамилии — на прізвище.

ФОРМА — форма.

В денежной форме — грошима; грішми.

В форме обязательств, расписок — зобов'язаннями, розписками;
як зобов'язання, як розписки.

По своей форме — формою (своєю).

ФОТОГРАФИЯ — фотографія.

Снимать фотографию — фотографувати.

Сниматься на фотографин — фотографуватися.

ФРОНТ — фронт; чоло.

Ставить во фронт — шикувати.

Переменить фронт — перешикувати,-ся;(ирон.) — іншої
заспівати.

Х

ХАРАКТЕР — характер; (у человека) — удача; натура.

Характером — на вдачу.

Сильный характер — міцна вдача.

По характеру — характером, вдачею.

ХВАТАТЬ — хапати; (быть достаточным) — вистачати; ставати; (доставать, достигать) — сягати; досягати.

Не хватает денег — не стає грошей.

ХИТРОСТЬ — хитрість; хитрощі.

Употреблять хитрости — братися на хитрощі.

ХЛЕБ — хліб; (в зерне) — збіжжя.

Снимать хлеб — збирати збіжжя.

ХЛОПАТЬ — ляскати.

Хлопать в ладоши — плескати в долоні.

ХЛОПОТАТЬ — клопотатися; піклуватися; (о документах) — виправляти документи.

Хлопотать о чем — клопотатися про що; журитися чим.

ХЛОПОТЫ — клопіт; клопоти; заходи.

Причинять хлопоты — завдавати клопоту; клопотати голову (кому).

Будет вам с этим хлопот — матимете з цим клопоту.

Избавиться от многих хлопот — багато клопоту з голови скинути.

ХОД — хід; рух; перебіг.

По ходу (дела) — з розвитку справи.

Умерить ход — придержати ходи; зменшити ходи.

В большом ходу (товар, изделие) — дуже уживаний (товар, вироб).

ХОДАТАЙСТВО — клопотання; заступництво.

По ходатайству — на клопотання; з клопотання.

Входит с ходатайством — вдаватися із клопотанням.

Возбуждать ходатайство — порушувати клопотання.

Вследствие ходатайства — зважаючи на клопотання.

ХОДИТЬ — ходити.

Ходить за чем — ходити по що.

ХОЗЯЙСТВО — господарство.

Коммунальное хозяйство — комунальне господарство.

Вести хозяйство — господарювати.

ХРАНЕНИЕ — схов; сховок; ховання.

На хранение (давать) — на схов, до схову, на схованку (давати).

ХУЖЕ — гірше.

Хуже всего — найгірше.

Как можно хуже — якнайгірше.

Ц

ЦЕЛЬ — мета.

С целью — з метою.

В целях (получения и т. п.) — щоб (одержати й т. ін.).

Ставить себе целью — ставити собі за мету.

Задаться целью — узяти, забрати в голову що; завзятися на що; поставити собі мету.

Достичь (определенной) цели — досягти (певної) мети; досягнути (певну) мету.

Цель достигнута — мети досягнеш.

Употреблять для (другой) цели — вживати на (іншу) потребу.

Иметь целью — мати на меті.

ЦЕНА — ціна.

Цена номинальная — ціна номінальна.

Твердая цена (определенная) — стала ціна; (устойчивая) — станівка ціна.

Цена рыночная — ціна ринкова.

Цена падает — ціна спадає, знижується, нижчає.

Цена подписная — передплата.

Заготовительная цена — собівартість.

За бесценок — за безцінь.

Вздуть, нагнать цену — нагнати ціну.

Ломить цену — гнути, загинати ціну.

Определить, назначить цену — скласти, покласти, визначити, призначити ціну; нарядити ціну.

Сбивать цену — збивати ціну.

Ошибаться в цене — процінувати, процінити; помилитися на ціні.

Падать в цене — в ціні спадати; з грошей виходити.

Повышать цену — підвищувати, підбивати ціну.

Подниматься в цене — в гроші йти; дорожчати.

Указать цену — зазначити ціну.

Раскладывать цены (на товар) — значити ціну; цінувати.

По (какой) цене — по (якій) ціні; за (яку) ціну.

Понизить, снизить цену — спустити в ціні.

Справляться в цене — розпитувати про ціну; допитуватись ціни.

Сойтись в цене — погодитися на ціні.

Справочная цена — торгова ціна.

Подходящая цена — поцінно.

Действительная цена — справжня, правдива ціна.

Цены без запроса. — ціни без заправки, без торгу.

ЦЕНТР — центр, осередок.

Центр города — середмістя.

Ц

ЧАС — година.

В час, два, три и т. д. — о першій, другій, третій і т. д. годині.

С часу на час — от-от; щогодини; кожного часу.

Час от часу — щораз; вряди-годи.

В полпятого — о пів на п'яту; о пів до п'ятої.

В пять часов ровно — саме о п'ятій годині.

В четверть пятого — в чверть на п'яту.

Без четверти пять — за чверть п'ята; чверть до п'ятої.

ЧАСТО — часто.

Очень часто — часто-густо.

ЧАСТНОСТЬ — окремість.

В частности — зокрема.

ЧАСТЬ — частина; (отделение в учреждении) — відділ.

Уплачивать по частям — см. **Уплачивать**.

Частью — почасти.

Учебная часть — навчальна частина.

Большей частью, по большей части — здебільшого; переважна.

Остальная часть — решта.

ЧАСЫ — годинник.

По часам — за годинником; від години.

Часы впереди — годинник показує наперед; поспішає.

ЧАЩЕ — частіше.

Чаще всего — найчастіше.

ЧЕГО ДОБРОГО — бува; часом; хтозна.

Чей — чий.

Чей-то — чийсь.

Кое-чей — дечий.

Чей-нибудь — чий-небудь.

Чей бы то ни было — хоч чий; абичий.

ЧЕЛОВЕК — людина.

Сколько человек — скільки душ.

Наблюдательный человек — спостережлива людина.

Представительный человек — ставна людина.

Подозрительный человек (которому нельзя доверять) — непевна людина; (по характеру) — підозрілива людина.

Понимающий человек — тямуча людина.

Порядочный человек — порядна людина.

Сделать человеком — на людину настановити.

Почтительный человек — шаноблива людина.

Основательный человек — статечна, поважна людина.

Человек с положением — людина на становищу.

ЧЕМ — чим.

Чем далее, тем — дедалі, то; щодалі, то.

Чем-то — чимсь.

Чем скорее, тем лучше — щошвидше, то краще.

Чем... тем... — що... то...

ЧЕРЕД — черга.

Придет черед — дійдеться ряд.

ЧЕРЕЗ — через; за.

Через кого (передать) — ким (переказати, передати).

Через (посредство) — за (посередництвом).

ЧЕРНОВОЙ — чорновий.

Черновая — чернетка.

ЧЕРТА — риса.

В черте города, оседлости — в межах міста, осідлости.

В общих чертах — загально; загальними рисами.

ЧЕСТЬ — честь; (уважение) — шана, пошана.

В честь — на честь.

Имею, считаю, почитаю за честь — маю за честь.

Затрагивать честь — ущербити честь кому.

Оказывать честь — робити, давати честь.

Оскорбить честь — покривдити на честі; порушити честь.

Блюсти свою честь — класти честь на собі.

Покушаться на честь — важити на честь.

Быть в чести — бути в пошані.

ЧИСЛО — число; день.

Средним числом — пересічно.

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

Из числа (членов) — з-поміж (членів).
От такого-то числа — з дня такого.
ЧИСТЫЙ — чистий; (аккуратный) — охайний.
Чистое золото, серебро — щире золото, срібло.
ЧИТАТЬ — читати, зачитувати.
Приговор читался пять часов — присуд читано п'ять годин.
Читать громко вслух — читати голосно, вголос.
ЧТЕНИЕ — читання.
Беглое чтение — швидке читання.
ЧТО — що.
Что-нибудь — щось; що-небудь; абищо.
Что-то — щось.
Что бы ни — хоч що.
Во что бы то ни стало — за всяку ціну.
Что касается меня — щодо мене; як на мене.
Что (есть) мочи — щосили; чимдуж.
Что касается этого вопроса — щодо цієї справи.
Что в этом проку — яка з того користь; який з того позиток.
Что с тобой — що тобі таке.
Что-то не так — щось не те.
Вот что — он що.
За что — за що; за віщо.
Ни к чему — нінащо; ні до чого.
ЧУВСТВО — чуття; почуття.
Лишиться чувств — зомліти.
Привести в чувство — очутити; одволати.
Прийти в чувство — очуняти; очутитись; стямитись.
С чувством сказать — до душі сказати.
Иметь неприязненное чувство к кому — важко дихати на кого.
ЧУВСТВОВАТЬ — почувати.
Чувствовать себя (хорошо, плохо) — матися, почувати себе (добре, зле).
Чувствовать себя в силах — чутися; братися на силу, почуватись на силу.

Дать себя почувствовать — датися взнаки.
Чуть не — трохи не.
Чуть-чуть — трішечки.
Чуть-чуть не — мало ще не.

Ш

ШАГ — крок; ступінь.

Шагом — ступою; ходою.

Тихим шагом — тихою ходою.

С каждым шагом — на кожному ступні; щокроку.

Умерить, убавить, замедлить шаг — придержати ходу; вкоротити ходу; зменшити ходу.

Предпринимать шаги — вживати заходів.

Решиться на этот шаг — см. **Решаться**.

Делать большие шаги — широко ступати.

Шаг за шагом — ходою; поступом; нога за ногою.

ШИРИНА — ширина; широчінь.

В ширину, шириною — завширшки.

ШКАФ — шафа.

Книжный шкаф — шафа на книжки.

Несгораемый шкаф — вогнетривала шафа.

ШОВ — шво.

По шву (рваться) — по шитому (дертися).

ШТРАФ — штраф; пеня; кара.

Денежный штраф — грошовий штраф; грошова кара.

ШУМ — гомін; гам; гамір; гармидер; (от голосов) — галас; гук; (от споров) — буча; колотнеча; (громыхание) — гуркіт, гуркотнеча.

Поднять шум — збити бучу; зчинити гвалт.

Наделать шуму — наробити шелесту.

Унять шум — угамувати.

Много шума из ничего — багато галасу знічев'я.

ШУТИТЬ — жартувати; (много) — розжартуватися.

Шутить над кем — брати на жарт кого.

Не шути с огнем — з вогнем не жартуй.

Шутя — жартуючи; жартом; жартома; у жарт; з жарту.

ШУТКА — жарт.

В шутку — жартома; жартом; у жарт.

Шутки в сторону — без жартів; покиньте жарти.

Сказать в шутку — сказати на жарт, на сміх.

Обратить в шутку — на жарт, у жарт обернути.

Я

ЯВЛЕНИЕ — явище.

Подобные явления — такі явища.

ЯВЛЯТЬСЯ — з'являтися; становити; бути.

Являются кем, чем — бути ким, за кого; бути чим; правити за що.

Явилась надобность — є потреба; зайшла потреба.

Явиться (за деньгами) — прийти по (гроші).

Явиться лично — самому прийти.

Явиться на службу, на работу — прийти на посаду, на роботу, на працю.

Это является (результатом) — це є (наслідок).

Являются подтверждением чего — см. **Подтверждение**.

Является невозможным исполнить — неможливим стає виконати.

Являются причиной чего — спричинитися до чого.

Основной предпосылкой является — основну передумову становить.

Является собственностью государства — є державна власність.

Это является материалом для — це становить (є) матеріал до.

Должно явиться (доказательством) — має бути (доказом; за доказ).

ЯЗЫК — язык; (разговори.) — мова.

Язык иностранный — мова чужоземна.

На (украинском) языке — (українською) мовою.

Язык преподавания — викладава мова.